

בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל וחברות מאוחדות שלו

דין וחשבון

ליום 30 ביוני 2018

עמוד

תוכן עניינים

3	דוח הדירקטוריון וההנהלה
95	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
97	תמצית הדוחות הכספיים לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
196	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
208	אינדקס ומילון מונחים

עמוד

תוכן עניינים

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה	6
1. תיאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים	6
2. תמצית מידע כספי	6
3. תיאור הסיכונים העיקריים	8
4. יעדים ואסטרטגיה עסקית	8
5. מידע נוסף	8
חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות	9
6. התפתחויות כלכליות ומגמות	9
7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	11
8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם	18
9. מגזרי פעילות פיקוחיים	30
10. חברות מוחזקות עיקריות	40
חלק ג' - סקירת הסיכונים	40
11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	40
12. סיכון אשראי	42
13. סיכון שוק	61
14. סיכון נזילות ומימון	75
15. סיכון תפעולי	80
16. סיכונים נוספים	81
חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, ובקורות	82
17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	82
18. גילוי לגבי בקורות ונהלים	84
חלק ה' - מידע נוסף	85
19. עניינים אחרים	85
חלק ו' - נספחים	86
נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	87
נספח 2 - חשיפה למדינות זרות	90
נספח 3 - חשיפה לשינויים בשיעור הריבית	91

רשימת לוחות

1.	נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד	6
2.	נתונים עיקריים מהמאזן	7
3.	מדדי ביצוע עיקריים	7
4.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה	12
5.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	14
6.	התפתחות הכנסות המימון שאינן מריבית	14
7.	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	15
8.	התפתחות הכנסות מעמלות	16
9.	התפתחות הרווח הכולל האחר	17
10.	התפתחות בנכסים ובהתחייבויות	18
11.	התפתחות המזומנים והפקדונות בבנקים	18
12.	התפתחות ההשקעות בניירות הערך	18
13.	התפלגות ההשקעות בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה	19
14.	התפתחות האשראי לציבור	21
15.	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור בחתך ענפי משק	22
16.	התפתחות החובות הבעייתיים	22
17.	התפתחות פקדונות הציבור	23
18.	התפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור	23
19.	התפתחות השווי ההון של המכשירים הנגזרים	24
20.	התפתחות הנכסים האחרים	25
21.	התפתחות ההתחייבויות האחרות	25
22.	התפתחות סעיפים חוץ מאזניים	25
23.	התפתחות ההון	27
24.	התפתחות יחס הלימות ההון	27
25.	ניתוח רגישות לגבי יחס הלימות ההון	28
26.	התפתחות יחס המינוף	29
27.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים	32
28.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים	33
29.	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית	34
30.	התפתחות התוצאות במגזר בנקאות פרטית	35
31.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים	36
32.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים	37
33.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים	38
34.	התפתחות התוצאות במגזר ניהול פיננסי	39

35	התפלגות החובות הבעייתיים	42
36	התפתחות החובות הפגומים	44
37	מאפייני איכות תיק האשראי	46
38	התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי	47
39	מדדי איכות תיק האשראי	49
40	התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים	49
41	חשיפה למדינות זרות	50
42	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים	51
43	התפלגות תיק ההלוואות לדיור	54
44	התפלגות הביצועים בהלוואות לדיור	55
45	התפתחות תיק ההלוואות לדיור	56
46	התפלגות האשראי לאנשים פרטיים	58
47	התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן	60
48	התפתחות סיכון אשראי ממונף	61
49	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות	66
50	חשיפה לריבית - פערי מח"מ	70
51	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור	71
52	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס	72
53	ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין	73
54	ניתוח רגישות לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן	73
55	התפלגות ההשקעות במניות	75
56	התפתחות יחס כיסוי הנזילות	75
57	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים	79
58	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים	79
59	התפתחות מכשירים הנמדדים לפי השווי ההוגן	83

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 30 ביוני 2018 ולתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, המהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, שכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2018, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 13 באוגוסט 2018.
 - דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
 - נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
 - דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים*.
 - מידע פיקוחי נוסף*.
- הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו (ראה ביאור 1א' בתמצית הדוחות הכספיים).

* המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור כללי של הבנק

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות בשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 76 סניפים.

הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA+" שעודכן לאחרונה ביום 24.10.2017.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

א. נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2017	2018	
5.4	497	524	הכנסות ריבית, נטו הוצאות בגין הפסדי אשראי
(25.5)	55	41	
9.3	442	483	הכנסות שאינן מריבית: - הכנסות מעמלות - הכנסות אחרות
3.9	154	160	
-	3	40	
27.4	157	200	הוצאות תפעוליות - משכורות והוצאות נלוות - הוצאות אחרות
3.7	⁽¹⁾ 273	283	
-	⁽¹⁾ 174	174	
2.2	447	457	רווח לפני מסים מסים על ההכנסה
48.7	152	226	
37.9	58	80	
55.3	94	146	רווח לאחר מסים חלק הבנק ברווחי חברות כלולות, נטו
-	1	1	
54.7	95	147	רווח נקי
	0.76	1.18	רווח למניה (באלפי ש"ח)

(1) סווג מחדש בגין יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "הצגת ההוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה" - ראה ביאור 1(ה) (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים (המשך)

ב. נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)

31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
4,339	3,122	4,662	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	5,613	4,924	ניירות ערך
23,939	23,242	24,801	אשראי לציבור, נטו
783	779	806	נכסים אחרים
34,137	32,756	35,193	סך הכל נכסים
28,836	27,798	29,657	פקדונות הציבור
200	145	329	פקדונות מבנקים
1,026	923	1,026	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,602	1,536	1,569	התחייבויות אחרות
31,664	30,402	32,581	סך הכל התחייבויות
2,473	2,354	2,612	הון
34,137	32,756	35,193	סך הכל התחייבויות והון

ג. מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים)

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
			• מדדי ביצוע עיקריים:
9.4	8.5	12.0	- תשואה להון
0.7	0.6	0.8	- תשואה לנכסים
10.9	10.7	11.1	- יחס הון עצמי ברובד הראשון
6.8	6.7	7.0	- יחס המינוף
⁽¹⁾ 139.6	⁽¹⁾ 155.4	⁽¹⁾ 161.1	- יחס כיסוי הנזילות
65.9	68.3	63.1	- יחס היעילות
			• מדדי איכות אשראי עיקריים:
			- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
1.4	1.5	1.4	מהאשראי לציבור
			- שיעור חובות פגומים או חובות
1.4	1.3	1.3	בפיגור העולה על 90 יום, מהאשראי לציבור
			- שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מהאשראי
0.5	0.5	0.3	הממוצע לציבור
			• נתונים נוספים:
3.1	3.1	3.0	- יחס הכנסות ריבית נטו, לנכסים ממוצעים
1.0	0.9	0.9	- יחס עמלות לנכסים ממוצעים
1,541	1,555	1,529	- מספר משרות ממוצע

1. לרבע האחרון של סוף תקופת הדיווח.

3. תיאור הסיכונים העיקריים

פעילות הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים, תפעוליים, ורגולטוריים שונים, לרבות: סיכונים אשראי, סיכונים שוק (ובכללם: סיכונים ריבית, סיכונים בסיס, סיכונים מניות וסיכונים אופציות), סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

למידע נוסף באשר להתפתחויות בחשיפה לסיכונים ראה פרק 6' להלן.

למידע נוסף על הסיכונים העיקריים הנגזרים מפעילותו השוטפת של הבנק ראה פרק 11' להלן.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר

האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית**א. התוכנית האסטרטגית**

בשנת 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2016 - 2020.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.

- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות.

בהמשך לאמור לעיל, אישר הדירקטוריון במחצית השניה של שנת 2016 תוכנית אסטרטגית שהוכנה על ידי הנהלת הבנק בסיוע יועצים חיצוניים - להעמקת הפעילות במגזר הקמעונאי, לרבות התמקדות בפלחי אוכלוסיה ספציפיים שנצברה בגינם התמחות רבת שנים במתן שירותים בנקאיים.

לפרטים נוספים באשר לתוכנית האסטרטגית והאמצעים למימושה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

5. מידע נוסף**א. הליכים משפטיים**

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופת הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. שינויים חשבונאיים

ביום 1 בינואר 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לסווג בדוח הרווח והפסד, הוצאות להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, כדלקמן:

- רכיב "עלות השירות" יסווג לסעיף "הוצאות השכר" (ללא שינוי מהסיווג בתקופות קודמות).
- יתר רכיבי ההוצאה להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, יסווגו לסעיף "הוצאות תפעוליות אחרות" (בתקופות קודמות סווגו רכיבים אלו לסעיף "הוצאות השכר").

הכללים החדשים נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018, ויושמו על ידי הבנק במועד זה. נתוני ההשוואה לתקופות קודמות סווגו בהתאם.

למידע נוסף בנושא זה - ראה ביאור 11' (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות**6. התפתחויות כלכליות ומגמות****א. התפתחויות כלכליות בשנת 2018**

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע השני של שנת 2018. המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש יוני 2018 בשיעור של 0.4% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 1.7% במחצית הראשונה של שנת 2018, בהמשך לעליה בשיעור של 3.5% שנרשמה במדד זה בשנת 2017.

על פי נתוני המגמה עלה מדד הייצור התעשייתי בחודשים מרס 2017 - מאי 2018 בשיעור של 5.4%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 13.7%, בחישוב שנתי, שנרשמה במדד זה בשלושת החודשים הקודמים. העליה במדד נובעת, בעיקר, מגידול בתפוקת ענפי הטכנולוגיה.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של כ- 40.7 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 114.2% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המדינה ממיסים עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 4.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 155.2 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 2.8% בהכנסות ממיסים ישירים - שהסתכמו במחצית הראשונה של השנה בכ- 82.9 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של 6.7% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ- 68.8 מיליארד ש"ח, וגידול בשיעור של 9.6% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 3.5 מיליארד ש"ח.

במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 8.0 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 8.8 מיליארד ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, נתוני הגירעון עומדים במתווה יעד הגירעון השנתי המתוכנן לשנת 2018 (בסך של כ- 38.5 מיליארד ש"ח, המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי). יצוין שנתוני הגירעון המצטברים שנרשמו בשנים עשר החודשים האחרונים מהווים כ- 1.9% בלבד, מהתוצר המקומי הגולמי.

מניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי עולה, כי מרביתו (בסך של כ- 5.2 מיליארד ש"ח) נובע מהפעילות המקומית של הממשלה ויתרתו (בסך של כ- 2.8 מיליארד ש"ח), נובע מפעילות הממשלה בחו"ל.

על פי נתוני המגמה לחודש יוני 2018, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 3.9% מכוח העבודה האזרחי, המהווה ירידה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש יוני 2018 בכ- 63.9%, המהווה ירידה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017.

מדד המחירים לצרכן עלה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 0.9%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" עלה בשיעור של 1.0%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 0.6%.

במחצית הראשונה של שנת 2018 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שננקטה על ידו בשנים 2017 - 2012 והותיר את הריבית במכרז המוניטרי ברמת שפל בשיעור של 0.10%, בלבד.

מדיניות בנק ישראל מוסברת בשיעורי האינפלציה הנמוכים השוררים במשק. עם זאת, בהודעות הריבית האחרונות הצביע בנק ישראל על אפשרות להעלאת ריבית ראשונה כבר בסוף שנת 2018 והעלאת ריבית נוספת במהלך שנת 2019.

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף המחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 0.9%, המהווה עליה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017 (0.5%). ציפיות אלו נמוכות מעט מהרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

במחצית הראשונה של שנת 2018, נחלש השקל לעומת המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב נחלש השקל בשיעור של 5.3%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 2.7%, ביחס לליין היפני בשיעור של 7.0%, וביחס לאירו בשיעור של 2.5%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

המחצית הראשונה של שנת 2018 התאפיינה במגמה מעורבת שנרשמה בשוק המניות המקומי, בשוק אגרות החוב ה"קונצרניות", ובשוק אגרות החוב הממשלתיות.

מחד, הושפע שוק המניות לחיוב, מהגורמים הבאים:

- נתונים מאקרו כלכליים חיוביים במשק המקומי, לרבות ירידה בכמות העובדים הבלתי מועסקים במשק לשיעור של 3.9%, בלבד.
- שיעורי ריבית ואינפלציה נמוכים השוררים במשק המקומי.
- עליות שערים בבורסות בארה"ב.
- השפעת גורמים אלו מותנה על ידי הגורמים הבאים:
- ארועים בטחוניים שגרמו להעלאת המתיחות בגבולות המדינה.
- עליה במחירי הסחורות, בין היתר בעקבות ההתחזקות של מרבית המטבעות הזרים לעומת השקל.
- העלאות הריבית בארה"ב והציפיה לצעדים דומים במשק המקומי.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות: מדד "ת"א 35" עלה בשיעור של כ- 0.5%, ומאידך - מדד "ת"א 90" ירד בשיעור של כ- 3.1%, ומדד "ת"א 60 SME" ירד בשיעור של כ- 8.7%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם במחצית הראשונה של השנה בכ- 1.4 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 6.9% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בכ- 36 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 19.1% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשמו במחצית הראשונה של שנת 2018 עודפי פדיון, בסך של כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת 1.3 מיליארד ש"ח שנפדו מהציבור בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד ירדו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של כ- 0.2%, ושערי אגרות החוב הלא צמודות ירדו בשיעור של כ- 1.1%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש יוני 2018 בשיעורים שבין 0.9% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 0.5% באגרות החוב "הארוכות".

במחצית הראשונה של השנה נרשמה ירידה בסך של כ- 0.4 מיליארד ש"ח בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת עליה בסך של כ- 9.0 מיליארד ש"ח, שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שנפדו מקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על פדיונות בסך של 1.8 מיליארד ש"ח בקרנות השקליות, כ- 1.7 מיליארד ש"ח נפדו מקרנות ה"אג"ח" וכ- 0.4 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"מנייתיות". מאידך, גויסו כ- 2.7 מיליארד ש"ח בקרנות "חוו"ל", וכ- 0.8 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"כספיות".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות מתאפיינות בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: "יחסי בנק לקוח", מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים

(1) סיכוני סייבר

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתתה המוחלטת.

(2) סיכון המודל העסקי

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית במודל הפעילות הבנקאי הנוכחי, בשל השינויים המתרחשים בסביבת הפעילות העסקית בכלל, ובסביבת הפעילות הבנקאית, בפרט - הנובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחוץ בנקאית.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שחלו בסיכונים אלה, השלכותיהם האפשריות על פעילות הבנק, והצעדים הננקטים לצורך ניהול וגידור הסיכונים - ראה פרק 6' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 147 מיליון ש"ח, לעומת 95 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 54.7%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 12.0%, לעומת 8.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 9.4% בכל שנת 2017.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק במחצית הראשונה של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 497 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2017, ל- 524 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, מהוצאה בסך של 2 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2017, להכנסה בסך 38 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 55 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2017, ל- 41 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות מעמלות מ- 154 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2017, ל- 160 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות מ- 447 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2017, ל- 457 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

ברבע השני של שנת 2018 רשם הבנק רווח נקי בסך של 70 מיליון ש"ח, לעומת 54 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 29.6%. הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות ברבע השני של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 256 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2017, ל- 261 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, מהוצאה בסך של 4 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2017, להכנסה בסך של 21 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 23 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2017, ל- 27 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות מעמלות, מ- 78 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2017, ל- 81 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 221 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2017, ל- 227 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

תשואת הרווח הנקי על ההון הסתכמה ברבע השני של שנת 2018 בשיעור של 11.4%, לעומת 9.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו במחצית הראשונה של השנה בסך של 524 מיליון ש"ח, לעומת 497 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 5.4%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדלקמן:

- עליה בשיעור של 6.3% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
 - ירידה בשיעור של 0.05 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 3.07% במחצית הראשונה של שנת 2017, לפער בשיעור של 3.02% בתקופת הדוח.
- להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו במחצית הראשונה של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						מגזר הצמדה
2017			2018			
הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים	הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים	
מיליון ש"ח	%	%	מיליון ש"ח	%	%	
474	3.68	82	514	3.53	87	לא צמוד
6	(0.14)	12	(5)	0.34	7	צמוד מדד
17	1.97	6	15	1.51	6	מטבע חוץ
497	3.07	100	524	3.02	100	

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים במגזר זה היווה במוצא כ- 87% מכלל נכסי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018, לעומת כ- 82% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה בכ- 514 מיליון ש"ח, לעומת כ- 474 מיליון ש"ח אשתקד (המהווים כ- 98% מכלל הכנסות הריבית בבנק). הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע מעליה בנפח הפעילות.

במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 77%, לעומת כ- 79% בתקופה המקבילה אשתקד. בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2018 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 12.2%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 8.6% באשראי לציבור. פער הריבית במגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 3.53%, לעומת פער ריבית בשיעור של 3.68% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית נובעת בעיקר מקיטון במשקל האשראי לציבור, המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2018 היווה במוצק כ- 7% מכלל נכסי הבנק, לעומת כ- 12% בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הריבית בבנק במגזר זה הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2018 בסכום שלילי נטו בסך של כ- (5) מיליון ש"ח, לעומת הכנסה בסך של כ- 6 מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות הריבית במגזר זה מוסבר הן בירידה בסך של כ- 9 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי ההצמדה הנזקפות לסעיף "הכנסות ריבית, נטו", והן בירידה בסך של כ- 1.0 מיליארד ש"ח ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים, נטו.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך בצד המקורות, ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 72%, לעומת כ- 48% בתקופה המקבילה אשתקד. פער הריבית במגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 0.34%, לעומת פער שלילי בשיעור של (0.14%) שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בפער הריבית מוסברת בגידול בשיעור של 0.56 נקודות האחוז בתשואת תיק ניירות הערך, ועליה במשקל האשראי לציבור המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2018, היווה במוצק כ- 6% מכלל נכסי הבנק, בדומה לשיעור שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה בתקופת הדוח ב- 15 מיליון ש"ח, לעומת 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 3% מכלל הכנסות הריבית בבנק. הירידה בהכנסות הריבית נובעת בעיקר מקיטון בפער הריבית. פער הריבית במגזר זה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 1.51%, לעומת 1.97% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית מוסברת בקיטון בשיעור של 1.45 נקודות האחוז שנרשם בתשואת תיק ניירות הערך של הבנק במגזר זה.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים המניבים - הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 3.02%, לעומת 3.07% אשתקד. למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על ה"ממשל התאגידי").

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי אחוזים	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2017	2018	
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
8.3	156	169	משקי בית
6.5	275	293	עסקים קטנים וזעירים
19.0	42	50	עסקים בינוניים
(14.3)	21	18	עסקים גדולים
-	2	2	בנקאות פרטית
(50.0)	4	2	גופים מוסדיים
(233.3)	(3)	(10)	ניהול פיננסי
5.4	497	524	

הכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בהכנסה בסך של 38 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה בסך של 2 מיליון ש"ח, שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה שנרשמה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית מוסברת הן בעליה בסך של 7 מיליון ש"ח, נטו, ברווחים מממוש ניירות ערך, והן בעליה בסך של 24 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים הנובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"), ומהוות "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות.

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2017	2018	2017	2018	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(15)	(1)	(45)	1	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
12	5	42	2	- אחרים
(3)	4	(3)	3	סך הכל הפרשי שער
(3)	17	(3)	24	הכנסות (הוצאות) נטו, מפעילות
2	-	4	11	במכשירים נגזרים ^{(1),(2)}
(4)	21	(2)	38	רווחים מממוש ניירות ערך, נטו
				סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.

2. מזה הכנסות בגין התאמות "לשווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 בסך של 18 מיליון ש"ח ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד הוצאות בסך - 6 מיליון ש"ח ו- 7 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו, הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 41 מיליון ש"ח, לעומת 55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח היוותה ההוצאה בגין הפסדי אשראי 7.8% מהכנסות הריבית, נטו, ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בשיעור 0.33% (לעומת כ- 11.1% ו- 0.47%, בהתאמה, בתקופה המקבילה אשתקד).

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד :

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2018	2017	2018	2017
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
(8)	(6)	2	-
49	61	25	23
41	55	27	23

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי:
 - על בסיס פרטני
 - על בסיס קבוצתי*

סך הכל

* לרבות מחיקות חשבונאיות בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 בסך של 55 מיליון ש"ח ו- 29 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 52 מיליון ש"ח ו- 23 מיליון ש"ח, בהתאמה), בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 בסך של 16 מיליון ש"ח ו- 7 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 16 מיליון ש"ח ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה).

הירידה בהוצאות להפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2018, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בעיקר בקיטון בסך של 12 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הנובע בעיקר מירידה בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות "תקינים" המוערכים על בסיס קבוצתי, בסך של 14 מיליון ש"ח (בעיקר בשל עליה גבוהה יותר שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד, בהיקף האשראי ובמקדמי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי).

בנוסף, נרשם קיטון בסך של 2 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

העליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ברבע השני של השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הסתכמה ב- 4 מיליון ש"ח ומוסברת בעיקר בירידה בהיקפי הגביה של חובות בעייתיים שנמחקו בעבר, ובעליה בהיקף המחיקות החשבונאיות בגין חובות נחותים שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נמדדת על בסיס קבוצתי.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בחתך מגזרי פעילות "פיקוחיים", לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, לעומת התקופות המקבילות אשתקד :

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2018	2017	2018	2017
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
12	9	9	4
34	41	21	20
(4)	(1)	(2)	(6)
(1)	6	(1)	5
41	55	27	23

משקי בית
 עסקים קטנים וזעירים
 עסקים בינוניים
 עסקים גדולים

סך הכל

הקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר "עסקים קטנים וזעירים" ובמגזר "עסקים בינוניים" במחצית הראשונה של שנת 2018, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסבר בעיקר על ידי הגורמים הבאים:

- קיטון בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי, הנגזר מעליה מתונה בהיקפי האשראי של הקבוצות המשוויכים למגזרים אלה, לעומת שיעורי הגידול שנרשמו אשתקד.
 - הפרשות גבוהות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים שנרשמו אשתקד.
 - קיטון בהיקפי המחיקות של חובות נחותים הנמדדים על בסיס קבוצתי.
- היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 30.6.2018 ב- 337 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.11% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2017 - 327 מיליון ש"ח ו- 1.11%, בהתאמה; 30.6.2017 - 313 מיליון ש"ח, ו- 1.07% בהתאמה).
- היתרה המצטברת של ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה ב- 385 מיליון ש"ח והיא מהווה כ- 1.27% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2017 - 377 מיליון ש"ח, ו- 1.28%, בהתאמה).
- למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 30.6.2018 וסיווגם, ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק - ראה פרק 12 להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב- 160 מיליון ש"ח, לעומת 154 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 3.9%. העליה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מגידול בסך של 2 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי, ו- 1 מיליון ש"ח בהכנסות מדמי ניהול חשבון. ברבע השני של השנה נרשמה עליה בשיעור של 3.8% בהכנסות מעמלות לסך של 81 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מעמלות ברבע השני של השנה נובעת, בעיקר, מגידול בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות מדמי ניהול חשבון, וגידול בסך של כ- 1 מיליון ש"ח בעמלות מכרטיסי אשראי.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, לעומת התקופות המקבילות אשתקד:

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2018	2017	2018	2017
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
ניהול חשבון	75	74	37	36
כרטיסי אשראי	20	18	10	9
פעילות בניירות ערך	9	9	4	4
טיפול באשראי	10	10	5	6
הפרשי המרה	16	15	8	7
עמלות מעסקי מימון	16	15	8	8
עמלות אחרות	14	13	9	8
סך כל העמלות	160	154	81	78

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 2 מיליון ש"ח לעומת 5 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות נובעות מרווחים ממכירת מבנים, בגין עסקאות שנחתמו בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב- 457 מיליון ש"ח, לעומת 447 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 2.2%. העליה בהוצאות התפעוליות נובעת בעיקר, מגידול בשיעור של 3.7% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", בעיקר עקב שינויי שכר שוטפים.

ברבע השני של השנה נרשמה עליה בשיעור של 2.7% בהוצאות התפעוליות, לסך של 227 מיליון ש"ח. העליה בהוצאות התפעוליות נובעת הן מגידול בשיעור של 1.5% בהוצאות השכר, והן מגידול בשיעור של 8.5% בהוצאות התפעוליות האחרות (בעיקר בגין עלויות הקשורות בשיפור השירות ללקוחות).

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2018 ב- 80 מיליון ש"ח, לעומת 58 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח, הסתכם ב- 35.4%, לעומת 38.2% אשתקד. הירידה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת הן בירידה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטורי והן מירידה במשקלם של מרכיבי הוצאה שאינם מותרים בניכוי לצרכי מס.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2017	2018	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(52)	20	(33)	8	• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
(11)	(5)	-	(3)	- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(63)	15	(33)	5	- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
46	5	25	(3)	• הטבות לעובדים
4	4	1	2	- רווח (הפסד) אקטוארי לתקופה
50	9	26	(1)	- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
(13)	24	(7)	4	סך הכל לפני מס
5	(9)	3	(2)	השפעת המס
(8)	15	(4)	2	רווח (הפסד) כולל לאחר מיסים

העליה בהפסד הכולל האחר במחצית הראשונה של שנת 2018, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 23 מיליון ש"ח ומוסברת בעיקר בקיטון בסך של 47 מיליון ש"ח במרכיב ההתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך בתיק "הזמין למכירה", שקוץז בירידה בסך של 27 מיליון ש"ח בהפסדים האקטואריים בגין הטבות לעובדים (בעיקר בשל עליה בשיעור של 0.45 נקודות אחוז שנרשמה בתקופת הדוח בריבית ההיוון המשמשת לחישוב שוויין ההוגן של התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים).

8. מבנה הנכסים ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- % לעומת)					
31.12.2017	30.6.2017	31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
3.1	7.4	34,137	32,756	35,193	סך כל המאזן
7.4	49.3	4,339	3,122	4,662	מזומנים ופקדונות בבנקים
(3.0)	(12.3)	5,076	5,613	4,924	ניירות ערך
3.6	6.7	23,939	23,242	24,801	אשראי לציבור, נטו
2.8	6.7	28,836	27,798	29,657	פקדונות הציבור
0.3	15.4	769	668	771	כתבי התחייבות נדחים
(0.8)	-	257	255	255	אגרות חוב
5.6	11.0	2,473	2,354	2,612	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי %	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4.3	3,777	3,940	שקל לא צמוד
(45.8)	236	128	שקל צמוד מדד
82.2	326	594	מטבע חוץ
7.4	4,339	4,662	

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במכרזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק. היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

העליה שנרשמה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר הלא צמוד, נובעת הן מהעליה שנרשמה בפעילות הבנק במגזר זה והן מהסטת שימושים לסעיף "ניירות ערך".

העליה שנרשמה בפקדונות במטבע חוץ מוסברת בהסטת שימושים במכשירים נגזרים לפקדונות בבנק ישראל.

הירידה שנרשמה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר הצמוד למדד, נובעת מהסטת שימושים לסעיף "ניירות ערך".

ניירות ערך

שיעור השינוי %	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
59.5	274	437	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(6.6)	4,800	4,485	ניירות ערך זמינים למכירה
-	2	2	ניירות ערך למסחר
(3.0)	5,076	4,924	

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון - מוצג לפי העלות המופחתת.

תיק ניירות הערך הזמין למכירה - מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 30.6.2018, היה השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה נמוך מעלותו המופחתת בסך של כ- 32 מיליון ש"ח, נטו (ליום 31.12.2017 - השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה עלה על עלותו המופחתת בסך של כ- 29 מיליון ש"ח). סכום זה, בניכוי השפעת המס, הקטין את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 22 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל.

ניירות הערך שהושאלו על ידי הבנק לתאגידים בנקאיים מוצגים בדוחות הכספיים בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים", ויתרתם ליום 30 ביוני 2018, מסתכמת בסך של 107 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2017 - הוצגו ניירות ערך שהושאלו לציבור ולתאגידים בנקאיים, כדלקמן: 20 מיליון ש"ח בסעיף "אשראי לציבור" ו- 163 מיליון ש"ח בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים").

הירידה ביתרת ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף זה, לסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים".

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה.

היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2018 בכ- 16 מיליון ש"ח (2017 - 11 מיליון ש"ח) ומהווה כ- 1.7% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוגי אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם (במיליוני ש"ח):

ליום 30.6.2018				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
-	-	4	4	BBB	(1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	3	3	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	-	7	7		סך הכל אגרות חוב סחירות
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	1	17	16	AAA	חשמל ומים
-	-	7	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	1	25	24		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	1	32	31		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
41	6	4,440	4,475		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
41	7	4,472	4,506		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

התפלגות ההשקעות באגרות חוב בתיק "הזמין למכירה" (במיליוני ש"ח) (המשך):

ליום 30.6.2017				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
-	-	111	111	AAA	א. אגרות חוב לא ממשלתיות (1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	111	111		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	1	34	33	AAA עד AA	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	6	13	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	3	3	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	3	3	A	בתי מלון ושירותי הארחה
-	7	53	46		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	7	164	157		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
5	18	5,153	5,140		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
5	25	5,317	5,297		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2017				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
-	-	4	4	BBB-	א. אגרות חוב לא ממשלתיות (1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	4	4		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	-	33	33	AAA עד AA+	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	7	14	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	3	3	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	7	51	44		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	7	55	48		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
4	24	4,733	4,713		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
4	31	4,788	4,761		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח הרווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב, לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב, ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההון של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההון - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרת אלו.

לאור המגמה המעורבת שנרשמה בשוק אגרות החוב במחצית הראשונה של שנת 2018, נרשמה בתקופת הדוח עליה בהפסדים שטרם מומשו הכלולים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה שהסתכמו ליום 30 ביוני 2018, בסך של 41 מיליון ש"ח, ומהווים כ- 0.9% מיתרת התיק (31.12.2017 - 4 מיליון ש"ח ו- 0.1%, בהתאמה). להערכת ההנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סבורה הנהלת הבנק כי ההפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, לא נרשמו בתקופת הדוח הפסדים בגין מרכיב זה (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות ההפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת ההפסדים" - ראה ביאור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.9	21,703	22,544	שקל לא צמוד
2.3	1,703	1,742	שקל צמוד מדד
(3.4)	533	515	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
3.6	23,939	24,801	

יתרת האשראי לציבור עלתה במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 3.6% (בתקופה המקבילה אשתקד - 5.6%). הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור, בחתך ענפי משק:

31 בדצמבר 2017			30 ביוני 2018			
הפרשה	חובות	סיכון אשראי	הפרשה	חובות	סיכון אשראי	
להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
81	133	9,781	84	123	10,309	אנשים פרטיים ⁽²⁾
56	117	6,068	55	140	6,059	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
96	144	4,987	99	118	5,057	מסחר ⁽⁴⁾
46	69	2,718	49	87	2,747	תעשייה
26	35	1,608	26	34	1,719	שירותים עסקיים אחרים
37	33	1,311	38	31	1,372	תחבורה ואחסנה
6	12	1,258	7	11	1,335	שירותים ציבוריים וקהילתיים
29	26	1,617	27	26	1,621	אחרים (פחות מ- 5%)
377	569	29,348	385	570	30,219	סה"כ

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 528 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול שנרשם באשראי בענף "מסחר" בסך 70 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי בסכומים נמוכים לחברות במגזר הקמעונאי.

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ בבנק:

שינוי	31 בדצמבר	30 ביוני	
	2017	2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(6.9)	276	257	חובות פגומים
(1.6)	64	63	סיכון אשראי נחות
9.2	229	250	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
0.2	569	570	סה"כ

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי לציבור.
2. העליה בהיקף החובות שסווגו כ"סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", נובעת מהרעה במצבם העסקי של מספר לקוחות מצומצם במגזר "עסקים בינוניים".

מידע נוסף באשר לסיכונים האשראי נכלל בפרק 12 להלן, ובדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק

שכתובתו: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

פקדונות הציבור

השינוי	31 בדצמבר 2017			30 ביוני 2018			
	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.5	24,371	17,007	7,364	24,985	17,310	7,675	שקל לא צמוד
(2.0)	2,225	2,225	-	2,181	2,181	-	שקל צמוד מדד
11.2	2,240	963	1,277	2,491	1,259	1,232	מט"ח
2.8	28,836	20,195	8,641	29,657	20,750	8,907	סה"כ

* לרבות צמוד למטבע חוץ.

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 2.5%, מסך של 24,371 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2017, לסך של 24,985 מיליוני ש"ח בסוף המחצית הראשונה של שנת 2018. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמודה זה. פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום ההלוואות לדיוור ועבור החטיבה לבנקאות מסחרית), ירדו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 2.0%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה השוררת במשק המקומי בשנים האחרונות, שגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסטת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

פקדונות הציבור במטבע חוץ (לרבות פקדונות צמודים למטבע חוץ) עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 11.2% והסתכמו ב- 2,491 מיליוני ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות מוסברת, בין היתר, בהתחזקות שנרשמה בשערי החליפין של מרבית המטבעות הזרים, לעומת השקל בתקופת הדוח.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1.8)	4,000	3,928	קרנות נאמנות
(6.5)	3,912	3,658	אגרות חוב
3.9	2,488	2,586	מניות
(2.2)	10,400	10,172	

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.8)	257	255	אגרות חוב שאינן צמודות

אגרות החוב הונפקו על ידי הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ), בשנת 2016. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה) ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2017	השינוי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
101	100	1.0
670	669	0.1
771	769	0.3

- כתב התחייבות הכולל מנגנון לספיגת הפסדים⁽¹⁾

- כתבי התחייבות אחרים⁽²⁾

1. כתב ההתחייבות הנדחה הונפק על ידי הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017. כתב ההתחייבות אינו סחיר וכולל מנגנונים לספיגת הפסדים (לפרטים נוספים - באשר לתנאים הנלווים לכתב ההתחייבות, לרבות באשר למנגנונים לספיגת הפסדים - ראה פרק 8' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017).
2. כתבי ההתחייבות האחרים שהנפיק הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדרגת "AA" (באופן דירוג יציב), הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים אושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017. הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יפחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק. בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג), כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברת האם, לבין דירוג הבנק. כתבי ההתחייבות הנדחים (המוכרים כ"הון ברובד השני") מהווים ליום 30.6.2018, כ- 13.7% בלבד מ"ההון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (31.12.2017 - 17%). שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו. לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו ב"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים	
31.12.2017	30.6.2018	31.12.2017	30.6.2018
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2	-	3	16
11	8	-	4
83	87	24	32
4	3	4	3
1	5	1	5
101	103	32	60
-	-	(1)	(1)
-	-	(4)	(3)
101	103	27	56

חוזי ריבית:

- שקל מדד

- אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"

- נכלל בסעיף "נכסים אחרים"

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 30.6.2018, הסתכם ב- 43 מיליון ש"ח, ומהווה ירידה בשיעור של כ- 38% לעומת יתרת ההתחייבויות, נטו, ביום 31.12.2017. העליה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שער השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	22	-	מיסים שוטפים - עודף מקדמות
(0.3)	312	311	מיסים נדחים לקבל
9.2	65	71	נכסים אחרים
(4.3)	399	382	

הגידול בנכסים האחרים מוסבר בעיקר בעליה בתשלומים המתייחסים, לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שער השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			התחייבויות בגין זכויות עובדים :
(6.2)	419	393	- עודף עתודה לפיצויי פרישה, נטו
(7.7)	52	48	- הטבות לאחר סיום העסקה
20.0	25	30	- התחייבויות בגין חופשה
-	8	8	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
11.5	52	58	- הפרשות בגין שכר ונלוות
(3.4)	556	537	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
-	-	6	מיסים שוטפים - עודף עתודות
2.8	616	633	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(12.0)	25	22	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
(29.9)	164	115	אחר ⁽¹⁾
(3.5)	1,361	1,313	

1. הירידה ביתרה מוסברת בעיקר בפרעון התחייבויות למוסדות.

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים :

שער השינוי	31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(4.8)	84	80	אשראי תעודות
(8.7)	299	273	ערבויות להבטחת אשראי
(16.0)	1,379	1,158	ערבויות לרוכשי דירות ⁽¹⁾
5.9	902	955	ערבויות והתחייבויות אחרות

1. הירידה בסעיף "ערבויות לרוכשי דירות" - מוסברת בסיום פרויקטים בתחום מימון הבניה למגורים.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון העצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:

- ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימוש מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.
- "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המיסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון". בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה ייכלל בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.

- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:

- מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות, הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", ומאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).
- הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ליישם בהדרגה הנחיות אלו, נקבעו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, הכוללות מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי המיושם בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, ואינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים"), יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום "תקופת המעבר".

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
 - יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
- למידע נוסף באשר למגבלות על יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו על ידי הדירקטוריון - ראה סעיף 3(ג') להלן.

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 30.6.2018 בשיעור של 9.19% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של 12.69%).

ב. הון והלימות הון (המשך)

(2) הון

	30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2017	השינוי מיליוני ש"ח
הרכב ההון	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הון וקרנות הון	203	203	-
הפסד כולל אחר מצטבר	(96)	(88)	(8)
יתרת רווח	2,505	2,358	147
סך הכל הון	2,612	2,473	139

הון הבנק ליום 30.6.2018 הסתכם ב- 2,612 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 5.6% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2017. העליה בהון מוסברת בעיקר ברווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח.

יחס ההון לסך המאזן ליום 30.6.2018 הסתכם בכ- 7.4% (31.12.2017) - 7.2%.

(3) הלימות הון

31.12.2017 אחוזים	30.6.2018 אחוזים	
		(א) יחס ההון לרכיבי סיכון
10.94	11.10	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
13.92	13.76	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.18 ⁽¹⁾	9.19 ⁽¹⁾	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.68 ⁽¹⁾	12.69 ⁽¹⁾	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחס ההון העצמי המינימלי שנקבע לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכם בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל).

עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, הועלו דרישות ההון המינימליות המתייחסות לבנק, בשיעור של 0.19% (31.12.2017) - 0.18%. לאור האמור לעיל, מסתכמת דרישת ההון המינימלית של הבנק ליום 30.6.2018, בשיעור של 9.19% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון) ו- 12.69% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2017) - 9.18% ו- 12.68%, בהתאמה).

(ב) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון העולה הן על הסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן על השיעור הנגזר מתוצאות סקר "ICAAP". שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 30.6.2018 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי התחייבות שהונפקו על ידי הבנק עד ליום 31.12.2013 (ונוכלים במסגרת "הוראות המעבר" כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. לפיכך, ובמטרה לתמוך ביעדי הצמיחה של הבנק הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017 כתב התחייבות נדחה הכולל "מנגנונים לספיגת הפסדים" ("COCO"), בסך של 100 מיליון ש"ח.

ב. הון והלימות הון (המשך)**(3) הלימות הון (המשך)****(ב) יעדים (המשך)**

כתב ההתחייבות הנדחה הוכר על ידי בנק ישראל כהון פיקוחי ברובד השני. בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2018, הבנק לא צפוי להידרש לגייס הון פיקוחי נוסף במהלך שנת 2018.

(ג) ניהול ההון ומגבלות

הבנק קבע מדיניות שמרנית לניהול יתרות ההון הפיקוחי, נכסי הסיכון, ויחסי הלימות ההון הנגזרים ממרכיבים אלו, שתאפשר לבנק לעמוד במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל כמפורט בסעיף א' לעיל.

במטרה לתמוך במדיניות זו, קבע הדירקטוריון מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון, לא יפחת משיעור של 9.5%.
 - יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.
- בנוסף, נקבעו על ידי הבנק ספי התרעה גבוהים יותר, המיועדים לתמוך במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל והדירקטוריון, גם במקרה של עליה רגולטורית אפשרית במגבלות הלימות ההון. ספי התרעה אלו מנוטרים על ידי הבנק באופן שוטף.

(ד) העלאת דירוג האשראי למדינה

ביום 3 באוגוסט 2018 החליטה חברת הדירוג הבינלאומית "S&P", להעלות את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-"A+", ל-"AA-". הבנק בוחן את השלכות העלאת הדירוג כאמור, על יחסי הלימות ההון של הבנק.

(ה) ניתוח רגישות

להלן נתונים באשר להשלכות האפשריות של תרחישים שונים על יחסי הלימות ההון של הבנק:

גידול (קיטון) ביחס הלימות ההון				תאור התרחיש
יחס הלימות ההון הכולל		יחס הון עצמי ברובד הראשון		
31.12.2017	30.6.2018	31.12.2017	30.6.2018	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	
0.44	0.42	0.44	0.42	- עליה בסך של 100 מיליון ש"ח בהון העצמי ברובד הראשון
(0.58)	(0.56)	(0.46)	(0.45)	- עליה בסך של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בחודש ינואר 2018 הוארך תוקף הסכם, שנחתם בעבר בין הבנק למבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכם השיפוי"), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם השיפוי. במסגרת הארכת תוקף הסכם השיפוי כאמור, צורפו למבטחי המשנה שנכללו בהסכמים הקודמים, שני מבטחים חדשים.

הסכם השיפוי חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה, מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2018 ועד ליום 31 בדצמבר 2018.

ב.

הון והלימות הון (המשך)

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר" (המשך)

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 30.6.2018 בסך של כ- 1.1 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.6.2018 בסך של כ- 0.5 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.2 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק.

(5) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית ההתייעלות לתקופה של חמש שנים. במהלך השנים 2016 ו- 2017 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, כאמור. אימוץ ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל בנושא זה, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 30.6.2018 בשיעור של 0.05% (31.12.2017 - זהה).

(6) יחס המינוף

במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים למדוד באופן שוטף את "יחס המינוף" שלהם, באמצעות יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- "מדידת ההון" - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- "מדידת החשיפה" - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזינית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים.

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2017	30.6.2018
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,503	2,620
36,756	37,645
אחוזים	אחוזים

מרכיבי התחשיב:

- ההון העצמי, ברובד הראשון
- סך החשיפות

שיעורי המינוף:

- יחס המינוף
- יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

6.8 7.0
5.0 5.0

(7) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בשנים 2016 ו- 2017 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים.

(8) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים 7א' ו- 7ג', לעיל.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאיי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית, בחתך מגזרי פעילות.

על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המידע באשר להתפלגות הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות, בחתך מגזרי פעילות, שהוצג על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים באשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.

מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים, איננה אחידה - הגילוי בחתך מגזרי פעילות המבוסס על הגדרות אלו - סובייקטיבי ואינו בר השוואה.

במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר לגילוי הקודם בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').

לפיכך, המידע המוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, כולל נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.

הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים).

ב. מתודולוגיה

להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות וההוצאות למגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית מלקוחות - לכל מגזר פעילות נזקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".

- ההפרש שבין עלויות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (מהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי האשראי ופקדונות (שתנאיהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון), מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רובד 1). מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכוני שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

הכנסות (הוצאות) מימון אחרות - הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (נני"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".

ההוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נערכו ההפרשות.

הכנסות מעמלות - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקה העמלה.

הוצאות תפעוליות - הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאורים 13 ו-14 בתמצית הדוחות הכספיים), המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק. הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:

- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים, ותקינת כח אדם.

- הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.

- הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות ההוצאות הישירות.

הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בהתבסס על שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

למידע נוסף באשר לשינויים באומדן התפלגות ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שיושמו בתקופת הדוח - ראה ביאור 11(2), בתמצית הדוחות הכספיים.

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
4.4	8,472	8,842	משקי בית
25.0	4	5	בנקאות פרטית
1.4	10,998	11,156	עסקים קטנים וזעירים
11.0	2,983	3,312	עסקים בינוניים
(1.1)	1,482	1,466	עסקים גדולים
-	-	20	גופים מוסדיים
3.6	23,939	24,801	

עיקר העליה באשראי בתקופת הדוח נובעת מהגידול בהיקפי האשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים בינוניים", כפועל יוצא מיישום תוכניתו האסטרטגית של הבנק המכוונת להגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי ובמגזר המסחרי.

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 30.6.2018 - ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
4.2	10,711	11,166	משקי בית
(3.4)	1,538	1,485	בנקאות פרטית
5.6	7,153	7,550	עסקים קטנים וזעירים
(14.8)	1,469	1,251	עסקים בינוניים
2.6	3,645	3,738	עסקים גדולים
3.4	4,320	4,467	גופים מוסדיים
2.8	28,836	29,657	

העליה בהיקף הפקדונות נובעת בעיקר מגידול בפקדונות של לקוחות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים וזעירים" - בהלימה ליעדים שנקבעו לבנק בתחום זה (הגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי), ולאסטרטגיה של הבנק.

מאידך, נרשם קיטון בהיקף הפקדונות של הלקוחות במגזר "בנקאות פרטית" ובמגזר "עסקים בינוניים", הנובעת בין היתר, מיישום מדיניות המיועדת להגדלת פיזור המקורות.

(2) נתונים תוצאתיים:

• הכנסות

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחדר מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2017	2018	2017	2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
109	117	213	230	משקי בית
2	2	4	4	בנקאות פרטית
⁽¹⁾ 179	185	⁽¹⁾ 350	370	עסקים קטנים וזעירים
⁽¹⁾ 29	35	⁽¹⁾ 58	66	עסקים בינוניים
14	11	26	22	עסקים גדולים
2	1	4	2	גופים מוסדיים
(5)	12	(1)	30	ניהול פיננסי
330	363	654	724	

במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 10.7% בהכנסות הבנק לסך של 724 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 6.6% בהכנסות ממגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים" ומגידול בסך של 31 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר "ניהול פיננסי".

ברבע השני של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 10.0% בהכנסות הבנק לסך של 363 מיליון ש"ח, בעיקר עקב עליה בשיעור של 7.3% בהכנסות ממגזר "משקי בית" ועליה בשיעור של 3.4% בהכנסות ממגזר "עסקים קטנים וזעירים". בנוסף, נרשמה עליה בסך של 17 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר ניהול פיננסי.

• רווח נקי

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחדר מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2017	2018	2017	2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9	13	16	26	משקי בית
(1)	(1)	(3)	(1)	בנקאות פרטית
⁽¹⁾ 32	32	⁽¹⁾ 59	67	עסקים קטנים וזעירים
⁽¹⁾ 14	15	⁽¹⁾ 21	28	עסקים בינוניים
4	5	7	10	עסקים גדולים
2	-	2	1	גופים מוסדיים
(6)	6	(7)	16	ניהול פיננסי
54	70	95	147	

הרווח הנקי של הבנק עלה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 54.7% והסתכם ב-147 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי מוסברת, הן בגידול בשיעור של 5.4% בהכנסות הריבית והן בירידה בשיעור של 25.5% בהוצאות בגין הפסדי אשראי. בנוסף, נרשמה עליה בסך של 23 מיליון ש"ח ברווח הנקי ממגזר "ניהול הפיננסי", הנובעת בעיקר מהעליה בהכנסות, כמוסבר לעיל.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחדש מגזרי פעילות פיקוחיים

(1) מגזר משקי בית:

שיעור השינוי אחוזים	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.3	156	169	הכנסות מריבית
7.0	57	61	הכנסות שאינן מריבית
8.0	213	230	סך ההכנסות
33.3	9	12	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	177	177	הוצאות תפעוליות אחרות
1.6	186	189	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
51.9	27	41	רווח לפני מיסים
36.4	11	15	הפרשה למיסים
62.5	16	26	רווח נקי
9.5	137	150	הרכב הכנסות הריבית
-	19	19	- מרווח מפעילות באשראי
-			- מרווח מפעילות בפקדונות
8.3	156	169	סך הכל הכנסות ריבית
שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7.5	80	86	הכנסות מריבית
6.9	29	31	הכנסות שאינן מריבית
7.3	109	117	סך ההכנסות
125.0	4	9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.2)	89	87	הוצאות תפעוליות אחרות
3.2	93	96	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
31.3	16	21	רווח לפני מיסים
14.3	7	8	הפרשה למיסים
44.4	9	13	רווח נקי
7.0	71	76	הרכב הכנסות הריבית
11.1	9	10	- מרווח מפעילות באשראי
			- מרווח מפעילות בפקדונות
7.5	80	86	סך הכל הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר משקי בית עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 8.0%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 230 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת הן בגידול בהכנסות הריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי) והן מגידול בהכנסות מעמלות.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם הרווח הנקי במגזר זה בסך 26 מיליון ש"ח, לעומת 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 62.5%. העליה ברווח הנקי מוסברת בגידול שנרשם בהכנסות, כאמור.

ה. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(2) מגזר בנקאות פרטית:

שיעור השינוי אחוזים	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2017	2018
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	2	2
-	2	2
-	4	4
-	-	-
(25.0)	8	6
(25.0)	8	6
(50.0)	(4)	(2)
-	(1)	(1)
(66.7)	(3)	(1)
-	-	-
-	2	2
-	2	2

הכנסות מריבית
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות אחרות
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
הפסד לפני מיסים
הפרשה למיסים
הפסד
הרכב הכנסות הריבית
- מרווח מפעילות באשראי
- מרווח מפעילות בפקדונות
סך הכל הכנסות ריבית

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2017	2018
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	1	1
-	1	1
-	2	2
-	-	-
-	3	3
-	3	3
-	(1)	(1)
-	-	-
-	(1)	(1)
-	-	-
-	1	1
-	1	1

הכנסות מריבית
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות אחרות
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
הפסד לפני מיסים
הפרשה למיסים
הפסד
הרכב הכנסות הריבית
- מרווח מפעילות באשראי
- מרווח מפעילות בפקדונות
סך הכל הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר בנקאות פרטית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 4 מיליון ש"ח, בדומה להכנסות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018, הסתכם ההפסד המיוחס למגזר זה בסך של 1 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 3 מיליון ש"ח, שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 66.7%.

הירידה בהפסד מוסברת בקיטון בסך של 2 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(3) מגזר עסקים קטנים וזעירים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי	2017	2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.5	275	293	הכנסות מריבית
2.7	⁽¹⁾ 75	77	הכנסות שאינן מריבית
5.7	350	370	סך ההכנסות
(17.1)	41	34	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.5	213	231	הוצאות תפעוליות אחרות
4.3	254	265	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
9.4	96	105	רווח לפני מיסים
5.6	⁽¹⁾ 37	38	הפרשה למיסים
13.6	59	67	רווח נקי
6.1	263	279	הרכב הכנסות הריבית
16.7	12	14	- מרווח מפעילות באשראי
6.5	275	293	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל הכנסות ריבית
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי	2017	2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.5	141	146	הכנסות מריבית
2.6	⁽¹⁾ 38	39	הכנסות שאינן מריבית
3.4	179	185	סך ההכנסות
5.0	20	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.5	106	114	הוצאות תפעוליות אחרות
7.1	126	135	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
(5.7)	53	50	רווח לפני מיסים
(14.3)	⁽¹⁾ 21	18	הפרשה למיסים
-	32	32	רווח נקי
2.2	136	139	הרכב הכנסות הריבית
40.0	5	7	- מרווח מפעילות באשראי
3.5	141	146	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר עסקים קטנים וזעירים עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 5.7%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 370 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת הן בגידול בשיעור של 6.5% בהכנסות הריבית (בעיקר בגין עליה בפעילות בתחום האשראי), והן בגידול בשיעור של 2.7% בהכנסות מעמלות.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 3.6%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 67 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי, מוסברת בעליה בהכנסות, כאמור, ובירידה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי. השפעת גורמים אלו מותנה על ידי עליה בשיעור של 8.5% בהוצאות התפעוליות והאחרות, המוסברת בין היתר בשינויים באומדן ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שיושמו בתקופת הדוח בעקבות השלמת סקר הוצאות מקיף בחתך מגזרי פעילות (ראה ביאור ג'1(2) בתמצית הדוחות הכספיים).

1. סווג מחדש.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(4) מגזר עסקים בינוניים:

לשישה חודשים			שיעור השינוי אחוזים	
שהסתיימו ביום 30 ביוני				
2017	2018			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
19.0	42	50		הכנסות מריבית
-	⁽¹⁾ 16	16		הכנסות שאינן מריבית
13.8	58	66		סך ההכנסות
300.0	(1)	(4)		הכנסות בגין הפסדי אשראי
3.8	26	27		הוצאות תפעוליות אחרות
(8.0)	25	23		סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
30.3	33	43		רווח לפני מיסים
25.0	⁽¹⁾ 12	15		הפרשה למיסים
33.3	21	28		רווח נקי
20.0	40	48		הרכב הכנסות הריבית
-	2	2		- מרווח מפעילות באשראי
-				- מרווח מפעילות בפקדונות
19.0	42	50		סך הכל הכנסות ריבית
לשלושה חודשים			שיעור השינוי אחוזים	
שהסתיימו ביום 30 ביוני				
2017	2018			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
28.6	21	27		הכנסות מריבית
-	⁽¹⁾ 8	8		הכנסות שאינן מריבית
20.7	29	35		סך ההכנסות
(66.7)	(6)	(2)		הכנסות בגין הפסדי אשראי
7.7	13	14		הוצאות תפעוליות אחרות
71.4	7	12		סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
4.5	22	23		רווח לפני מיסים
-	⁽¹⁾ 8	8		הפרשה למיסים
7.1	14	15		רווח נקי
30.0	20	26		הרכב הכנסות הריבית
-	1	1		- מרווח מפעילות באשראי
-				- מרווח מפעילות בפקדונות
28.6	21	27		סך הכל הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים עלו במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 13.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 66 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 19.0% בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי).

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 33.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 28 מיליון ש"ח. הגידול ברווח הנקי מוסבר בגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, ובקיטון בסך של 3 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

1. סווג מחדש.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(5) מגזר עסקים גדולים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי	2017	2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(14.3)	21	18	הכנסות מריבית
(20.0)	5	4	הכנסות שאינן מריבית
(15.4)	26	22	סך ההכנסות
-	6	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(30.0)	10	7	הוצאות תפעוליות אחרות
(62.5)	16	6	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
60.0	10	16	רווח לפני מיסים
100.0	3	6	הפרשה למיסים
42.9	7	10	רווח נקי
(10.5)	19	17	הרכב הכנסות הריבית
(50.0)	2	1	- מרווח מפעילות באשראי
(14.3)	21	18	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל הכנסות ריבית
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי	2017	2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(18.2)	11	9	הכנסות מריבית
(33.3)	3	2	הכנסות שאינן מריבית
(21.4)	14	11	סך ההכנסות
-	5	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(20.0)	5	4	הוצאות תפעוליות אחרות
(70.0)	10	3	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
100.0	4	8	רווח לפני מיסים
-	-	3	הפרשה למיסים
25.0	4	5	רווח נקי
-	9	9	הרכב הכנסות הריבית
-	2	-	- מרווח מפעילות באשראי
(18.2)	11	9	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר עסקים גדולים הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 22 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 15.4%. הירידה בהכנסות נובעת הן מקיטון בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי), והן מירידה בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 42.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 10 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי, למרות הקיטון שנרשם בהכנסות, כאמור, מוסברת הן בקיטון בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, והן בירידה בסך של 3 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות, הנובעת בין היתר, משינויים באומדן ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שיושמו בתקופת הדוח בעקבות השלמת סקר הוצאות מקיף בחתך מגזרי פעילות (ראה ביאור ג'1 (2) בתמצית הדוחות הכספיים).

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(6) מגזר ניהול פיננסי:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי אחוזים	2017 מיליוני ש"ח	2018 מיליוני ש"ח	
233.3	(3)	(10)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	2	40	הכנסות שאינן מריבית
-	(1)	30	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(33.3)	12	8	הוצאות תפעוליות
(33.3)	12	8	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	(13)	22	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(5)	7	הפרשה למיסים
-	(8)	15	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	1	1	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
-	(7)	16	רווח נקי (הפסד)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיעור השינוי אחוזים	2017 מיליוני ש"ח	2018 מיליוני ש"ח	
-	-	(9)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	(5)	21	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
-	(5)	12	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(20.0)	5	4	הוצאות תפעוליות
(20.0)	5	4	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	(10)	8	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(4)	2	הפרשה למיסים
-	(6)	6	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
-	(6)	6	רווח נקי (הפסד)

הכנסות הבנק במגזר ניהול פיננסי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 30 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה בסך של 1 מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בהכנסות נובעת בעיקר משני גורמים בעלי השפעות מקוזות, כדלקמן:

- מחד, נרשמה עליה בסך של 35 מיליון ש"ח בהכנסות מימון שאינן מריבית, המוסברת הן בגידול בסך של 7 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש ניירות ערך, והן בגידול בסך של 24 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים.
- מאידך, נרשמה ירידה בסך של 7 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית הנובעת בין היתר מקיטון בסך של 9 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי ההצמדה המיוחס להכנסות מריבית במגזר זה.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם הרווח במגזר "ניהול פיננסי", בסך של 16 מיליון ש"ח, המהווה עליה בסך של 23 מיליון ש"ח לעומת ההפסד שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי מוסברת בגידול בהכנסות כאמור, ובירידה בסך של 4 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"). סך כל המאזן של תפנית ליום 30.6.2018 הסתכם בסך של כ- 30 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 25 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 26 מיליון ש"ח, ו- 21 מיליון ש"ח, בהתאמה). חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בכ- 1 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 30.6.2018 הסתכם בכ- 7.4 מיליארד ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 4.2% לעומת היקפם ביום 31.12.2017.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכונים ציות. בשנים האחרונות התגבשה ההכרה לפיה - יישום נאות של עקרונות ניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית. לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, הכוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי "ועדת באזל":

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו.

חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחופף מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד. הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 350 ו-355, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

סיכון טכנולוגיות המידע - מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע, או מתלות של התאגיד הבנקאי בה.

סיכון סייבר - מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית. ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עויינת והונאות. מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות והלבנת הון (לרבות מימון טרור) - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון (לרבות מימון טרור), חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון מוניטין - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה, בין היתר, באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

סיכון אסטרטגי - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהיעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות שונות בסביבה העסקית והציבורית.

בסיכון האסטרטגי נכלל גם סיכון "המודל העסקי", הנגזר משינויים שחלים בסביבת הפעילות העסקית של הבנק ונובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה, והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחץ בנקאית. במסגרת זו משקיע הבנק, בשיתוף עם החברה האם, מאמצים רבים בתחום הבנקאות הדיגיטלית, שיפור חוויית הלקוח ופיתוח מודלים אלטרנטיביים לפעילות הבנקאית - בהתאמה לשינויים המתרחשים בבנקאות הבינלאומית והמקומית.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי): חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית.

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון אשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים. מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, המטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים המנוהלים על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו (סיווג החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים).

- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, העוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו (סיווג החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים).

להלן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

30 ביוני 2018		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
250	14	264
62	1	63
228	22	250
540	37	577
(81)	(8)	(89)
459	29	488
74	-	74

סיכון אשראי פגום

סיכון אשראי נחות

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת

סך הכל סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

בניכוי הפרשה להפסדי אשראי

סיכון אשראי בעייתי, נטו

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון אשראי לציבור.

(א) התפלגות החובות הבעייתיים (המשך):

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך):

30 ביוני 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
253	14	267
73	-	73
154	24	178
480	38	518
(77)	(12)	(89)
403	26	429
67	-	67

סיכון אשראי פגום

סיכון אשראי נחות

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת

סך הכל סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

בניכוי הפרשה להפסדי אשראי

סיכון אשראי בעייתי, נטו

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
274	15	289
63	1	64
204	25	229
541	41	582
(78)	(10)	(88)
463	31	494
83	-	83

סיכון אשראי פגום

סיכון אשראי נחות

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת

סך הכל סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

בניכוי הפרשה להפסדי אשראי

סיכון אשראי בעייתי, נטו

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

(2) נכסים שאינם מבצעים

30 ביוני 2018		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
204	14	218
-	-	-
204	14	218

חובות פגומים⁽¹⁾

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

30 ביוני 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
191	14	205
-	-	-
191	14	205

חובות פגומים⁽¹⁾

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
219	15	234
-	-	-
219	15	234

חובות פגומים⁽¹⁾

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית
 2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
חובות פגומים					
סך הכל מיליוני ש"ח	חובות פגומים אחרים		חובות שאורגנו מחדש		
	פרטי	מסחרי	פרטי	מסחרי	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
261	1	131	19	110	יתרה לתחילת התקופה -
(41)	-	(29)	-	(12)	- יתרת חוב רשומה
220	1	102	19	98	- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי
					יתרה נטו
					שינויים בחובות בתקופת הדיווח :
80	-	36	12	32	- חובות שנפגמו
(3)	-	(3)	-	-	- חובות שנגרעו מסיווג פגום
(95)	(2)	(65)	(8)	(20)	- גביות ומחיקות
-	1	21	(1)	(21)	- ארגונים מחדש שכשלו
(18)	(1)	(11)	3	(9)	
					שינויים בהפרשות להפסדי אשראי :
(40)	(2)	(20)	(6)	(12)	- גידול בהפרשות
-	-	-	-	-	- הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
40	2	23	5	10	- גביות ומחיקות
-	-	3	(1)	(2)	
202	-	94	21	87	יתרה לסוף התקופה *
					*ההרכב :
243	-	120	22	101	- יתרת חוב רשומה
(41)	-	(26)	(1)	(14)	- הפרשות להפסדי אשראי
202	-	94	21	87	

במחצית הראשונה של שנת 2018 אורגנו על ידי הבנק 640 אשראים בסך של 44 מיליוני ש"ח. בנוסף, נרשמו
במחצית הראשונה של שנת 2018 167 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 2
מיליוני ש"ח.

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017				
חובות פגומים				
סך הכל מיליוני ש"ח	חובות פגומים אחרים		חובות שאורגנו מחדש	
	פרטי מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח	פרטי מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח
322	1	199	18	104
(77)	-	(71)	-	(6)
245	1	128	18	98
יתרה לתחילת התקופה -				
- יתרת חוב רשומה				
- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי				
יתרה נטו				
שינויים בחובות בתקופת הדיווח:				
61	-	25	12	24
(8)	-	(6)	(1)	(1)
(135)	(1)	(101)	(9)	(24)
-	2	7	(2)	(7)
(82)	1	(75)	-	(8)
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:				
(32)	-	(25)	-	(7)
-	-	-	-	-
63	-	58	-	5
31	-	33	-	(2)
194	2	86	18	88
יתרה לסוף התקופה*				
* ההרכב:				
240	2	124	18	96
(46)	-	(38)	-	(8)
194	2	86	18	88
- יתרת חוב רשומה				
- הפרשות להפסדי אשראי				

במחצית הראשונה של שנת 2017 אורגנו על ידי הבנק 707 אשראים בסך של 36 מיליוני ש"ח. בנוסף, נרשמו במחצית הראשונה של שנת 2017 138 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 7 מיליוני ש"ח.

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
%	%	%	
1.1	1.0	1.0	- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.3	0.3	0.3	- שיעור יתרת האשראי ⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
1.9	1.8	1.9	- שיעור סיכון האשראי הבעייתי ⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
0.5	0.5	0.3	- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽²⁾
0.5	0.5	0.3	- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽²⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

(ד) איכות תיק האשראי:**(1) כללי**

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(2) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 ביוני 2018

סך הכל %	אנשים פרטיים		מסחרי %	
	אחר %	לדיר %		
0.3	0.5	-	0.4	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.0	0.5	-	1.4	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.1	1.3	1.5	2.5	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.8	1.3	1.4	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

31 בדצמבר 2017

סך הכל %	אנשים פרטיים		מסחרי %	
	אחר %	לדיר %		
0.5	0.3	0.1	0.6	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.1	0.5	-	1.5	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.2	1.3	1.8	2.5	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.9	1.5	1.8	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה ירידה בשיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. לפיכך, ומכיוון שמרבית הפרמטרים האחרים, מצביעים על יציבות או שיפור במדדי האיכות, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חל שינוי לרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
381	-	381	62	19	300
27	-	27	9	-	18
(45)	-	(45)	(16)	-	(29)
22	-	22	10	-	12
(23)	-	(23)	(6)	-	(17)
385	-	385	65	19	301
22	-	22	2	-	20
יתרת הפרשה לתחילת התקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
373	-	373	60	17	296
23	-	23	3	-	20
(52)	-	(52)	(12)	-	(40)
25	-	25	11	-	14
(27)	-	(27)	(1)	-	(26)
369	-	369	62	17	290
27	-	27	2	-	25
יתרת הפרשה לתחילת התקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300
119	-	119	14	3	102
(218)	-	(218)	(57)	(1)	(160)
100	-	100	46	-	54
(118)	-	(118)	(11)	(1)	(106)
377	-	377	62	19	296
25	-	25	2	-	23
יתרת הפרשה לתחילת השנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה לסוף השנה					
* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
אשראי לציבור					
מסחרי מיליוני ש"ח	פרטי לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
296	19	62	377	-	377
29	-	12	41	-	41
(51)	-	(32)	(83)	-	(83)
27	-	23	50	-	50
(24)	-	(9)	(33)	-	(33)
301	19	65	385	-	385
20	-	2	22	-	22

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
אשראי לציבור					
מסחרי מיליוני ש"ח	פרטי לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
47	1	7	55	-	55
(85)	(1)	(29)	(115)	-	(115)
28	-	25	53	-	53
(57)	(1)	(4)	(62)	-	(62)
290	17	62	369	-	369
25	-	2	27	-	27

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(ב) מדדי איכות תיק האשראי :

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי בבנק והשינויים בנתונים אלו לעומת ההשוואה לאשתקד :

31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
%	%	%	
1.4	1.5	1.4	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
134.9	142.5	149.4	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך האשראי הפגום
33.5	36.3	18.2	- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
11.9	15.0	12.9	- שיעור יתרת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי ⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים *

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק (במיליון ש"ח) :

ליום 30 ביוני 2018

הפסדי אשראי						ענף משק
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
48	4	7	87	2,493	2,622	תעשייה
46	2	(1)	76	3,914	4,046	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
9	-	2	64	1,919	1,985	- פעילות בנדל"ן
97	8	11	118	4,739	4,921	מסחר
26	4	4	34	1,641	1,722	שירותים עסקיים
72	6	6	58	4,271	4,393	ענפים מסחריים אחרים
298	24	29	437	18,977	19,689	סך הכל מסחרי
19	-	-	67	4,615	4,753	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
65	9	12	56	5,307	5,528	- אחר
382	33	41	560	28,899	29,970	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	4,495	4,495	בנקים בישראל וממשלת ישראל
382	33	41	560	33,394	34,465	סך הכל פעילות בישראל
3	-	-	17	343	362	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	1,133	1,133	בנקים וממשלות בחו"ל
3	-	-	17	1,476	1,495	סך הכל פעילות בחו"ל
385	33	41	577	34,870	35,960	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל : חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 56 מיליון ש"ח.

* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ד. התפלגות סיכון בחתך ענפי משק עיקריים* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017

הפסדי אשראי			מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	ענף משק
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי				
45	5	9	68	2,432	2,543	תעשייה
49	-	1	81	4,007	4,137	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
7	(1)	(5)	36	1,859	1,900	- פעילות בנדל"ן
94	58	56	144	4,664	4,854	מסחר
26	8	6	35	1,529	1,609	שירותים עסקיים
72	17	28	61	4,185	4,295	ענפים מסחריים אחרים
293	87	95	425	18,676	19,338	סך הכל מסחרי
19	1	3	74	4,266	4,403	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
62	11	14	58	5,120	5,357	- אחר
374	99	112	557	28,062	29,098	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	4,727	4,727	בנקים בישראל וממשלת ישראל
374	99	112	557	32,789	33,825	סך הכל פעילות בישראל
3	19	7	25	392	420	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	770	770	בנקים וממשלות בחו"ל
3	19	7	25	1,162	1,190	סך הכל פעילות בחו"ל
377	118	119	582	33,951	35,015	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 85 מיליון ש"ח.

* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל*.

הצד הנגדי	30.6.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	השינוי אחוזים
ממשלות	568	471	20.6
בנקים	534	264	102.3
אחרים	189	209	(9.6)
	1,291	944	36.8

במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 36.8% בחשיפת הבנק למדינות זרות, הנובעת בעיקר מגידול בסך של 270 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לבנקים זרים.

* למידע מפורט באשר להתפלגות חשיפת הבנק למדינות זרות - ראה נספח מס' 2 להלן.

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על מוסדות פיננסיים במדינות שונות ברחבי העולם, והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
 - דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
 - דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
 - ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.
- היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.
- בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).
- חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 30.6.2018 מסתכמת בסך של 558 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 341 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 286 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

30 ביוני 2018			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
31	-	31	AAA עד AA-
463	6	457	A+ עד A-
46	1	45	BBB+ עד BBB-
18	17	1	BB+ עד B-
-	-	-	ללא דירוג
558	24	534	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

30 ביוני 2017			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
24	-	24 ⁽⁵⁾	AAA עד AA-
284	3	281	A+ עד A-
5	-	5	BBB+ עד BBB-
21	21	-	BB+ עד B-
7	7	5 ⁽⁵⁾	ללא דירוג
341	31	310	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.6.2018 בסך של 3 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 4 מיליון ש"ח).
5. סווג מחדש.

31 בדצמבר 2017			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
27	-	27	AAA עד AA-
228	1	227	A+ עד A-
7	-	7	BBB+ עד BBB-
20	17	3	BB+ עד B-
4	4	-	ללא דירוג
286	22	264	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2017 בסך של 6 מיליון ש"ח.

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, נורבגיה, צרפת וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 30 ביוני 2018, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & Poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבנספח מס' 1 לדוח זה.

ז. סיכונים אשראי בהלוואות לדיר

- בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיר גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיר, שגרמו לעלויות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיר (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.
- לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיר ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכונים אשראי.
- לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:
- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיר.

- הגבלת היקפי ההלוואות העולות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה - נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר ההחזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב ההחזר החודשי הצפוי בגין עולה על 40% מהכנסות הלווה).
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשוועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיור, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שליש מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
- שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכונים אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיור, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שנקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.6.2018 מסתכם ב- 4,469 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 4,198 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 מסתכם בסך של כ- 544 מיליון ש"ח, מזה כ- 75 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 459 מיליון ש"ח ו- 31 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2017	30.6.2018	
%	%	
1.6	1.4	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
11.3	11.1	שיעור ההלוואות לדיור, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
67.4	67.0	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2017		30.6.2018		
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
64.0	2,687	65.3	2,917	לא צמוד
32.0	1,343	31.0	1,389	צמוד למדד
4.0	168	3.7	163	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	4,198	100.0	4,469	

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2017		30.6.2018		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
44.0	1,849	43.0	1,923	-	600
36.2	1,521	36.9	1,649	600	1,200
18.4	771	18.7	837	1,200	4,000
1.4	57	1.4	60	4,000	-
100.0	4,198	100.0	4,469		

- התפלגות בחתך מאפייני איכות התיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2017	30.6.2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.5	4,198	4,469	יתרת חוב רשומה
(14.7)	75	64	סכום בפיגור
-	19	19	הפרשה להפסדי אשראי
(10.7)	75	67	יתרת חובות בעייתיים
(16.6)	1.8	1.5	שיעור החוב הבעייתי (%)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו במחצית הראשונה של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2017			2018		
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
%		%		מ	עד
11.6	47	8.0	35	800	-
18.1	73	14.4	63	1,200	800
57.7	233	62.0	271	3,000	1,200
12.6	51	15.6	68	-	3,000
100.0	404	100.0	437	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2017			2018		
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		שיעור המימון (LTV) (%)	
%	%	%	%		
מ		עד			
31.1	126	30.0	131	45	-
55.2	223	49.1	215	60	45
13.7	55	20.9	91	-	60
100.0	404	100.0	437		

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2017			2018		
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		שיעור ההחזר מההכנסה(%)	
%		%			
				מ	עד
64.6	261	63.8	279	30	-
27.7	112	24.7	108	40	30
0.2	1	0.2	1	60	40
-	-	-	-	-	60
7.5	30	11.3	49	הלוואות נדחות ("בולטי")	
100.0	404	100.0	437		

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2017			2018			
מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח		%	
ש"ח			ש"ח			
					תקופת הפרעון (שנים)	
					מ	עד
29.5	119		27.5	120	20	-
50.9	206		49.9	218	25	20
19.6	79		22.6	99	-	25
100.0	404		100.0	437		

- להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיר - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה):

31.12.2017			30.6.2018			שיעור המימון	אחוזים
סך הכל ^(א)	ריבית משתנה	ריבית קבועה	סך הכל ^(א)	ריבית משתנה	ריבית קבועה		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
3,136	2,139	997	3,356	2,272	1,084	עד 60%	שיעבוד ראשון
1,009	693	316	1,060	725	335	מעל 60%	
53	1	52	53	1	52		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
4,198	2,833	1,365	4,469	2,998	1,471		סך הכל

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 30.6.2018 הסתכמה ב- 114 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 112 מיליון ש"ח).

במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 6.5% בהיקף תיק ההלוואות לדיר של הבנק, בדומה להתפתחות שנרשמה במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיר ומעליית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשך שננים האחרונות. כ- 40% מהגידול נרשם בהלוואות לדיר הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיר בכלל ובהלוואות לדיר בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיר שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיר, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל. אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי החזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 30.6.2018 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 5 מיליון ש"ח). הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 30.6.2018.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיר, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיר במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק ההלוואות לדיר (לא כולל הלוואות לדיר שבגינן נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במחצית הראשונה של שנת 2018 (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים

(1) כללי

לנוכח הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכונים אשראי לאנשים פרטיים, שלווה, לדעת בנק ישראל, גם בגידול ברמת הסיכון של התאגידים הבנקאיים ללקוחות אלו - פרסם בנק ישראל ביום 21 בפברואר 2017, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון אשראי זה. להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו בסיכון זה במחצית הראשונה של שנת 2018.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

(2) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגביו דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "בטחונות"). המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים ובירור צורכי הלקוח.

מתן אשראי בהיקף העולה על המלצת המערכת, מחייב יישום תהליך חיתום מפורט וקפדני הכולל:

- בחינת מטרת האשראי והתאמתו לצורכי הלקוח.
 - כושר ההחזר של הלקוח.
 - מקורות ההכנסה של הלקוח.
 - איתנותו הפיננסית של הלקוח.
 - היסטוריית ההתנהלות הפיננסית של הלקוח בחשבון הבנק.
 - קבלת נתונים פיננסיים ממקורות אחרים, ככל הניתן, לגבי הלקוח.
- תהליך חיתום האשראי מלווה בתיעוד מנומק, לרבות השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לקביעת מסגרת האשראי. במסגרת המדיניות נקבע "רף חיתום" מינימלי למתן אשראי ללקוחות אלו, ומגבלות לגבי שיעור האשראי בדירוג נמוך ביחס לכלל תיק האשראי שניתן לאנשים פרטיים.
- כמו כן, במטרה לצמצם את סיכון האשראי לאנשים פרטיים, נקבעו במסגרת מדיניות האשראי מגבלות על סמכויות גורמי האשראי למתן אשראי החורג מהמלצת המערכת (בהתאם לרמת הדירוג שנקבעה ללקוח), ואיסור על חריגה מהמלצות אלו ללקוחות בדירוג נמוך.
- בנוסף, נקבעו במדיניות מתן האשראי לאנשים פרטיים עקרונות המיישמים סטנדרטים להתנהלות הוגנת מול הלקוחות, לרבות קביעת מגבלות על אוכלוסיית הלקוחות שלגביהם ניתן לייזום פניה למתן אשראי, ומתן גילוי נאות לגבי תנאי האשראי וכדאיות בקבלת האשראי ללקוח.
- האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושב וכו'.

התפתחות האשראי לאנשים פרטיים נבחנת על ידי הבנק בתדירות רבעונית במספר היבטים:

- התפתחות מאפייני סיכון בתיק האשראי, לרבות:
 - עמידה במגבלות התיאבון לסיכון.
 - ההתפתחויות שחלו בדירוגי האשראי של הלקוחות
 - ההתפתחויות שחלו במדדי איכות תיק האשראי, כגון: שיעור החובות הבעייתיים, שיעור המחיקות, שיעורי ההוצאה להפסדי אשראי, והשוואת פרמטרים אלו לפרמטרים המקבילים במערכת הבנקאית.
 - התפתחויות שחלו במדדים המקרו-כלכליים שעלולים להשליך על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, לרבות: שיעור האבטלה, שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וכו'.
- ההתפתחויות שחלו בתיק האשראי לאנשים פרטיים, בחתך יחידות ארגוניות, לרבות:
 - שיעור הגידול בתיק האשראי, ביחס לתקופות קודמות וביחס לשיעורי הגידול הממוצעים בבנק.
 - שיעור האשראי שניתן מעבר להמלצת מערכת המידע "תומכת החלטה".

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך) (2) מאפייני תיק אשראי (המשך)

- שיעור האשראי שאינו מגובה בבטחונות.
 - שיעור ההלוואות שבהן הלווה חשוף לגידול בתשלומים עקב שינויים אפשריים בשיעור הריבית.
 - שיעור האשראי ללווים שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק.
- בנוסף, נבחנים השינויים בתיק האשראי לאנשים פרטיים (בחתך דירוג הלקוחות), בתדירות חודשית ומתבצע מעקב שוטף לגבי לקוחות שנרשם גידול משמעותי בהיקף התיק האשראי שניתן להם, לרבות הנחיה לבצע תהליך חיתום נוסף ללקוחות אלו.
- במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשם גידול בשיעור של 2.8% בהיקף האשראי שניתן לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדירה), שהסתכם ליום 30.6.2018 בסך 4,429 אלפי ש"ח. האשראי לאנשים פרטיים ליום 30.6.2018 מהווה 17.6% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2017 - 17.7%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדירה):

- התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	היקף ההכנסה החודשית ⁽²⁾ אלפי ש"ח
2.0	2,831	2,888	עד 10 ⁽¹⁾
4.4	1,057	1,104	10 - 20
4.3	419	437	מעל 20
2.8	4,307	4,429	סך הכל אשראי מאזני

(1) לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ- 555 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 546 מיליון ש"ח).

(2) ההכנסה החודשית הממוצעת נקבעה בהתבסס על תקבולם רציפים שנרשמו בחשבונות הבנק של הלקוחות (כגון: משכורות, קצבאות, העברות מצד ג' ותקבולים קבועים אחרים).

- התפלגות האשראי בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
3.4	560	579	אשראי בריבית קבועה
2.7	3,747	3,850	אשראי בריבית משתנה
2.8	4,307	4,429	סך הכל אשראי

• התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	מדרגות האשראי ללווה אלפי ש"ח
2.4	1,320	1,352	עד 40
3.5	2,405	2,489	40 - 150
1.0	582	588	מעל 150
2.8	4,307	4,429	סך הכל

• התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון*

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	תקופה לפרעון שנים
5.2	⁽¹⁾ 674	709	עד שנה
4.8	⁽¹⁾ 2,090	2,191	1 - 3
(5.1)	⁽¹⁾ 411	390	3 - 5
3.7	⁽¹⁾ 27	28	מעל 5 שנים
3.6	3,202	3,318	סך הכל

* הנתונים מתייחסים לאשראי שניתן במסגרת הלוואות.
(1) הוצג מחדש.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
10.0	20	22	חובות פגומים
(5.6)	18	17	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
(5.6)	18	17	חובות בעייתיים אחרים
-	56	56	סך הכל חובות בעייתיים
2.9	4,251	4,373	אשראי אחר (תקין)
2.8	4,307	4,429	סך הכל אשראי

להלן נתונים לגבי התפלגות הביטחונות המבטיחים את האשראי:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	סוג הביטחון
1.4	518	525	נכסים פיננסיים נזילים
11.9	159	178	בטחונות אחרים
3.8	677	703	

להלן נתונים באשר להתפלגות הנכסים הפיננסיים שהפקידו הלקוחות הפרטיים בבנק:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	סוג הנכס הפיננסי
3.2	6,631	6,844	פקדונות נזילים
(0.6)	2,559	2,543	ניירות ערך
2.1	9,190	9,387	

* הנתונים מתייחסים לנכסים פיננסיים שהופקדו על ידי אנשים פרטיים בעלי חבות (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל).

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

(1) כללי

לאור הגידול שנרשם בשנים האחרונות בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בכלל ובהרחבת האשראי הבנקאי לענף זה, בפרט - פרסם בנק ישראל ביום 12 בפברואר 2017 חוזר, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון האשראי בענף זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

להלן פרטים על מאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה במחצית הראשונה של שנת 2018:

נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות:

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל סיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.
- מתן דגש לגיוון בתיק (בחנת סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיתנות פיננסית (לרבות כושר החזר נאות).
- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטוחות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה נפרס לארבעה סוגי פעילויות עיקריות:

- מימון בניה למגורים.
 - מימון בניה מסחרית.
 - מימון נדל"ן מסחרי.
 - מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).
- עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".
- האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 30.6.2018 בסך של 6,031 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 0.1%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2017.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך סוג המימון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח
(8.6)	2,532	2,315
6.9	1,764	1,886
5.1	1,741	1,830
(0.1)	6,037	6,031

בניה למגורים
בניה לתעשייה ומסחר
ללא ביטחון נדל"ן*

סך הכל

- התפלגות בחתך סוג הביטחון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח
(3.3)	787	761
(4.5)	1,525	1,456
-	1,984	1,984
5.1	1,741	1,830
(0.1)	6,037	6,031

קרקע "גולמית"
נדל"ן בתהליך בניה
נדל"ן בנוי
ללא בטחון נדל"ן*

סך הכל

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן (המשך)
(3) נתונים כספיים (המשך)

- התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
24.0	75	93	חובות פגומים
66.6	3	5	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
7.7	39	42	חובות בעייתיים אחרים
19.7	117	140	סך הכל חובות בעייתיים
(0.5)	5,920	5,891	אשראי אחר (תקין)
(0.1)	6,037	6,031	סך הכל אשראי

י. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

שינוי מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	30.6.2018 מיליוני ש"ח	
(18)	56	38	מסחר
(5)	74	69	נדל"ן
(23)	130	107	

יא. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

13. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

- כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

- אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך. הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים". ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"בחטיבה לניהול סיכונים".

• המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מפקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכונים ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017 בנושא זה, ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - לא יעלה על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 3.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 5.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר המט"ח:** עד 1.5% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה. בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית", הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחיש קיצון שונים.

הבנק בוחן את השפעת התרחישים על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון, ונבדק שהקיטון המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה אינו עולה על המגבלה שנקבעה (בשיעור של 4%).

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנות בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיוור בריבית קבועה. האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים שנצפו בעבר בהלוואות מסוג זה.

בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור המשיכות המוקדמות של פקדונות חיסכון בתחנות ביניים בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר.
- שיעור הפקדונות בחשבונות עובר ושב של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), שניתן לפרוס אותם לתקופות פרעון עתידיות (החלק היציב), בהתבסס על נתונים היסטוריים שנצפו בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מהוראות אלו, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערכן הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות החוב הנ"ל. לאור האמור לעיל, חישובי החשיפה לריבית של הבנק כוללים התייחסות למרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

• המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכונים הריבית

סיכונים הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. בנוסף, סיכונים הריבית מפוקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

• מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסים" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

(2) ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

• כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון וההנהלה מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

• עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהווים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, המנוכה בשיעור ריבית שמשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לוויים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 31 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות נדחים דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהוות פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית:

על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 25 מיליון ש"ח.

- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכניות. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

• **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים** - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי, הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

• **מכשירים נגזרים** - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018					
מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
34,862	462	1,864	2,314	30,222	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,411	669	1,625	1,148	969	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
(32,265)	(513)	(2,098)	(3,048)	(26,606)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,455)	(627)	(1,415)	(172)	(2,241)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
2,553	(9)	(24)	242	2,344	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 ביוני 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
32,316	439	1,595	3,450	26,832	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,759	436	1,546	840	937	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
(30,076)	(601)	(1,968)	(3,337)	(24,170)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,853)	(304)	(1,158)	(386)	(2,005)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
2,146	(30)	15	567	1,594	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,815	413	1,527	2,746	29,129	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,959	537	1,401	1,139	882	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
(31,328)	(500)	(1,868)	(3,104)	(25,856)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,028)	(461)	(1,049)	(280)	(2,238)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחופף מאזניים ⁽³⁾
2,418	(11)	11	501	1,917	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חופף מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חופף מאזניים, כשהם מהווים בשיעור הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
אחוזים							
(3.2)	(81)	2,472	-	(16)	(49)	250	2,287
(0.3)	(8)	2,545	-	(9)	(27)	243	2,338
3.2	81	2,634	-	(7)	1	233	2,407

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

30 ביוני 2017

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
אחוזים							
(0.6)	(13)	2,133	-	(38)	(4)	582	1,593
(0.1)	(1)	2,145	-	(30)	13	568	1,594
0.3	6	2,152	-	(26)	34	550	1,594

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2017

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
אחוזים							
(1.4)	(33)	2,385	-	(19)	(11)	523	1,892
(0.1)	(1)	2,417	-	(11)	9	504	1,915
1.4	34	2,452	-	(7)	35	478	1,946

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהווים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018

סך הכל	אחר	דולר	מטבע ישראלי		
			צמוד מדד	לא צמוד	
36,550	477	1,912	2,341	31,820	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,383	664	1,646	1,146	927	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
(32,564)	(512)	(2,079)	(3,630)	(26,343)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,429)	(619)	(1,413)	(183)	(2,214)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
3,940	10	66	(326)	4,190	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 ביוני 2017

סך הכל	אחר	דולר	מטבע ישראלי		
			צמוד מדד	לא צמוד	
34,166	457	1,649	3,546	28,514	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,772	422	1,618	831	901	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
(30,427)	(600)	(1,956)	(3,810)	(24,061)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,861)	(289)	(1,189)	(387)	(1,996)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
3,650	(10)	122	180	3,358	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017

סך הכל	אחר	דולר	מטבע ישראלי		
			צמוד מדד	לא צמוד	
35,777	427	1,575	2,797	30,978	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,945	535	1,429	1,131	850	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
(31,726)	(500)	(1,854)	(3,640)	(25,732)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,012)	(456)	(1,051)	(283)	(2,222)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים
3,984	6	99	5	3,874	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוז' מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

של הבנק (במיליוני ש"ח).

30 ביוני 2018

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾							
שינוי בשווי ההוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי	
אחוזים ⁽⁴⁾	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		צמוד מדד	לא צמוד
				אחר	דולר		
0.6	22	3,962	-	4	46	(269)	4,181
0.1	2	3,942	-	9	63	(320)	4,190
(0.6)	(23)	3,917	-	11	86	(392)	4,212

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

30 ביוני 2017

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾							
שינוי בשווי ההוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי	
אחוזים ⁽⁴⁾	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		צמוד מדד	לא צמוד
				אחר	דולר		
1.6	57	3,707	-	(17)	109	226	3,389
0.2	6	3,656	-	(11)	121	184	3,362
(1.8)	(64)	3,586	-	(7)	136	125	3,332

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

31 בדצמבר 2017

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾							
שינוי בשווי ההוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי	
אחוזים ⁽⁴⁾	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		צמוד מדד	לא צמוד
				אחר	דולר		
2.0	64	4,048	-	(1)	83	66	3,900
-	7	3,991	-	5	97	12	3,877
(2.0)	(69)	3,915	-	8	116	(64)	3,855

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

הערות:

1. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
2. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו, של המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
3. בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.
1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ב- 1.66%, 0.25%, ו- 0.30% בהתאמה (31.12.2017 : 1.87%, 0.07% ו- 0.52% בהתאמה).
4. טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1% : 2.48% - 0.55% (שנת 2017 : 2.12% - 1.22%); עבור גידול מקביל של 0.1% : 0.26% - 0.06% (שנת 2017 : 0.23% - 0.13%); עבור קיטון מקביל של 1% : (-0.57%) - (-2.43%) (שנת 2017 : (-1.36%) - (-2.20%)).

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ג) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(3) מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2017			30 ביוני 2018			
מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
1.35	2.09	0.57	1.15	2.88	0.79	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.53)	(3.01)	(0.52)	(0.48)	(2.98)	(0.57)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
0.82	(0.92)	0.05	0.67	(0.10)	0.22	פער המח"מ (שנים)
0.9	2.8	0.8	0.9	2.5	0.4	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽¹⁾ (ב- %)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30.6.2018 עולה, כי במגזר הלא צמוד מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל. במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (I.R.S.) ועסקות פרוורד על שערי ריבית (F.R.A.) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית. במגזר צמוד המדד עולה מח"מ ההתחייבויות על מח"מ הנכסים ליום 30.6.2018 בכחודש (31.12.2017 - 11 חודשים). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים. להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי נסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפרעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, הנסמך על מודל המעריך את תקופת הפרעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על ניסיון העבר ולא על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הנכסים של הלוואות אלו, כדלקמן:
 - במגזר הצמוד למדד: בכ- 10 חודשים.
 - במגזר הלא צמוד: בכ- חודש.
 - במגזר המט"ח: בכ- חודשיים.

2. פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, מנסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני מועד פרעונם החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ ההתחייבויות בכ- חודש.

3.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקל).

מכשירים אלו השפיעו על פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק כדלקמן:

31.12.2017			30.6.2018		
מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד	מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד
2.08	(0.73)	0.11	1.82	0.34	0.28
(1.26)	(0.19)	(0.06)	(1.15)	(0.44)	(0.06)
0.82	(0.92)	0.05	0.67	(0.10)	0.22
• פער המח"מ (בשנים):					
- לפני עסקאות בנגזרים					
- השפעת עסקאות בנגזרים					
פער מח"מ נטו					
• ההפסד המכסימלי ביחס להון					
(באחוזים) ⁽¹⁾					
1.2	3.1	0.1	1.2	3.0	1.2
(0.3)	(0.3)	0.7	(0.3)	(0.5)	(0.8)
0.9	2.8	0.8	0.9	2.5	0.4

1. שיעור ההפסד הכלכלי המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית במגזרי ההצמדה השונים נכלל בנספח מס' 3 לדוח זה.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי ניהול סיכונים הבסיס הגלומים בתיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 30.6.2018 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת, לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						מגזר ההצמדה
31.12.2017			30.6.2018			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
1,574	(1,359)	2,933	1,991	(1,294)	3,285	שקל לא צמוד
544	922	(378)	265	1,029	(764)	שקל צמוד מדד
3	437	(434)	(31)	265	(296)	מט"ח ⁽²⁾
2,121	-	2,121	2,225	-	2,225	חשיפת בסיס נטו

חשיפה "כלכלית" ⁽¹⁾						מגזר ההצמדה
31.12.2017 ⁽³⁾			30.6.2018			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
2,195	(1,359)	3,554	2,587	(1,294)	3,881	שקל לא צמוד
(112)	922	(1,034)	(349)	1,029	(1,378)	שקל צמוד מדד
20	437	(417)	(17)	265	(282)	מט"ח ⁽²⁾
2,103	-	2,103	2,221	-	2,221	חשיפת בסיס נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין ה"חשיפה הכלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפר שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:
 - הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווג למגזר הצמוד למדד.
 - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווג למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווג למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווג למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
 - פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
2. לרבות נכסים (התחייבויות), נטו, הצמודים למטבע חוץ.
3. הוצג מחדש.

להלן ניתוח השינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר הלא צמוד ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ- 2,587 מיליון ש"ח. שיעור השקעת ההון הפעיל במגזר הלא צמוד הגיע לכ- 116.4%, לעומת 104.4% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מטבע חוץ (לרבות צמוד למטבע חוץ), ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 30 ביוני 2018 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד.

במחצית הראשונה של שנת 2018 לא נרשמו שינויים מהותיים בהשקעת עודפי הנכסים של הבנק, בחתך מגזרי הצמדה.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 30 ביוני 2018 ב- 21 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק ליום 30.6.2018 בשיעור של כ- 0.01 נקודות האחוז (31.12.2017 - 0.03 נקודות האחוז).

(3) נתוני רגישות

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין $+10\%$ ל- -10% . הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.6.2018, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 30.6.2018, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

10%	5%	5%	- 10%
(2)	(1)	1	2
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
(2)	(1)	1	2
-	-	-	-
(2)	(1)	1	2

השפעת אופציות **

השפעה כוללת

* סכום נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

• ניתוח רגישות לשינויים תיאורטיים במדד המחירים לצרכן:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של עליה או ירידה אפשרית בשיעור של 3 נקודות האחוז במדד המחירים לצרכן.

הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.6.2018 בהתבסס על נכסיו והתחייבויותיו של הבנק (לרבות בגין עסקאות פתוחות במכשירים נגזרים), הצמודים למדד המחירים לצרכן.

להלן ריכוז תוצאות ניתוח הרגישות, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח):

השפעה על ההון העצמי		
30.6.2018	31.12.2017	
5	11	עליה בשיעור של 3 נקודות האחוז
(5)	(11)	ירידה בשיעור של 3 נקודות האחוז

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 30.6.2018 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2017 - זהה).

• אסטרטגיות ותהליכים

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 30.6.2018 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט – ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

• המבנה הארגוני של פונקצית ניהול הסיכונים

ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית") הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.

עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על החטיבה לבנקאות מסחרית של הבנק.

ניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים.

• המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות

להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:

- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות.
- במקרים בהם היה השווי ההוגן נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "תפנית" - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ, מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן או לפי הערכת ההנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן.

(2) סקירה כמותית

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14	16	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
16	18	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני", המסתכמת ליום 30 ביוני 2018 בסך של 7 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 7 מיליון ש"ח).
2. נתוני השווי ההוגן ליום 30.6.2018 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2017 - זהה).

- להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16	18	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
16	18	סך הכל

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

14. סיכונים נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשות עוללה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

(2) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%.

31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,741	7,737	נכסים נזילים באיכות גבוהה
5,546	5,462	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	
139.6	141.7	יחס כיסוי הנזילות

(3)

מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב"). במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכונים נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים. אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון בחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לזמן ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע. בנוסף, במסגרת אסטרטגיית המימון לגיוון המקורות לזמן ארוך, הנפיק הבנק אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים כדלקמן:

- בשנת 2016 הנפיק הבנק (באמצעות חברה בת) אגרות חוב סחירות שיתרתן ליום 30 ביוני 2018 מסתכמת בסך 255 מיליון ש"ח. אגרות חוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% לשנה ועומדות לפירעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.
 - כפועל יוצא מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית (כמפורט להלן), הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017, כתב התחייבות נדחה בלתי צמוד, הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים" ("COCO"), שיתרתו ליום 30 ביוני 2018 הסתכמה בסך של 101 מיליון ש"ח. כתב ההתחייבות איננו צמוד, נושא ריבית בשיעור שנתי של 2.5% (בחמש השנים הראשונות), ועומד לפרעון בתשלום אחד בתום עשר שנים ממועד הנפקתו.
- בהתאם לתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית, ומאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.
- עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4)

מדיניות גיוס המקורות**• גורמי מאקרו סביבתיים**

על רקע ההתמתנות שגרמה במגמת האינפלציה בשנים 2017 - 2012 ובתחילת שנת 2018, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המרחיבה שנקטה על ידו בשנים 2017 - 2012. לפיכך, גם בתקופת הדוח הנהיג בנק ישראל, ריבית נמוכה מאוד במכרז המוניטרי - בשיעור של 0.10%, בלבד.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את המחצית הראשונה של שנת 2018:

- סביבת אינפלציה ממותנת: בששת החודשים הראשונים של שנת 2018 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.9% בלבד. השינוי הקל שנרשם בנתון זה מצביע על מגמת ביקושים ממותנת השוררת במשק.
- החלשות בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים - שהתבטאה בעלויות בשיעור של עד כ- 7.0%, שנרשמו בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בהיקפי גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: במחצית הראשונה של שנת 2018 נפדו מהציבור אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת פדיונות בהיקף של כ- 1.3 מיליארד ש"ח, נטו, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.
- עליה קלה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום המחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 0.9%, לעומת ציפיה לעליית מחירים שנתית בשיעור של כ- 0.5%, ששררה בתחילת השנה.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות. הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכ"ם, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2018, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה במחצית הראשונה של שנת 2018 בשיעור של 2.5% והסתכם ביום 30 ביוני 2018 בסך של 24,985 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח, המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה. במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת הפיזור בתיק הפקדונות תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 30 ביוני 2018 בסך של כ- 2,181 מיליוני ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 2.0% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, מסביבת האינפלציה הממותנה ששררה במשק בשנים האחרונות.

עיקר הגיוס במגזר זה בששת החודשים הראשונים של שנת 2018, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ביום 30 ביוני 2018, הסתכם בכ- 2,491 מיליוני ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 11.2%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. העליה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת בין היתר, מהתחזקות שנרשמה בשערי החליפין של מרבית המטבעות הזרים העיקריים לעומת השקל.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק כתבי התחייבות נדחים, כדלקמן:

- כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO") :
ביום 27 בדצמבר 2017 גייס הבנק מהחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO"), שיתרתו ליום 30.6.2018 הסתכמה ב- 101 מיליון ש"ח.
לפרטים נוספים באשר לתנאים הנלווים לכתב התחייבות זה (לרבות שיעור הריבית המשתלם בגינו ומועד פרעונו), ראה פרק 8' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

- כתב התחייבות אחרים :
היקף כתבי התחייבות נדחים אחרים שגייס הבנק בעבר, מסתכם ליום 30.6.2018 ב- 670 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 669 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA", שאושר לאחרונה ביום 24.10.2017 ונמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות והגדלת משקל המקורות לטווח ארוך, הנפיק הבנק בשנת 2016, באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות שיתרתן ליום 30.6.2018 הסתכמה ב- 255 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 257 מיליון ש"ח).

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07%, ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• נכסים נזילים

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 13.2% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם כ- 84.6% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2017 : 12.5% ו- 89.7% בהתאמה).
- כ- 10.5% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2017 - 11.6%).

דהיינו, כ- 23.5% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2017 - 24.1%). שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע היעדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,442	1,467	קבוצה - א'
916	1,217	קבוצה - ב'
673	608	קבוצה - ג'
3,031	3,292	סך הכל

(6) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ב. סיכון המימון

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 30.6.2018 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי	31.12.2017	30.6.2018			
%	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מדרגות הפקדון (אלפי ש"ח)
					מ
4.8	41.8	12,042	42.6	12,622	עד
4.3	23.2	6,701	23.5	6,992	1
(0.5)	35.0	10,093	33.9	10,043	מעל 10
2.8	100.0	28,836	100.0	29,657	

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.2% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף המחצית הראשונה של שנת 2018), בכפוף להעמדת ביטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 30.6.2018 בסך של כ- 3.7 מיליארד ש"ח (31.12.2017 - זהה).

היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושב של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.

לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.6.2018 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

15. הסיכון התפעולי

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישת זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 350 ו-355.

לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעולים ברמת סיכון שיורי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת התיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות בתדירות רבעונית על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו, חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 30.6.2018, לעומת הנתונים בסוף השנה הקודמת:

השינוי	31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11	260	271	דרישת ההון
81	2,051	2,132	החשיפה לסיכון התפעולי

במחצית הראשונה של שנת 2018 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הגידול בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 11 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.6.2018 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

16. סיכונים נוספים

א. סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים אבטחת מידע ו"סיכונים סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם. לפרטים נוספים באשר לניהול סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר" בבנק - ראה פרק 16א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק, וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים שוטפים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכונים ציות

סיכונים הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק, בשל אי מילוי, או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

במטרה לקיים סטנדרטים הולמים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 3.6.2015 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקציות הציות בתאגיד הבנקאי".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים ציות (לעניין החוקים ל"איסור הלבנת הון" ו"לאיסור מימון טרור"), התקבלה בעבר החלטה בבנק ובחברה האם, להפסקת מתן שירותים בנקאיים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית.

ההחלטה יושמה לגבי הבנקים הפועלים ברצועת עזה, והושהתה בחלקה לגבי שירותים מסוימים הניתנים לבנקים זרים הפועלים בשטחי יהודה ושומרון (להלן: "הבנקים הפלסטינים") - לבקשת המדינה.

ביום 1 במאי 2016 פנתה החברה האם למפקחת על הבנקים ולמנכ"ל משרד האוצר, בבקשה להתיר לבנקים הנמנים על קבוצת דיסקונט לחדול כליל ממתן שירותים לבנקים הפלסטינים, או לחלופין לתת מענה נאות לסיכונים הכרוכים במתן שירות זה.

לנוכח הסיכונים הכרוכים בפעילות זו, הצטרף דירקטוריון הבנק ביום 28 ביוני 2016 לעמדת החברה האם.

בהמשך לצעדים אלו, מסר הבנק ביום 16 בינואר 2017 הודעה לבנקים הפלסטינים, על הפסקת מתן שירותי מזומנים לבנקים אלו, החל מיום 20 באפריל 2017.

במהלך שנת 2017 התקיימו מגעים שונים בין החברה האם לבין משרד האוצר, משרד המשפטים והפיקוח על הבנקים, במטרה לגבש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מתן כתב התחייבות בגין אי העמדה לדין פלילי ועל ידי מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2018 התקבלו בבנק ובחברה האם כתבי חסינות ושיפוי חתומים בידי המדינה, כדלקמן:

- בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק והחברה האם על נזקים אפשריים שעלולים להגרם להם (לרבות סכומים שייפסקו כנגדם בפסק דין חלוט בתביעה אזרחית, הוצאות משפטיות שיוצאו על ידם בניהול תביעה אזרחית, או בהליך פלילי שלא הסתיים בהרשעה וסכומים שיוצאו על ידם לשיפוי נושאי משרה בגין הליכים משפטיים), בגין חשיפתם לסיכונים ציות הנובעים מהמשך מתן השירותים הבנקאיים הקורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים. סכום השיפוי המכסימלי שתשלם המדינה לבנק ולחברה האם במצטבר יסתכם ב- 1.5 מיליארד ש"ח ויחול על נזקים אפשריים כאמור, בגין שירותים בנקאיים קורספונדנטיים הניתנים על ידי הבנק והחברה האם לבנקים הפלסטינים בתקופה שמיום 28.3.2016 ועד ליום 31.5.2019. התחייבות המדינה לשיפוי כאמור, כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, אשר נקבעו בכתב השיפוי.
 - בכתב החסינות התחייבה מדינת ישראל, כי לא יוגש כתב אישום כנגד הבנק, החברה האם, נושאי משרה בהם ועובדיהם, בגין עבירות מסוימות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הנובעות מפעולות שנעשו על ידם בקשר למתן שירותים קורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים בתקופה שמיום 28.3.2016 ועד 31.5.2019. התחייבות המדינה כאמור, כפופה לסייגים ולתנאים בהם נדרשו הבנקים והאורגנים הרלוונטיים לעמוד, כמפורט בכתב ההתחייבות.
- ביום 26 ביוני 2018 הודיעה המפקחת על הבנקים לבנק ולחברה האם, כי לא יינקטו כנגדם צעדי אכיפה בגין פעולות שנעשו על ידם, הנובעות ממתן שירותים קורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים, שעליהם חל כתב החסינות.
- לפיכך, ממשיך הבנק, בשלב זה, במתן שירותי בנקאות קורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים. לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון הציות, לרבות הצעדים שנקטו על ידי הבנק ליישום הוראות בנק ישראל בנושא זה - ראה פרק 16 ג' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

יישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדוחות הבנק לשנת 2017.

כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2017. הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויי ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2017, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסוימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויי ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויי ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנוקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים תוצאתיים				נתונים מאזניים		
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		יתרות שווי הוגן ליום		
2017	2018	2017	2018	31.12.2017	30.6.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1. ניירות ערך זמינים למכירה -						
"נתונים נצפים":						
22	20	19	7	3,692	3,262	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
10	11	5	6	1,096	1,210	- אחרים (רמה 2)
-	-	-	-	12	13	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
32	31	24	13	4,800	4,485	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
2. מכשירים נגזרים -						
"נתונים נצפים":						
1	-	1	-	-	-	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
(58)	(7)	(27)	(8)	(27)	(24)	- אחרים (רמה 2)
9	32	8	24	(42)	(19)	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
(48)	25	(18)	16	(69)	(43)	סך הכל מכשירים נגזרים

*סווג מחדש.

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- השפעת שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 27 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 13 מיליון ש"ח).
- השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 8 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד קיטון בסך של 4 מיליון ש"ח).
- צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 3 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - הקטינה בסכום לא מהותי).
- השינוי במרכיב "סיכון האשראי", הקטין את השווי ההוגן של ההתחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים בסכום לא מהותי, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), המשתייכים לדרגות איכות 2 ו-3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויי ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
- בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות ונהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
- קיומן של בקורות אלו ותקפותן, נבחנות ביחידות השונות של הבנק מדי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.

בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30.6.2018 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף**19. עניינים אחרים****א. הצעה למכירת החזקות הבנק במניות הבורסה**

בביאור 24ב' (13) בדוחות הכספיים לשנת 2017 נכלל מידע באשר להצעה שהגיש הבנק לבורסה לניירות ערך (במענה לפניית הבורסה), למכירת מלוא החזקותיו במניות הבורסה בתמורה לכ- 4 מיליון ש"ח. ביום 16 באפריל 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך לבנק על החלטתה לקבל את הצעת הבנק. השלמת העסקה הותנתה על ידי הבורסה בקבלת אישור מוקדם של הרשות לניירות ערך (ובמידת הצורך גם של הרשות להגבלים עסקיים) ובביצוע ה"קלוזינג" של העסקה. ככל שלא יתקיימו התנאים המתלים עד ליום 19.6.2018, תבוטל העסקה - אלא אם יסכימו הצדדים על דחיית המועד לקיום התנאים המתלים. ביום 12 ביוני 2018 פנתה הבורסה בבקשה להאריך את לוחות הזמנים להשלמת העסקה עד ליום 31.8.2018. הבנק הודיע לבורסה על הסכמתו להארכת לוחות הזמנים המבוקשת.

ב. בחינה לרכישת בנק דקסיה

ביום 8 ביולי 2018 פנתה החברה האם ליו"ר דירקטוריון בנק דקסיה ישראל בע"מ (להלן: "בנק דקסיה"), בבקשה לקיים בחינה לגיבוש מתווה, במסגרתו תרכוש החברה האם את כל מניות בנק דקסיה, במטרה למזג עם ולתוך הבנק. בשלב מקדמי זה אין כל וודאות שהפניה תבשיל לכדי חתימת הסכם, או שהעסקה תצא לפועל.

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

13 באוגוסט, 2018

נספחים

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל*	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה לתפסי אשראי
373	360	5	373	326	5	2	(1)	-	8
56	56	-	56	45	-	-	-	-	1
2,622	2,493	87	2,621	2,335	87	23	7	4	48
4,046	3,914	76	4,044	2,232	76	36	(1)	2	46
1,985	1,919	64	1,983	1,940	64	57	2	-	9
141	140	1	121	103	1	1	-	-	1
4,921	4,739	118	4,919	4,336	118	58	11	8	97
327	304	9	324	273	9	3	2	2	4
1,378	1,321	28	1,369	1,246	28	13	4	3	38
129	124	1	128	86	1	-	-	1	6
654	650	3	601	573	3	3	-	-	7
1,722	1,641	34	1,719	1,381	34	21	4	4	26
1,335	1,316	11	1,335	1,137	11	8	1	-	7
19,689	18,977	437	19,593	16,013	437	225	29	24	298
4,753	4,615	67	4,753	4,442	67	-	-	-	19
5,528	5,307	56	5,521	4,426	56	22	12	9	65
29,970	28,899	560	29,867	24,881	560	247	41	33	382
210	210	-	184	184	-	-	-	-	-
4,285	4,285	-	-	-	-	-	-	-	-
34,465	33,394	560	30,051	25,065	560	247	41	33	382
126	126	-	126	85	-	-	-	-	1
35	35	-	32	24	-	-	-	-	-
138	138	-	138	124	-	-	-	-	2
10	-	10	3	3	3	3	-	-	-
28	26	-	28	27	-	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
18	11	7	18	17	7	7	-	-	-
362	343	17	352	283	10	10	-	-	3
565	565	-	552	535	-	-	-	-	-
568	568	-	-	-	-	-	-	-	-
1,495	1,476	17	904	818	10	10	-	-	3
35,960	34,870	577	30,955	25,883	570	257	41	33	385

פעילות בישראל:

ציבור-מסחרי

חקלאות

כרייה וחציבה

תעשייה

בינוי⁽⁷⁾

נדל"ן

אספקת חשמל ומים

מסחר

בתי מלון, שירותי

האחרת ואוכל

תחבורה ואחסנה

מידע ותקשורת

שירותים פיננסיים

שירותים עסקיים

ואחרים

שירותים ציבוריים

וקהילתיים

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים -

הלוואות לדיר

אנשים פרטיים-אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים

ממשלה

סה"כ פעילות בישראל

פעילות בחו"ל

תעשייה

בינוי ונדל"ן

מסחר

תחבורה ואחסנה

אנשים פרטיים -

הלוואות לדיר

אנשים פרטיים-אחר

אחר

סה"כ ציבור בחו"ל

בנקים

ממשלות

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 25,883 מיליוני ש"ח, 4,911 מיליוני ש"ח, 94 מיליוני ש"ח ו- 5,072 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.6.2018, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.

6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.

7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 31 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 25 מיליוני ש"ח.

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	יתרת הפרשה לתפסי אשראי
399	390	4	399	357	4	2	2	2	9
86	86	-	86	76	-	-	-	-	1
2,406	2,332	46	2,404	2,147	46	17	5	4	42
4,114	4,004	70	4,112	1,975	70	35	(1)	1	46
1,926	1,888	37	1,926	1,866	37	31	(5)	(1)	7
289	287	1	140	122	1	1	-	-	1
4,780	4,622	117	4,777	4,234	117	69	23	31	88
312	291	8	308	265	8	5	3	2	3
1,284	1,246	26	1,284	1,148	26	16	9	6	36
139	135	1	136	92	1	-	2	1	4
598	594	3	514	485	3	3	1	-	7
1,612	1,540	35	1,612	1,317	35	28	4	4	28
1,195	1,176	11	1,193	996	11	2	3	1	6
19,140	18,591	359	18,891	15,080	359	209	46	51	278
4,173	4,062	67	4,173	3,938	67	-	1	1	17
5,278	5,064	54	5,264	4,202	54	20	7	4	62
28,591	27,717	480	28,328	23,220	480	229	54	56	357
386	386	-	378	378	-	-	-	-	-
4,930	4,930	-	-	-	-	-	-	-	-
33,907	33,033	480	28,706	23,598	480	229	54	56	357
199	198	1	197	173	1	1	-	-	2
125	125	-	121	14	-	-	-	-	-
123	123	-	123	113	-	-	-	-	2
17	-	17	4	4	4	4	-	-	-
35	33	-	35	32	-	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
26	6	20	25	25	20	20	1	6	8
532	492	38	512	364	25	25	1	6	12
334	334	-	321	300	-	-	-	-	-
444	444	-	-	-	-	-	-	-	-
1,310	1,270	38	833	664	25	25	1	6	12
35,217	34,303	518	29,539	24,262	505	254	55	62	369

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 24,262 מיליוני ש"ח, 5,599 מיליוני ש"ח, 78 מיליוני ש"ח ו- 5,278 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.6.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 64 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 77 מיליוני ש"ח.

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
פעילות בישראל:									
395	383	5	395	353	5	2	3	3	9
85	85	-	85	76	-	-	-	-	1
2,543	2,432	68	2,541	2,259	68	22	9	5	45
4,137	4,007	81	4,136	2,173	81	42	1	-	49
1,900	1,859	36	1,900	1,856	36	33	(5)	(1)	7
170	168	1	132	115	1	1	-	-	1
4,854	4,664	144	4,851	4,295	144	93	56	58	94
310	287	8	306	263	8	3	5	3	4
1,309	1,265	30	1,308	1,187	30	15	12	8	37
132	125	2	131	90	2	-	4	1	7
636	632	3	551	525	3	3	1	-	7
1,609	1,529	35	1,608	1,290	35	23	6	8	26
1,258	1,240	12	1,258	1,011	12	8	3	2	6
19,338	18,676	425	19,202	15,493	425	245	95	87	293
4,403	4,266	74	4,403	4,170	74	-	3	1	19
5,357	5,120	58	5,342	4,304	58	20	14	11	62
29,098	28,062	557	28,947	23,967	557	265	112	99	374
244	244	-	239	239	-	-	-	-	-
4,483	4,483	-	-	-	-	-	-	-	-
33,825	32,789	557	29,186	24,206	557	265	112	99	374
פעילות בחו"ל									
178	177	1	177	128	1	1	(1)	-	1
36	36	-	32	25	-	-	-	-	-
136	136	-	136	121	-	-	1	-	2
17	-	16	3	3	3	3	-	-	-
29	27	1	29	28	1	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
17	9	7	17	16	7	7	7	19	-
420	392	25	401	324	12	11	7	19	3
299	299	-	290	274	-	-	-	-	-
471	471	-	-	-	-	-	-	-	-
1,190	1,162	25	691	598	12	11	7	19	3
35,015	33,951	582	29,877	24,804	569	276	119	118	377
סך הכל									

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 24,804 מיליוני ש"ח, 5,064 מיליוני ש"ח, 74 מיליוני ש"ח ו- 5,073 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.12.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדירור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך של 50 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך של 35 מיליוני ש"ח.

(א) מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽³⁾						
עד שנה	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	לממשלות	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
456	269	4	-	725	63	149	513	סך כל החשיפה למדינות זרות*: ליום 30.6.2018:
141	425	681 ⁽⁴⁾	-	566	126	385	55	ארה"ב ⁽¹⁾
597	694	685	-	1,291	189	534	568	אחר
8	2	21	-	10	9	1	-	סך הכל
								מזה LDC
419	147	5	-	566	87	119	360	ליום 30.6.2017*:
180	246	847 ⁽⁴⁾	-	426	151	191	84	ארה"ב ⁽¹⁾
599	393	852	-	992	238	310	444	אחר
10	2	25	-	12	11	1	-	סך הכל
								מזה LDC
360	293	3	-	653	80	166	407	ליום 31.12.2017*:
162	129	807 ⁽⁴⁾	-	291	129	98	64	ארה"ב ⁽¹⁾
522	422	810	-	944	209	264	471	אחר
10	1	21	-	11	11	-	-	סך הכל
								מזה LDC

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונית נזילים. בלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות שחשיפות האשראי של הבנק בינן עולה על 1% מסך נכסי הבנק.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונית המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
4. כולל חשיפה למבטחי משהה זרים בסך 648 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 797 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 768 מיליון ש"ח), הנובעת מהסכמים שנחתמו בין הבנק לבין המבטחי המשהה, במסגרתם התחייבו המבטחים לשפות את הבנק בגין התממשות חשיפה לסיכונים אשראי הגלומה בערבויות ("חוק מכר דירות" מסוימות שהונפקו על ידי הבנק (ראה פרק 4/ב'), (ע"ל).

(ב) מידע בדבר מדיניות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 30.6.2018 לא היו בבנק חשיפות אשראי בגין מדינות זרות, ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופלות מ- 1%), (ליום 30.6.2017, וליום 31.12.2017 - זוהה).

(ג) מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 30.6.2018 בסך של 1 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 3 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 4 מיליון ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, ואיטליה שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 30.6.2018 - מסתכמת בסך 5 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 7 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 8 מיליון ש"ח). בנוסף, ליום 30.6.2018 לא קיימת לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו (ליום 30.6.2017 הייתה לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו שהסתכמה בסך של 1 מיליון ש"ח; ליום 31.12.2017 לא הייתה לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו).

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
סכומים מדווחים

30 בדצמבר 2017			30 ביוני 2017			30 ביוני 2018											
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	ללא	מל 20	מ-10 ועד 20	מ-5 ועד 10	מ-3 ועד 5	משנה ועד 3	מ-3	מחודש	עם דרישה	עוד 3
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	תקופת	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	ועד שנה	חודשים	ועד חודש	ועד חודש
אפקטיבי	פנימי	מיליוני	אפקטיבי	פנימי	מיליוני	אפקטיבי	פנימי	מיליוני	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני
שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
0.58	3.63	29,129	0.51	3.38	26,832	0.80	3.62	30,222	59	69	194	1,306	1,325	1,120	949	1,683	23,517
0.31		841	0.20		891	0.34		916	-	-	-	-	7	457	239	213	
-		41	-		46	-		53	-	-	-	1	26	14	8	4	
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.57		30,011	0.50		27,769	0.79		31,191	59	69	194	1,306	1,326	1,153	1,420	1,930	23,734
0.47	0.22	25,856	0.47	0.18	24,170	0.52	0.27	26,606	-	-	106	532	904	1,331	2,412	1,566	19,755
1.06		2,223	1.11		1,995	1.21		2,221	-	-	96	4	725	581	591	224	
-		15	-		10	-		20	-	-	-	-	-	8	8	4	
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.52		28,094	0.52		26,175	0.57		28,847	-	-	106	628	908	2,056	3,001	2,165	19,983
								2,344	59	69	88	678	418	(903)	(1,581)	(235)	3,751
		1,917			1,594			2,344	2,285	2,216	2,128	1,450	1,032	1,935	3,516	3,751	

מטבע ישראלי לא צמוד
 נכסים פיננסיים, סכומים לקבל
 בגין מכשירים נגזרים ובגין
 מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים ונכסים פיננסיים
 מורכבים
 נכסים פיננסיים *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 אופציות (במונחי נכס הבסיס)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים
 לשלם בגין מכשירים נגזרים
 ובגין מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים והתחייבויות פיננסיות
 מורכבות
 התחייבויות פיננסיות *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 אופציות (במונחי נכס הבסיס)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו
 החשיפה לשינויים בשיעורי
 הריבית במגזר
 החשיפה המצטברת במגזר

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

30 בדצמבר 2017			30 ביוני 2017			30 ביוני 2018											
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פריעון	מעל 20 שנים	מ-10 ועד 20 שנים	מ-5 ועד 10 שנים	מ-3 ועד 5 שנים	משנה ועד 3 שנים	מ-3 ועד שנה	מחודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש
ש"ח	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
2.43	2.02	2,746	2.42	1.46	3,450	3.40	2.27	2,314	2	21	44	378	627	764	321	106	51
1.30		1,131	1.31		831	1.83		1,146	-	-	2	12	7	720	202	203	-
-		8	-		9	-		2	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**2.09		3,885	**2.20		4,290	**2.88		3,462	2	21	46	390	634	1,484	525	309	51
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
3.16	0.25	3,104	3.18	0.47	3,337	3.06	0.31	3,048	-	-	53	582	544	1,172	549	114	34
1.45		255	1.45		356	1.80		150	-	-	-	-	-	101	49	-	-
-		25	-		30	-		22	-	-	-	-	-	18	3	1	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**3.01		3,384	**2.99		3,723	**2.98		3,220	-	-	53	582	544	1,291	601	115	34
מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר																	
								242	2	21	(7)	(192)	90	193	(76)	194	17
		501			567			242	240	219	226	418	328	135	211		17

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

מטבע חוץ ***
 נכסים פיננסיים, סכומים לקבל
 בגין מכשירים נגזרים ובגין
 מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים ונכסים פיננסיים
 מורכבים
 נכסים פיננסיים *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן
 התחייבויות פיננסיות, סכומים
 לשלם בגין מכשירים נגזרים
 ובגין מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים והתחייבויות פיננסיות
 מורכבות
 התחייבויות פיננסיות *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 אופציות (במונחי נכס הבסיס)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן
 מכשירים פיננסיים, נטו
 החשיפה לשינויים בשיעורי
 הריבית במגזר
 החשיפה המצטברת במגזר
 הערות כלליות:
 1. פירוט נוסף
 2. בלוח זה, ה
 3. שיעור תשוא
 4. משך חיים
 הפיננסיים.
 * למעט יתרה
 ** ממוצע מש
 *** לרבות מט

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בנינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2017			30 ביוני 2017			30 ביוני 2018											
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מל 20 שנים	מ- 10 ועד 20 שנים	מ- 5 ועד 10 שנים	מ- 3 ועד 5 שנים	משנה ועד 3 שנים	מ- 3 ועד שנה	מחודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש
ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.83	3.42	33,827	0.81	3.09	32,330	1.05	3.44	34,875	74	90	238	1,943	2,455	2,045	1,668	1,901	24,461
0.68		3,903	0.54		3,677	0.72		4,337	-	-	2	21	24	808	1,218	1,255	1,009
-		56	-		82	-		74	-	-	-	-	1	26	23	15	9
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.81		37,786	0.78		36,089	1.01		39,286	74	90	240	1,964	2,480	2,879	2,909	3,171	25,479
0.71	0.28	31,328	0.74	0.26	30,076	0.73	0.39	32,265	-	-	159	1,126	1,454	2,532	3,250	1,897	21,847
1.10		3,973	1.18		3,772	1.10		4,381	-	-	2	265	18	860	1,242	1,118	876
-		55	-		81	-		74	-	-	-	-	-	26	22	17	9
-		20	-		19	-		20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
0.76		35,376	0.79		33,948	0.77		36,740	20	-	161	1,391	1,472	3,418	4,514	3,032	22,732
								2,546	54	90	79	573	1,008	(539)	(1,605)	139	2,747
		2,410			2,141			2,546	2,492	2,402	2,323	1,750	742	1,281	2,886		2,747

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים *, **
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ****
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות *
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ****
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ****

סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
*
** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
*** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
**** כולל אופציות של מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
***** כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הצהרה (Certification)

אני יהושע בורשטיין, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכזי דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן :
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

13 באוגוסט, 2018

יהושע בורשטיין
מנכ"ל הבנק

הצהרה (Certification)

אני אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

13 באוגוסט, 2018

אבי רישפן

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

13 באוגוסט, 2018

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1,174	592	628	322	336	2 הכנסות ריבית
155	95	104	66	75	2 הוצאות ריבית
1,019	497	524	256	261	הכנסות ריבית, נטו
119	55	41	23	27	7,15 הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות
900	442	483	233	234	בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
10	(2)	38	(4)	21	3 הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
316	154	160	78	81	עמלות
5	5	2	-	-	הכנסות אחרות
331	157	200	74	102	סך כל הכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
⁽¹⁾ 533	⁽¹⁾ 273	283	⁽¹⁾ 135	137	9 משכורות והוצאות נלוות
158	79	78	39	39	אחזקה ופחת בניינים וציוד
⁽¹⁾ 198	⁽¹⁾ 95	96	⁽¹⁾ 47	51	הוצאות אחרות
889	447	457	221	227	סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
342	152	226	86	109	רווח לפני מיסים
124	58	80	32	39	הפרשה למיסים על הרווח
218	94	146	54	70	רווח לאחר מיסים
					חלק הבנק ברווחים של חברות
2	1	1	-	-	כלולות, לאחר מיסים
220	95	147	54	70	רווח נקי
					רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.77	0.76	1.18	0.43	0.56	4 מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "הצגת ההוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה" - ראה ביאור 1ה' (2) להלן.

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 13 באוגוסט, 2018.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
220	95	147	54	70	רווח נקי
					5 רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים :
23	15	(63)	5	(33)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן, נטו
(9)	9	50	(1)	26	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ⁽¹⁾
14	24	(13)	4	(7)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
(5)	(9)	5	(2)	3	השפעת המס המתייחס
9	15	(8)	2	(4)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר השפעת המס
229	110	139	56	66	סך כל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	ביאור	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
נכסים				
4,339	3,122	4,662		מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	5,613	4,924	6	ניירות ערך ⁽¹⁾ ⁽²⁾
24,291	23,584	25,164	7,15	אשראי לציבור
(352)	(342)	(363)	7,15	הפרשה להפסדי אשראי
23,939	23,242	24,801		אשראי לציבור, נטו
6	5	7		השקעה בחברות מוחזקות
351	361	361		בניינים וציוד
27	31	56	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
399	382	382		נכסים אחרים
<u>34,137</u>	<u>32,756</u>	<u>35,193</u>		סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
28,836	27,798	29,657	8	פקדונות הציבור
200	145	329		פקדונות מבנקים
140	144	153		פקדונות הממשלה
1,026	923	1,026		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
101	131	103	12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
<u>1,361</u>	<u>1,261</u>	<u>1,313</u>		התחייבויות אחרות ⁽³⁾
31,664	30,402	32,581		סך הכל התחייבויות
<u>2,473</u>	<u>2,354</u>	<u>2,612</u>		הון
<u>34,137</u>	<u>32,756</u>	<u>35,193</u>		סך הכל התחייבויות והון

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 368 מיליוני ש"ח (30.6.2017 - 370 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 371 מיליוני ש"ח).
2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 4,484 מיליוני ש"ח (30.6.2017 - 5,336 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 4,800 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 22 מיליוני ש"ח (30.6.2017 - 27 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 25 מיליוני ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(92)	2,435	2,546
-	-	-	-	70	70
-	-	-	(4)	-	(4)
51	152	203	(96)	2,505	2,612

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(84)	2,179	2,298
-	-	-	-	54	54
-	-	-	2	-	2
51	152	203	(82)	2,233	2,354

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
(לא מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(88)	2,358	2,473
-	-	-	-	147	147
-	-	-	(8)	-	(8)
51	152	203	(96)	2,505	2,612

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017
(לא מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(97)	2,138	2,244
-	-	-	-	95	95
-	-	-	15	-	15
51	152	203	(82)	2,233	2,354

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
(מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(97)	2,138	2,244
-	-	-	-	220	220
-	-	-	9	-	9
51	152	203	(88)	2,358	2,473

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2017	2018	2017	2018
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
220	95	147	54	70
509	344	159	137	50
729	439	306	191	120
(1)	(5)	(29)	(10)	(32)
10	3	-	(1)	16
(13)	(18)	16	4	55
(4)	(20)	(13)	(7)	39
22	52	2	30	25
(4)	(62)	(15)	(4)	(45)
18	(10)	(13)	26	(20)
743	409	280	210	139
⁽¹⁾ (76)	⁽¹⁾ 41	(67)	⁽¹⁾ 5	(109)
⁽¹⁾ (2,161)	⁽¹⁾ (1,352)	(975)	⁽¹⁾ (574)	(561)
(1,784)	(553)	(1,642)	(166)	(995)
-	-	(191)	-	(172)
1,664	331	982	214	-
947	391	983	391	507
27	27	27	27	27
(52)	(33)	(50)	(13)	(27)
11	6	3	-	-
(1,424)	(1,142)	(930)	(116)	(1,330)
⁽¹⁾ 1,637	⁽¹⁾ 599	821	⁽¹⁾ 176	(48)
⁽¹⁾ (59)	⁽¹⁾ (114)	129	⁽¹⁾ (82)	179
⁽¹⁾ (9)	⁽¹⁾ (5)	13	⁽¹⁾ (4)	19
100	-	-	-	-
(33)	(23)	-	(12)	-
1,636	457	963	78	150
955	(276)	313	172	(1,041)
(28)	(23)	8	(6)	3
3,338	3,338	4,265	2,873	5,624
4,265	3,039	4,586	3,039	4,586

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים
מפעילות שוטפת (נספח א')

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

נכסים בגין מכשירים נגזרים
ניירות ערך למסחר
נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

שינוי, נטו, בפקדונות בבנקים
שינוי, נטו, באשראי לציבור
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
רכישת בניינים וציוד
תמורה ממכירת בניינים וציוד

מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

שינוי, נטו, בפקדונות מהציבור
שינוי, נטו, בפקדונות מבנקים
שינוי, נטו, בפקדונות הממשלה
הנפקת אגרות חוב
פרעון כתבי התחייבות נדחים

מזומנים, נטו, מפעילות מימון

גידול (קטון) במזומנים

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת
המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת התקופה

יתרת המזומנים לסוף התקופה

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 1ה' להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2017	2017	2018	2017	2018	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
נספח א'					
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת					
(2)	(1)	(1)	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
60	29	28	15	14	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
219	108	91	48	49	הוצאות בגין הפסדי אשראי
170	165	15	46	(31)	הפסד (רווח) וריבית מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
-	1	-	1	-	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	-	הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך זמינים למכירה
(4)	(4)	(2)	-	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
(45)	(27)	6	(11)	5	מסים נדחים, נטו
43	25	30	13	11	גידול בהפרשות לזכויות עובדים
33	20	-	14	5	התאמת ערכם של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
28	23	(8)	6	(3)	הפרשי שער שנוקפו על יתרת המזומנים
(1)5	(1)5	-	(1)5	-	דידיבנד שהתקבל מחברה כלולה
509	344	159	137	50	סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
נספח ב'					
פעולות שלא במזומן					
12	5	1	5	1	• רכישת בניינים וציוד
(87)	39	(85)	2	(108)	• השאלת ניירות ערך (החזרת ניירות ערך שהושאלו)
נספח ג'					
מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)					
1,238	667	574	311	278	• ריבית שהתקבלה
5	5	-	5	-	• דיבידנדים שהתקבלו
(125)	(64)	(68)	(33)	(39)	• ריבית ששולמה
(178)	(72)	(61)	(49)	(42)	• מיסים על הכנסה ששולמו
15	-	17	-	-	• מיסים על הכנסה שהתקבלו

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 1ה' (1) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 30 ביוני 2018, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות שלו (להלן: "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיף ה' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017. לפיכך, יש לעיין בהם ביחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 13 באוגוסט, 2018.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

(1) כללי

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 30.6.2018, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2017 (בכפוף לאמור להלן). למידע נוסף באשר לשינויים באומדנים שונים, לרבות שינויים הנגזרים מיישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות - ראה סעיפים ג'(2) ו-ה' להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)**ג. שימוש באומדנים (המשך)****(2) שינויים באומדני חלוקת ההוצאות בחתך מגזרי פעילות**

בעקבות שינויים במבנה הארגוני שיושמו בבנק בשנים האחרונות (לרבות: שינויים בתהליכי העבודה בסניפים - לרבות האחדת המבנה הארגוני, והסטת פעילויות תפעוליות מסוימות מהסניפים למרכזי תפעול עורפיים), הושלם בתקופת הדוח סקר הוצאות מקיף שנערך בכלל יחידות הבנק.

במסגרת עריכת סקר ההוצאות, כאמור, נלקחו בחשבון השינויים הארגוניים שתוארו לעיל, ותקינת כח האדם שנקבעה ליחידות השונות. בעקבות השלמת סקר ההוצאות, עודכנה בתקופת הדוח הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה". התוצאות הכספיות הנגזרות מיישום סקר ההוצאות המעודכן, נכללו לראשונה בדוחות כספיים אלה.

מכיוון שתוצאות סקר ההוצאות מבוססות על הנחות ואומדנים שונים, ייתכן כי בעתיד, לאחר שהתוצאות שהתקבלו ייבחנו וינותחו לאורך זמן, יחולו שינויים בסיווג של תוצאות אלו.

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישוםם**1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים:**

במסגרת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בתאגידים הבנקאיים בישראל - פרסם בנק ישראל ביום 28 במרס 2018, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - בנושאים הבאים:

• הפרשות להפסדי אשראי צפויים - "Current Expected Credit Losses" (CECL):

התיקון לכללי המדידה והגילוי בנושא זה, מיושם במסגרת הליך הפקת לקחים מהמשבר הפיננסי העולמי (במהלכו נרשמו במוסדות פיננסיים רבים ברחבי העולם הפסדי אשראי משמעותיים), באמצעות הקדמת הכרה בהוצאות להפסדי אשראי, ויישום מתכונת "אנטי מחזורית" לרישום הפרשות להפסדי אשראי, במטרה לתרום לחיזוק הקשר שבין ניהול סיכונים האשראי, לאופן שבו משתקפים סיכונים אלו בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום ההנחיות החדשות, יחולו שינויים בכללי המדידה והגילוי בנושא זה, לרבות:

- ההפרשות להפסדי אשראי, ייגזרו מהפסדי האשראי הצפויים במשך כל תקופת החיים של תיק האשראי (במקום הפרשות בגין הפסדי אשראי שהתהוו בתיק האשראי עד לתאריך הדוחות הכספיים - לפי הכללים הנוכחיים).
- בקביעת ההפרשות להפסדי אשראי ייעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד, שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.
- יורחב הגילוי באשר להשפעת מועד מתן האשראי, על איכות תיק האשראי.
- יחולו שינויים בכללים לרישום ירידת ערך של אגרות חוב בתיק ניירות הערך "הזמן למכירה".

ההנחיות החדשות יחולו על כל תיק האשראי של התאגידים הבנקאיים (לרבות הלוואות לדיוור וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות) ועל אגרות חוב מוחזקות לפדיון. הפרשים שיתהוו, במועד היישום לראשונה, בין כללי המדידה החדשים, להוראות הקיימות ייזקפו להון העצמי במסגרת סעיף "עודפים".

• הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים

התיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא זה - נגזרים מכללים חדשים בנושא: "הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים", שפורסמו בארה"ב בחודש ינואר 2016, וכוללים שינויים בכללי המדידה של מכשירים פיננסיים מסוימים, לרבות:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום (המשך)

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים (המשך):

- שינויים בשווי הוגן של מניות סחירות הכלולות ב"תיק ניירות הערך הזמין למכירה", ייזקפו לדוח הרווח והפסד (במקום לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי - לפי הכללים הנוכחיים).
 - שינויים בהתחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי השווי ההוגן, הנובעים מסיכונים אשראי ספציפיים - ייזקפו להון העצמי במסגרת סעיף "רווח כולל אחר" (במקום לרווח והפסד - לפי הכללים הנוכחיים).
 - רווחים בגין מניות זמינות למכירה, שטרם מומשו - יסווגו במועד היישום לראשונה, מסעיף "רווח כולל אחר", לסעיף "עודפים" - במסגרת ההון העצמי.
- בהמשך לפרסום התיקון להוראה כאמור, הפיץ בנק ישראל ביום 3 ביוני 2018 טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור, הכוללת הנחיות ליישום הכללים החדשים, לרבות שינויים בדרישות הגילוי.

מכשירים נגזרים ופעילות גידור

- התיקונים להוראות הדיווח לציבור, בנושא זה, נגזרים מכללים חדשים בנושא: "מכשירים נגזרים ופעילויות גידור" שפורסמו בארה"ב בחודש אוגוסט 2017, במטרה לשפר את הדיווח הכספי על יחסי גידור, באופן שישקף טוב יותר את התוצאות הכלכליות הנובעות מפעילות ניהול הסיכונים של התאגידים הבנקאיים ולפשט את יישום חשבונאות הגידור. התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- הרחבת יכולות התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, באופן שיאפשר להתאים בין הרישום החשבונאי של המכשירים המגדרים, לבין הרישום של הפריטים המגודרים בדוחות הכספיים.
 - פישוט והקלה ביישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיקון הגידור.
- בהמשך לפרסום התיקון להוראה כאמור, הפיץ בנק ישראל ביום 24 באפריל 2018 טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור, הכוללת הנחיות ליישום הכללים החדשים לרבות שינויים בדרישות הגילוי.

השינויים בכללי החשבונאות שנכללו בתיקון להוראות הדיווח לציבור כאמור, ייכנסו לתוקף כדלקמן:

- התיקונים להוראות המתייחסים לטיפול החשבונאי בהפרשות להפסדי אשראי - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2021.
 - התיקונים להוראות המתייחסים לטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים, ובמכשירים נגזרים ופעילויות גידור - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2019.
- הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקונים להוראות הדיווח לציבור, כאמור, ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.
- יישום ההנחיות החדשות בנושא: "הפסדי אשראי צפויים" כרוך בעדכונים מתודולוגיים משמעותיים, ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות שאינן מתואמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים. לפיכך, ולאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום התיקון להוראות בנושא זה, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השלכותיו על נכסיו, התחייבויותיו ותוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.
- להערכת הבנק ליישום ההנחיות ביתר הנושאים שפורטו לעיל, לא צפויות להיות השלכות מהותיות על הדוחות הכספיים, מעבר להיבטי הגילוי.

2. חכירות:

במסגרת המתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 1 ביולי 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאים בישראל ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא: "חכירות", במטרה לשקף בדוחות הכספיים את היקף המינוף הנובע מחוזי חכירה ארוכי טווח.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. חכירות (המשך):

התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- השינוי בכללי המדידה ייושם לגבי חוזי חכירה לתקופות העולות על שנה, גם אם החכירה הוגדרה כ"חכירה תפעולית".
 - התשלומים העתידיים הצפויים בגין חוזי החכירה, יוכרו במאזן התאגידים הבנקאיים כהתחייבות. מאידך, זכות השימוש בנכס החכור, תיזקף לסעיף "נכסים".
- התיקונים לכללי המדידה ודרישות הגילוי, כאמור - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2020.
- הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראות הדיווח לציבור, כאמור, ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.
- יישום ההנחיות החדשות, בנושא זה, כרוך באימוץ כללי מדידה חדשים ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות, שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים.
- לפיכך, ולאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום התיקון להוראות - לא ניתן להעריך בשלב זה את השלכותיו על נכסיו, התחייבויותיו ותוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

3. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"

בביאור 1ד' (2) בדוחות הכספיים לשנת 2017, נכלל מידע באשר למתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "מטבע חוץ".

במסגרת המתווה נכללה הוראת מעבר, המאפשרת לתאגידים הבנקאיים לדחות את ההנחיה המחייבת זקיפת הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה לסעיף "רווח כולל אחר", עד ליום 1.1.2019 (להלן: "תקופת הביניים").

ביום 1 ביולי 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו הוארכה "תקופת הביניים", עד ליום 1.1.2021.

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח**1. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים**

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסם בנק ישראל, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.
- רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה.
- רווח למניה.
- תזרים מזומנים.
- דיווח לתקופת ביניים.
- היוון עלויות ריבית.
- מדידה וגילוי של ערבויות.

ההנחיות באשר לכללי המדידה והגילוי בנושאים שנכללו בתיקון להוראה, נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018 ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה.

ליישום הכללים החדשים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, מעבר להיבטי גילוי מסוימים ובכללם:

- דוח תזרים מזומנים:

תזרימי מזומנים בגין הלוואות ופקדונות, נטו, סווגו כ"פעילות השקעה", ו"פעילות מימון", בהתאמה - במקום כתזרימי מזומנים מ"פעילות שוטפת".

נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו ליום 1 בינואר 2018, סווגו בהתאם.

- ערבויות - יורחב הגילוי באשר לערבויות שניתנו על ידי הבנק ללקוחותיו, לרבות מידע באשר לדירוג האשראי של הלקוח, סוגי הערבויות השונים, התשלומים הפוטנציאליים המכסימליים שהבנק עלול לשאת בגין ומועדי הפקיעה של כל אחד מסוגי הערבויות.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. תיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא: "שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה"

בהמשך לשינויים שחלו בכללי החשבונאות האמריקאיים, בנושא: "תגמול - הטבות פרישה - שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה", פרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, המאמץ את השינויים שיושמו בכללי החשבונאות האמריקאיים בנושא זה.

במסגרת התיקון להוראה יסווג הוצאות להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, לדוח הרווח והפסד, כדלקמן:

- מרכיב "עלות השירות" סווג לסעיף "הוצאות שכר ונלוות" (ללא שינוי מהסיווג שנהג בעבר).
- יתר מרכיבי ההוצאות (הכנסות) הנובעים מהטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, יסווג לסעיף "הוצאות אחרות".

התיקון לכללי הגילוי והדיווח, כאמור, נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2018, ויושם על ידי הבנק במועד זה. נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו למועד זה סווגו בהתאם לכללים החדשים.

ליישום התיקון לכללי הדיווח, כאמור, לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, מעבר להיבטי הדיווח, כאמור.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2018	2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. הכנסות ריבית

הכנסות ריבית מנכסים

554	596	293	315
1	2	1	1
5	4	4	3
32	26	24	17
592	628	322	336

מאשראי לציבור

מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים

מפקדונות בבנקים

מאגרות חוב (ראה ג' להלן)

סך כל הכנסות הריבית

ב. הוצאות ריבית

הוצאות ריבית על התחייבויות

(73)	(80)	(51)	(57)
(1)	(1)	(1)	(1)
-	-	-	-
(21)	(23)	(14)	(17)
(95)	(104)	(66)	(75)
497	524	256	261

על פקדונות הציבור

על פקדונות הממשלה

על פקדונות מבנקים

על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סך כל הוצאות הריבית

סך הכנסות הריבית, נטו

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

מוחזקות לפדיון

זמינות למכירה

למסחר

5	6	3	4
27	20	21	13
-	-	-	-
32	26	24	17

סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2018	2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

הכנסות (הוצאות) נטו			
16	25	(19)	(49)
בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽⁴⁾			
-	11	3	5
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה			
-	-	-	-
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה			
5	2	12	42
הפרשי שער, נטו			
21	38	(4)	(2)
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			

ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר^{(2),(3)}

-	-	1	1
הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים			
-	-	(1)	(1)
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו			
-	-	-	-
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר			
21	38	(4)	(2)
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית			

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.

ביאור 4 - רווח למניה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2018	2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

1. רווח למניה

מניה רגילה בת 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב:
- רווח נקי

0.76 1.18 0.43 0.56

2. כמות מניות

ממוצע משוקלל של מספר מניות:
- מניות בנות 0.1 שקלים חדשים

124,430 124,430 124,430 124,430

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018			יתרה לתחילת התקופה שינויים נטו יתרה לסוף התקופה
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(92)	(91)	(1)	
(4)	17	(21)	
(96)	(74)	(22)	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			יתרה לתחילת התקופה שינויים נטו יתרה לסוף התקופה
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(84)	(95)	11	
2	(1)	3	
(82)	(96)	14	

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018			יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	שינויים נטו
(88)	(107)	19	יתרה לסוף התקופה
(8)	33	(41)	
(96)	(74)	(22)	

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	שינויים נטו
(97)	(101)	4	יתרה לסוף התקופה
15	5	10	
(82)	(96)	14	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			יתרה לתחילת השנה שינויים נטו יתרה לסוף השנה
(מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(97)	(101)	4	
9	(6)	15	
(88)	(107)	19	

1. התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(33)	12	(21)
-	-	-
(33)	12	(21)
25	(9)	16
1	-	1
26	(9)	17
(7)	3	(4)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן :

- הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים :

- רווח אקטוארי לתקופה

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8	(3)	5
(3)	1	(2)
5	(2)	3
(3)	1	(2)
2	(1)	1
(1)	-	(1)
4	(2)	2

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן :

- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים :

- הפסד אקטוארי לתקופה

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הוצאות אחרות".

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(52)	18	(34)
(11)	4	(7)
(63)	22	(41)
46	(16)	30
4	(1)	3
50	(17)	33
(13)	5	(8)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017		
(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
20	(7)	13
(5)	2	(3)
15	(5)	10
5	(2)	3
4	(2)	2
9	(4)	5
24	(9)	15

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
(מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
39	(13)	26
(16)	5	(11)
23	(8)	15
(19)	6	(13)
10	(3)	7
(9)	3	(6)
14	(5)	9

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - הפסד אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.
 2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הוצאות אחרות".

ביאור 6 - ניירות ערך

30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן					
הערך במאזן מיליוני ש"ח	עלות מופחתת* מיליוני ש"ח	רווחים מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	שווי הוגן** מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾
392	392	19	5	406	- של ממשלת ישראל
18	18	-	-	18	- של ממשלות זרות
27	27	1	-	28	- של מוסדות פיננסיים בישראל
437	437	20	5	452	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
3,890	3,915	6	31	3,890	אגרות חוב ⁽²⁾ - של ממשלת ישראל
550	560	-	10	550	- של ממשלות זרות
32	31	1	-	32	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
4,472	4,506	7	41	4,472	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
13	11	2	-	13	מניות ⁽²⁾
4,485	4,517	9 ⁽⁴⁾	41 ⁽⁵⁾⁽⁴⁾	4,485	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	2	-	-	2	אגרות חוב ⁽²⁾ - של ממשלת ישראל
2	2	-	-	2	סך הכל ניירות ערך למסחר
4,924	4,956	29	46	4,939	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח.
4. כוללים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
5. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. מזה - הפסדים בסך 38 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 3 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל שנה.

ביאור 6 - ניירות ערך (המשך)

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן			עלות	הערך במאזן	
שווי הוגן** מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	רווחים מיליוני ש"ח	מופחתת* מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾
224	-	22	202	202	- של ממשלת ישראל
17	-	-	17	17	- של ממשלות זרות
58	-	3	55	55	- של מוסדות פיננסיים בישראל
299	-	25	274	274	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
4,727	4	16	4,715	4,727	אגרות חוב ⁽²⁾ - של ממשלת ישראל
426	1	2	425	426	- של ממשלות זרות
164	-	7	157	164	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
5,317	5	25	5,297	5,317	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
14	-	2	12	14	מניות ⁽²⁾
5,331	5 ⁽⁴⁾	27 ⁽⁴⁾	5,309	5,331	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	2	2	אגרות חוב ⁽²⁾ - של ממשלת ישראל
4	-	-	4	4	- של אחרים - בישראל
2	-	-	2	2	- זרים
8	-	-	8	8	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,638	5	52	5,591	5,613	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 11 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
4. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
5. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 6- ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן			עלות מופחתת*	הערך במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון
225	-	23	202	202	- של ממשלת ישראל
17	-	-	17	17	- של ממשלות זרות
57	-	2	55	55	- של מוסדות פיננסיים בישראל
299	-	25	274	274	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
4,280	1	24	4,257	4,280	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
453	3	-	456	453	- של ממשלות זרות
55	-	7	48	55	- של אחרים - בישראל ⁽²⁾
4,788	4	31	4,761	4,788	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
12	-	2	10	12	מניות ⁽¹⁾
4,800	4 ^{(4) (3)}	33 ⁽³⁾	4,771	4,800	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	2	2	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	- של אחרים - בישראל
-	-	-	-	-	- זרים
2	-	-	2	2	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,101	4	58	5,047	5,076	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 2 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
2. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
3. כוללים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינה עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות חוב. מזה - הפסדים בסך 3 מיליון ש"ח בגין אגרות החוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 1 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל שנה.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי :

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי :

ליום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,036	-	34	13,070	719	13,789
31	4,469	-	4,500	-	4,500
3,199	-	4,395	7,594	-	7,594
16,266	4,469	4,429	25,164	719	25,883
101	-	22	123	-	123
120	-	-	120	-	120
221	-	22	243	-	243
18	39	17	74	-	74
171	28	17	216	-	216
189	67	34	290	-	290
410	67	56	533	-	533
225	-	2	227	-	227
-	3	-	3	-	3
56	16	61	133	-	133
281	19	63	363	-	363
40	-	1	41	-	41

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾ :

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי :
- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים :

- בארגון מחדש
- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים :

- בפיגור של 90 יום ומעלה
- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ :

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי :

- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
12,319	-	42	12,361	678	13,039
64	3,970	-	4,034	-	4,034
3,026	-	4,163	7,189	-	7,189
15,409	3,970	4,205	23,584	678	24,262
96	-	18	114	-	114
124	-	2	126	-	126
220	-	20	240	-	240
15	37	15	67	-	67
113	30	17	160	-	160
128	67	32	227	-	227
348	67	52	467	-	467
215	-	1	216	-	216
-	3	-	3	-	3
50	14	59	123	-	123
265	17	60	342	-	342
46	-	-	46	-	46

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים:

- בארגון מחדש

- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים:

- בפיגור של 90 יום ומעלה

- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,597	-	36	12,633	513	13,146
50	4,198	-	4,248	-	4,248
3,139	-	4,271	7,410	-	7,410
15,786	4,198	4,307	24,291	513	24,804
110	-	19	129	-	129
131	-	1	132	-	132
241	-	20	261	-	261
16	49	18	83	-	83
140	26	18	184	-	184
156	75	36	267	-	267
397	75	56	528	-	528
218	-	1	219	-	219
-	4	-	4	-	4
55	15	59	129	-	129
273	19	60	352	-	352
41	-	-	41	-	41

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי:
- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים:

- בארגון מחדש
- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים:

- בפיגור של 90 יום ומעלה
- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
300	19	62	381	-	381
יתרת הפרשה לתחילת התקופה					
18	-	9	27	-	27
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(29)	-	(16)	(45)	-	(45)
מחיקות חשבונאיות					
12	-	10	22	-	22
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
(17)	-	(6)	(23)	-	(23)
מחיקות חשבונאיות, נטו					
301	19	65	385	-	385
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
20	-	2	22	-	22
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
296	17	60	373	-	373
יתרת הפרשה לתחילת התקופה					
20	-	3	23	-	23
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(40)	-	(12)	(52)	-	(52)
מחיקות חשבונאיות					
14	-	11	25	-	25
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
(26)	-	(1)	(27)	-	(27)
מחיקות חשבונאיות, נטו					
290	17	62	369	-	369
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
25	-	2	27	-	27
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
296	19	62	377	-	377
29	-	12	41	-	41
(51)	-	(32)	(83)	-	(83)
27	-	23	50	-	50
(24)	-	(9)	(33)	-	(33)
301	19	65	385	-	385
20	-	2	22	-	22

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה *

* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
47	1	7	55	-	55
(85)	(1)	(29)	(115)	-	(115)
28	-	25	53	-	53
(57)	(1)	(4)	(62)	-	(62)
290	17	62	369	-	369
25	-	2	27	-	27

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה *

* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 8 - פקדונות הציבור

א. ההרכב* (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
6,727	5,997	6,903	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
1,914	2,555	2,004	- נושאי ריבית
8,641	8,552	8,907	סך הכל לפי דרישה
20,195	19,246	20,750	פקדונות לזמן קצוב
28,836	27,798	29,657	סך הכל פקדונות הציבור

ב. התפלגות בחתך מפקידים (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			סוג המפקיד
12,249	12,256	12,651	אנשים פרטיים
4,320	3,726	4,467	גופים מוסדיים
12,267	11,816	12,539	תאגידים ואחרים
28,836	27,798	29,657	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	מ	עד
			-	1
12,042	11,893	12,622	1	10
6,701	6,647	6,992	10	100
2,660	2,463	2,207	100	500
3,534	3,510	3,957	מעל 500	-
3,899	3,285	3,879		
28,836	27,798	29,657	סך- הכל פקדונות הציבור	
			*הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.	

*הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 9 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם (במיליוני ש"ח):

31.12.2017 (מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	30.6.2018 (לא מבוקר)	
617 (198)	583 (192)	578 (185)	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה השווי ההוגן של נכסי התוכנית
419	391	393	עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית
25	32	30	התחייבות לתשלום ימי חופשה
8	7	8	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
52	46	48	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
504	476	479	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
504	476	479	נכלל בהתחייבויות אחרות
504	476	479	

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון:

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
573	573	617	574	592	יתרה לתחילת התקופה
19	10	14	5	7	עלות השירות
18	9	9	5	5	עלות הריבית
24	-	(42)	4	(21)	הפסד (רווח) אקטוארי
634	592	598	588	583	סך הכל הצטברויות
(17)	(9)	(20)	(5)	(5)	הטבות ששולמו
617	583	578	583	578	יתרה לסוף התקופה
הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
47	47	52	47	51	יתרה לתחילת התקופה
1	-	-	-	-	עלות השירות
2	1	1	-	-	עלות הריבית
4	(2)	(5)	(1)	(3)	הפסד (רווח) אקטוארי
54	46	48	46	48	סך הכל הצטברויות
(2)	-	-	-	-	הטבות ששולמו
52	46	48	46	48	יתרה לסוף התקופה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
190	190	198	192	185	יתרה לתחילת התקופה
5	3	3	2	2	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
9	3	(1)	-	1	רווח (הפסד) אקטוארי
11	5	5	3	2	הפקדות לתוכנית
215	201	205	197	190	סך הכל הצטברויות
(17)	(9)	(20)	(5)	(5)	הטבות ששולמו
198	192	185	192	185	יתרה לסוף התקופה

(ג) נתונים מאזניים (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
419	391	393	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות
617	583	578	התחייבות בגין הטבה חזויה
(198)	(192)	(185)	שווי הוגן של נכסי התכנית
419	391	393	הטבה חזויה, נטו

הטבות לגמלאים, לאחר פרישה*			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
52	46	48	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
148	135	103	הפסד אקטוארי נטו
148	135	103	סך הכל
הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
15	10	10	הפסד אקטוארי נטו
15	10	10	סך הכל

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
617	583	578	מחויבות בגין הטבה חזויה
(198)	(192)	(185)	שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה
419	391	393	מחויבות נטו

2. נתונים תוצאתיים

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
19	10	14	5	7	עלות השירות
18	9	9	5	5	עלות הריבית
37	19	23	10	12	סך הצבירה השוטפת
(5)	(3)	(3)	(2)	(2)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:					
9	4	4	2	1	הפסד אקטוארי, נטו
41	20	24	10	11	סך עלות ההטבה, נטו
7	4	4	2	2	הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת
48	24	28	12	13	סך הכל הוצאה לתקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
1	-	-	-	-	עלות השירות
2	1	1	-	-	עלות הריבית
3	1	1	-	-	
הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:					
1	-	-	-	-	הפסד אקטוארי, נטו
4	1	1	-	-	סך עלות ההטבה, נטו

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2018	2017	2018	2017		
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)
(22)	4	(41)	(3)	15	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(1)	(2)	(4)	(4)	(9)	הפחתת הפסד אקטוארי
(23)	2	(45)	(7)	6	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
11	10	24	20	41	עלות ההטבה, נטו
(12)	12	(21)	13	47	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2017	2018	2017	2018
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
4	(2)	(5)	(1)	(3)
(1)	-	-	-	-
3	(2)	(5)	(1)	(3)
4	1	1	-	-
7	(1)	(4)	(1)	(3)

הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו	
הפחתת הפסד אקטוארי	
סך הכל נזקף לרווח כולל אחר	
עלות ההטבה, נטו	
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר	

(ג) אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיפחתו ויזקפו לדוח הרווח והפסד עד סוף שנת 2018⁽¹⁾ לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

אומדן לשנת 2018 ⁽¹⁾		הפסד אקטוארי, נטו עלות שירות קודם
(לא מבוקר)		
הטבות לגימלאים לאחר פרישה	עתודה לפיצויי פרישה	
1	3	
-	-	
1	3	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים לתקופה שמיום 1 ביולי 2018 ועד 31 בדצמבר 2018.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2017 (מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	30.6.2018 (לא מבוקר)	
1.0 - 1.8	1.6 - 2.3	1.5 - 2.2	שיעור ההיוון
2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד
4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול
0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)	
1.3 - 2.3	1.6 - 2.3	1.1-1.9	1.6 - 2.3	1.3-1.9	שיעור ההיוון
2.9	2.9	2.8	2.9	2.8	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול

(ג) השפעת השינוי בנקודות אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה גידול בנקודות האחוז			
31.12.2017 (מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	30.6.2018 (לא מבוקר)	
(66)	(64)	(59)	שינוי בשיעור ההיוון
66	67	65	שינוי בשיעור המדד / תגמול
36	32	38	שינוי בשיעור העזיבה

עתודה לפיצויי פרישה קיטון בנקודות האחוז			
31.12.2017 (מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	30.6.2018 (לא מבוקר)	
68	67	61	שינוי בשיעור ההיוון
(61)	(63)	(61)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(43)	(39)	(45)	שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה גידול בנקודות האחוז			
31.12.2017 (מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	30.6.2018 (לא מבוקר)	
(9)	(8)	(8)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(1)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

* הוצג מחדש.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח) (המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
9	8	8	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
1	1	1	שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

ליום 30 ביוני 2018				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
6	-	-	6	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
17	-	1	16	- ממשלתיות
103	-	32	71	- קונצרניות
52	-	23	29	מניות
7	7	-	-	אחר
185	7	56	122	סך הכל נכסי התוכנית

ליום 30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
8	-	-	8	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
16	-	-	16	- ממשלתיות
111	-	34	77	- קונצרניות
51	-	13	38	מניות
6	6	-	-	אחר
192	6	47	139	סך הכל נכסי התוכנית

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח) (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
9	-	-	9	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
17	-	-	17	- ממשלתיות
111	-	31	80	- קונצרניות
54	-	14	40	מניות
7	7	-	-	אחר
198	7	45	146	סך הכל נכסי התוכנית

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה		
31.12.2017	30.6.2018	31.12.2018		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
5	3	5	מזומנים ופקדונות בבנקים	
			אגרות חוב:	
9	9	9	- ממשלתיות	
56	56	55	- קונצרניות	
27	28	27	מניות	
3	4	4	אחר	
100	100	100	סך הכל נכסי התוכנית	

5. תזרימי מזומנים לנכסי התוכנית

(א) הפקדות (במיליוני ש"ח):

הפקדות בפועל		תחזית		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
11	5	5	11	הפקדות

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

שנה	מיליוני ש"ח
2018	44
2019	32
2020	32
2021	27
2022	28
2023 - 2027	155
2028 ואילך	439
סך הכל	757

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף**א. הלימות הון****1. כללי**

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה, כאמור, הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 30.6.2018 בכ- 0.19% (30.6.2017 ו- 31.12.2017 - 0.18%).

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו הוראות מעבר, המאפשרות לתאגידים הבנקאיים להכיר בכתבי התחייבות נדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני" (למרות שלא נכללו בהם מנגנונים לספיגת הפסדים), באמצעות מנגנון הפחתה הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בחודש ינואר 2018 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2017), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

במסגרת הארכת תוקף הסכם השיפוי כאמור, צורפו למבטחי המשנה שנכללו בהסכמים הקודמים, שני מבטחים חדשים.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות) שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2018. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 30.6.2018 בסך של כ- 1.1 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.6.2018 בסך של כ- 0.5 מיליארד ש"ח (31.12.2017 - 0.6 מיליארד ש"ח), המהווה עליה בשיעור של כ- 0.2 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון.

5. ניכוי מההון בגין נכס מס נדחה

בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2016, הותר לתאגידים הבנקאיים שלא לנכות עודפי מס נדחה (כהגדרתם בהוראה), עד לגובה ההפרשות למס שכן שנכללו בהתחייבויות הבנק, ככל שלהערכת הבנק קיימת ודאות גבוהה למימוש המס הנדחה.

עודפי מס נדחה כאמור, שלא נוכו מההון, בעקבות פרסום הבהרות אלו, ישוקללו כ"נכס סיכון" בשיקלול של 250%.

יישום הנחיות אלו, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 30.6.2018 בשיעור של 0.15 נקודות האחוז ואת יחס הלימות ההון הכולל בשיעור של כ- 0.14 נקודות האחוז (31.12.2017 - 0.16 ו- 0.14 נקודות האחוז, בהתאמה).

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)**א. הלימות הון (המשך)****6. תנודתיות ברכיבי ההון**

הון הבנק המשמש לחישוב יחס הלימות ההון, כולל רכיבים שהשינוי בערכם נגזר, בין היתר, משינויים תקופתיים במשתני שוק, והערכות אקטואריות, כגון:

- תנודות במחירי השוק של ניירות הערך, המשמשים למדידת שוויין ההון של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה – הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף "התאמות לשווי הון של ניירות ערך".
- תנודות במחירי השוק של אגרות חוב ממשלתיות והמרווח על אגרות החוב הקונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, המשמשים לחישוב שוויין ההון של זכויות עובדים מסוימות - הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף: "הפרשים אקטואריים בגין זכויות עובדים".

7. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל", ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף 2 לעיל), עדכן דירקטוריון הבנק ביום 28.3.2017 את המגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5%.

- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.

8. הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת השלכות הנובעות מתוכנית התייעלות - לתקופה של חמש שנים.

במהלך השנים 2016 ו-2017 השיק הבנק תוכנית התייעלות בעלות כוללת של 59 מיליון ש"ח, שאושרה על ידי בנק ישראל, לצורך יישום ההקלות. בעקבות יישום התוכנית, הגדיל הבנק את ההפרשות בגין ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו בסך של 23 מיליון ש"ח.

הגידול בהפרשות כאמור, סווג כ"הפרש אקטוארי", ונזקף לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי (לאחר ניכוי חיטון במסך 8 מיליון ש"ח).

בהתאם להנחיות שנכללו במכתב בנק ישראל הותר לתאגידים הבנקאיים שיישמו תוכנית התייעלות, כאמור, לפרוס את השלכות התוכנית על ההון הפיקוחי של הבנק, לתקופה של חמש שנים בשיטת "הקו הישר".

יישום ההקלות שפורטו לעיל, הגדיל את יחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק ליום 30.6.2018 ב-0.05 נקודות האחוז (31.12.2017 - זהה).

9. הנפקת כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים

ביום 27 בדצמבר 2017 הנפיק הבנק לחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", שיתרתו ליום 30.6.2018 הסתכמה בסך 101 מיליון ש"ח.

כתב ההתחייבות הוכר על ידי בנק ישראל כהון פיקוחי ברובד השני, לענין חישוב יחס הלימות ההון.

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

10. מידע כספי

	31.12.2017 (מבוקר) מיליוני ש"ח	30.6.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	30.6.2018 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
(א) הון לצורך חישוב יחס ההון				
הון עצמי	2,473	2,354	2,612	
פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות	⁽²⁾ 30	⁽²⁾ 26	⁽²⁾ 8	
הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים	2,503	2,380	2,620	
הון ברובד השני, לאחר ניכויים	683	575	628	
סה"כ הון כולל	3,186	2,955	3,248	
(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
סיכון אשראי	20,773	20,160	21,447	
סיכונים שוק	56	60	28	
סיכון תפעולי	2,051	1,997	2,132	
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון	22,880	22,217	23,607	
(ג) יחס הון לרכיבי סיכון				
• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון	⁽²⁾ 10.94	⁽²⁾ 10.71	⁽²⁾ 11.10	
• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	⁽²⁾ 13.92	⁽²⁾ 13.30	⁽²⁾ 13.76	
• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	⁽¹⁾ 9.18	⁽¹⁾ 9.18	⁽¹⁾ 9.19	
• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	⁽¹⁾ 12.68	⁽¹⁾ 12.68	⁽¹⁾ 12.69	

- יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201. על אף האמור לעיל, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתאימה לבנק, ליום 30.6.2018 בשיעור של 0.19% (30.6.2017 ו- 31.12.2017 - 0.18%).
- הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה סעיף 8 לעיל).

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

10. מידע כספי (המשך)

31.12.2017 (מבוקר) מיליוני ש"ח	30.6.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	30.6.2018 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
			(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
			(1) הון ברובד הראשון
2,473	2,354	2,612	• ההון העצמי
21	19	-	• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
2,494	2,373	2,612	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
			• התאמות פיקוחיות:
(2)	(2)	(2)	- השקעה בהון תאגידיים
(1)	(1)	(1)	- פיננסיים שלא אוחדו
			- התאמות פיקוחיות אחרות
(3)	(3)	(3)	סך הכל התאמות פיקוחיות לפני התאמות בגין תוכנית התייעלות
12	10	11	התאמות בגין תוכנית התייעלות
9	7	8	סך הכל התאמות פיקוחיות
2,503	2,380	2,620	סה"כ הון ברובד הראשון
			(2) הון ברובד השני
323	323	259	• מכשירים פיקוחיים:
100	-	101	- כפופים להוראות מעבר
260	252	268	- אחרים
683	575	628	• הפרשות וקרנות הון
-	-	-	הון ברובד השני לפני ניכויים
683	575	628	• ניכויים מההון ברובד השני
3,186	2,955	3,248	סה"כ הון ברובד השני
			הון כולל כשיר

(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון

31.12.2017 (מבוקר) %	30.6.2017 (לא מבוקר) %	30.6.2018 (לא מבוקר) %	
10.79	10.58	11.05	- יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.10	0.09	-	- השפעת הוראות המעבר ⁽¹⁾
10.89	10.67	11.05	יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.05	0.04	0.05	- השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
10.94	10.71	11.10	יחס ההון העצמי ברובד הראשון

1. כולל השלכות הנובעות מיישום כללי החשבונאות החדשים בנושא: "זכויות עובדים", שנכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2015.

ביאור 10 - הלימות ההון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא יחס כיסוי הנזילות, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ- 100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - כולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - מוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים עבור כל אחד מסוגי הפקדונות).

להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)

139.6	155.4	161.1
100.0	100.0	100.0

שיעורי הנזילות (באחוזים):

- * יחס כיסוי הנזילות
- * יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזינת" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2017	30.6.2017	30.6.2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)

2,503	2,380	2,620
36,756	35,486	37,645

מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח):
ההון עצמי, ברובד הראשון
סך החשיפות

אחוזים	אחוזים	אחוזים
--------	--------	--------

6.8	6.7	7.0
-----	-----	-----

5.0	5.0	5.0
-----	-----	-----

שיעורי המינוף:
יחס המינוף
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 15 ד' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
32	23	19	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
272	283	270	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
30	30	33	שנה ראשונה
29	30	33	שנה שנייה
29	29	32	שנה שלישית
28	28	26	שנה רביעית
25	26	24	שנה חמישית
131	140	122	שנה שישית ואילך
272	283	270	

2. בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (30 ביוני 2017, ו- 31 בדצמבר 2017 - זהה).

3. לבנק התקשרויות להשקעה בשלוש קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 1 מיליון ש"ח (30 ביוני 2017 - 2 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 1 מיליון ש"ח).

4. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתיגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 ביוני 2018, בסך של כ- 33 מיליון ש"ח (30.6.2017 - 34 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 32 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק:

א. ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (ולחיפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

לטענת התובעים שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער", שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)****4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)****א. תביעה מיום 2 במרס 2014 (המשך)**

בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך, "הסדר כובל" אסור. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ- 2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביום 1 במרס 2018 ניתן בבית המשפט המחוזי פסק דין הדוחה את התביעה כנגד כל הבנקים הנתבעים. ביום 18 במרס 2018 הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון.

ב. ביום 5 בינואר 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו, עקב נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל סכומי ריבית "עודפים" שזקפו לחובתו בגין אשראים שנוהלו בחשבון העובר ושב שלו.

לטענת הלקוח, בשנים שקדמו להגשת הבקשה העלה הבנק מספר פעמים את שיעורי ריבית החובה בחשבונו, עוד לפני שפג תוקף מסגרת האשראי בחשבון ומבלי שחלה הרעה במצבו העסקי.

לדעת הלקוח, מתכונת פעולה זו סותרת את מערכת ההסכמים שנחתמה בינו לבין הבנק ועומדת בניגוד לפסיקות משפטיות מחייבות ולהוראות בנק ישראל. לפיכך, מבקש הלקוח להשיב לו את חיובי הריבית "העודפים", בגין התקופות שמיום העלאת הריבית ועד למועד פקיעת תוקף מסגרת האשראי.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 400 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק, בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ- 139 מיליון ש"ח, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

ביום 23.7.2017 הוגשה לבית המשפט, על ידי הצדדים, בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה, במסגרתה עתיד הבנק לשלם לקבוצה מסוימת מלקוחות הבנק, ככל שיאושר ההסדר המוצע – סך של 3.2 מיליון ש"ח. בספרי הבנק נערכה הפרשה מתאימה בגין הסדר הפשרה המוצע, כאמור.

ג. ביום 23 בדצמבר 2015 הוגשה כנגד החברה האם וכנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח של החברה האם, שחויב על ידי החברה האם, במספר מקרים בעמלה עבור שירות "משלוח הודעות", בגין התראות שנשלחו אליו בנוגע לחריגות ממסגרת האשראי שנרשמו בחשבונו.

לטענת התובע, חשבונו חויב על ידי החברה האם בעמלה בגין שירות זה, למרות שבפועל לא חרג כלל ממסגרת האשראי שהוקצתה לו בחשבון העובר ושב.

בנוסף, לטענת התובע, משלוח ההודעה וגביית העמלה בגינה, נובעים מדפוס פעולה אוטומטי שגוי שמתקיים לכאורה בחברה האם. הבנק צורף לכתב התביעה, למרות שהתובע אינו לקוח של הבנק, מכיוון שמערכות התפעול בבנק, מבוססות על מערכת המחשב המרכזית של החברה האם. לפיכך, הניח התובע, שדפוס הפעולה השגוי (לטענתו) הנוהג בחברה האם, מתקיים לכאורה גם בבנק.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובע, מוערך על ידו ב- 272 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, ללקוחות שני הבנקים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידי התובע בכ- 61 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

ד. ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחת המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן.

לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן. סכום הנזק שנגרם לתובע, לטענתו, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ-40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ה. ביום 7 במאי 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה על ידי בעלי מניות לשעבר (להלן: "התובעים"), של מספר חברות שקיבלו בעבר אשראים מהבנק. לאחר שהחברות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להן ולא עמדו בהתחייבויותיהן כנגד הבנק, ביטל הבנק את מסגרות האשראי שהועמדו להן.

לטענת התובעים, לא הייתה לבנק הצדקה מספקת לביטול מסגרות האשראי, ובכל מקרה המסגרות בוטלו לאחר מתן הודעה מוקדמת קצרה מדי, בניגוד להסכמי ההלוואה ובניגוד להוראות בנק ישראל.

בשל פעולות הבנק, נאלצו התובעים לטענתם, לממש את אחזקותיהם בחברות (לאחר שאלו נקלעו להליכי חדלות פרעון ומונה להם כונס נכסים) ואף למכור את רכושם הפרטי.

סכום הנזק שנגרם לתובעים אלה בשל פעולות הבנק מוערך על ידם בכ-35 מיליון ש"ח.

ו. ביום 1 בפברואר 2018 הוגשה כנגד הבנק ובנק נוסף (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה על ידי תאגיד ובעל מניותיו (להלן: "הלקוחות"), שקיבלו בעבר אשראים מהבנקים הנתבעים. לאחר שהלקוחות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להם ולא עמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנקים הנתבעים, בוטלו מסגרות האשראי שהועמדו להם, חובותיהם הועמדו לפרעון מיידי ולתאגיד מונה כונס נכסים.

לטענת התובעים, הבנקים הנתבעים פעלו בחוסר תום לב, מבלי שניתנה לתובעים שהות מספקת לניהול משא ומתן או מציאת פתרון אחר, ובכך גרמו לקריסת החברה ולמחיקת שווי פעילותה.

סכום הנזק שנגרם לתובעים מוערך על ידם בכ-35 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ז. ביום 14 בדצמבר 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו שנקטו נגדו הליכי גביה, לאחר שלא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק.

לטענת הלקוח במסגרת הליכים אלו חויב חשבונו בהוצאות גביה בסך 9 ש"ח, מבלי שקיימת תשתית חוקית המאפשרת לבנק לגבות סכום זה. הנזק שנגרם לכאורה ללקוח מסתכם ב-9 ש"ח, והסכום הנקוב בתביעה הייצוגית המייצג לדעת התובע את סכומי הגביה השגויים בהם חויבו כלל לקוחות הבנק שכנגדם ננקטו הליכי גביה בשבע השנים האחרונות, מוערך על ידו בכ-10 מיליון ש"ח.

ביום 6 במאי 2018, ניתנה החלטה המאשרת את הסתלקות התובע מהבקשה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

5. להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

א. ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחותיו (להלן: "התובע").

לטענת התובע, הבנק נוהג לגבות עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות, גם במועד הארכת תוקף הערבות, בניגוד לנהלי הבנק ולמערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו. סכום הנזק האישי שנגרם לתובע, לטענתו, מסתכם בכ- 2,215 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל לקוחות הבנק בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובע בכ- 24 מיליון ש"ח.

ב. ביום 15 בדצמבר 2016 הוגשה תביעה בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה, כנגד הבנק וכנגד החברה האם, על ידי מפרק של שתי חברות אוסטרליות, התובע מהבנק החזר בסך של כ-11 מיליון דולר אוסטרלי בגין חשבונותיהן של שתי החברות שבפירוק, בטענה ששירותי הבנקאות שניתנו לחברות אלו על ידי הבנק, סייעו לאותן חברות להתחמק מתשלום מס. כתב התביעה נמסר לבנק ביום 4 בספטמבר 2017. ביום 16 באוקטובר 2017 הוגש מטעם הבנקים כתב טענות מקדמיות.

ביום 22 ביוני 2018, דחה בית המשפט באוסטרליה את הטענות המקדמיות של הבנקים וביום 19 ביולי 2018 הוגשה על ידי הבנקים בקשת ערעור על החלטה זו.

• ביום 15 ביוני 2017 (בעקבות בקשה לבית המשפט באוסטרליה, בהליך המתנהל בין רשות המיסים האוסטרלית וחברה הקשורה לחברות שצוינו בסעיף (1) לעיל), נתן בית משפט השלום בתל אביב צו, המתיר לעורך דין ישראלי לגבות עדויות וראיות משלושה מעובדי הבנק (חלקם לאחר שפרשו מעבודתם), וזאת בהתאם לבקשה לעזרה משפטית בין מדינות. בשלב זה נדחו מועדי מתן העדות למועד בלתי ידוע.

באותו עניין, ביום 15 בנובמבר 2017 נתן בית המשפט צו למסירת מסמכים המופנה לבנק. הבנק הגיש הודעת ערעור על ההחלטה ליתן צו כאמור, ולחילופין בקשת ערעור (למען הזהירות) ובקשה לעיכוב הצו.

ביום 12 בפברואר 2018, הושגה הסכמה בין הצדדים (שקיבלה תוקף פסק דין), במסגרתה נמחק הערעור מחד, וניתן עיכוב ביצוע לצו המצאת מסמכים מאידך, שיעמוד בתוקפו עד לאחר שיחלוף שבוע מהמועד בו תומצא לבנק החלטה חדשה של בית המשפט שתינתן לאחר שבית המשפט, ידון ויכריע בעמדת הבנק.

בהחלטה שניתנה על ידי בית המשפט ביום 9 במאי 2018, הוארך המועד להשלמת חיקור הדין והמצאת המסמכים עד ליום 31 בדצמבר 2018.

ג. ביום 12 בדצמבר 2017, הוגשה כנגד הבנק ושלושה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים") תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחות הבנק ושלושה תובעים נוספים (להלן: "התובעים"), שנטלו מהבנקים הנתבעים הלוואות במסגרת "הקרן לעסקים קטנים" (המובטחות בחלקן בערבות המדינה), ונדרשו במסגרת התהליך לאישור ההלוואות, להעמיד בטוחה נוספת בגין חלק ההלוואות שלא הובטח בערבות כאמור.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

5. פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן (המשך)

ג. תביעה מיום 12 בדצמבר 2017 (המשך)

לטענת התובעים, דרישת הבנקים הנתבעים להעמדת בטוחה כאמור (שהוגדרה בכתב התביעה כ"פקדון פיקטיבי"), הינה פעולה אסורה, המהווה לדעתם "התניית שירות בשירות", והריבית האפקטיבית על ההלוואה, הנגזרת מדפוס פעולה זה, עולה בכ- 33% על הריבית הנקובה בחוזה ההלוואה. בנוסף, לדעת התובעים שיעור הסיכון שנקבע להלוואות אלו על ידי הבנקים הנתבעים, עולה על שיעור הסיכון המקובל במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה, בניגוד למערכת ההסכמים בנושא זה, שנחתמו בין הבנקים הנתבעים למדינה.

סכום הריבית העודפת ששולמה על ידי לקוח הבנק (המהווה חלק מכלל התובעים), מוערך על ידו למעלה מ- 1,000 ש"ח, והסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המייצג לדעת התובעים, את הריבית העודפת הכוללת ששולמה על ידי כלל לקוחות הבנק שנטלו הלוואות מסוג זה – מוערך על ידו בלמעלה מ- 124 מיליון ש"ח.

ד. ביום 3 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי שניים מלקוחות הבנק (להלן: "התובעים"), המנהלים בבנק חשבון משותף, עקב נזקים שנגרמו להם לטענתם בשל הקפאת הפעילות בחשבונם בבנק, לאחר שלא המציאו לבנק אישורים מסוימים שנדרשו על ידו.

לטענת התובעים דרישת הבנק מבוססת הן על מסמך "תנאי עסק כלליים לפתיחת חשבונות בנק וניהולם", (עליו חתמו) והן על נהלי הבנק שלא צורפו למסמך זה ולא הוצגו בפניהם בעת פתיחת חשבון הבנק.

הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין ההצגה החלקית לכאורה של טופסי פתיחת החשבון, כאמור, כולל הן נזקים כספיים והן נזקים לא ממוניים בגין "פגיעה באוטונומיה", ומוערך על ידם ב- 2,104 ש"ח. סכום הנזק הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף לדעת התובעים את סך הנזק שנגרם ללקוחות הבנק בגין ה"פגיעה באוטונומיה", בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידם בכ- 139 מיליון ש"ח.

ה. ביום 2 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק, בשל עמלות עודפות שנגבו ממנו, לטענתו, בגין הלוואות שהועמדו עבורו על ידי הבנק (התביעה התקבלה בבנק ביום 14 במאי 2018).

לטענת הלקוח, הבנק העמיד עבורו במספר מקרים הלוואות קצרות טווח עם ערך רטרואקטיבי, כאמצעי לכיסוי חריגות שנוצרו בחשבון העובר ושב שלו, מבלי שנחתם הסכם הלוואה בין הבנק ללקוח (וגבה עבור שירות זה עמלות בגין טיפול באשראי) - במקום להעמיד בחשבון במקרים אלו "מסגרת אשראי חד צדדית" (שלא ניתן לגבות בגינה עמלה), כמפורט בהוראות בנק ישראל.

מתכונת הפעולה שנבחרה על ידי הבנק (העמדת הלוואות קצרות טווח, במקום מסגרות אשראי חד צדדיות), מהוות לדעת הלקוח דפוס פעולה קבוע הננקט על ידי הבנק כאמצעי לטיפול בחריגות אשראי, המאפשר לבנק לגבות עמלות עודפות מהלקוחות הרלוונטיים.

סכום הנזק האישי שנגרם ללקוח, בגין העמלות העודפות לכאורה שנגבו בחשבון על ידי הבנק, מוערך על ידו ב- 4,355 - 1,040 ש"ח.

הסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף לדעת התובע את סך העמלות העודפות שנגבו על ידי הבנק מכלל הלקוחות שהועמדו עבורם הלוואות במתכונת זו, מוערך על ידו בכ- 52 מיליון ש"ח.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל - מדד	אחר
1,919	-	-	804	-	1,115
4	-	-	4	-	-
7	-	-	7	-	-
1,803	-	-	1,473	330	-
3,733	-	-	2,288	330	1,115
447	447	-	-	-	-
750	-	743	7	-	-
750	-	743	7	-	-
45	-	-	45	-	-
44	-	-	44	-	-
2,036	447	1,486	103	-	-
129	-	-	129	-	-
51	-	-	31	4	16
94	-	-	86	8	-
9	5	3	1	-	-
9	5	3	1	-	-
60	5	3	32	4	16
-	-	-	-	-	-
60	5	3	32	4	16
103	5	3	87	8	-
-	-	-	-	-	-
103	5	3	87	8	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{(2),(1)}

חוזי FORWARD

חוזי אופציה לא סחירים

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

SWAPS⁽³⁾

סה"כ

2. נגזרים אחרים⁽⁴⁾

חוזי FORWARD

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי⁽⁴⁾

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים

בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי⁽⁵⁾

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות

בגין מכשירים נגזרים

הערות :

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 301 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח.

5. מזה - סך של 51 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.6.2018 -

לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1,548	-	-	484	52	1,012
-	-	-	-	-	-
33	-	-	33	-	-
2,048	-	-	1,585	463	-
3,629	-	-	2,102	515	1,012
סה"כ					
-	-	-	-	-	-
1,030	-	983	47	-	-
1,030	-	983	47	-	-
81	-	-	81	-	-
78	-	-	78	-	-
2,219	-	1,966	253	-	-
99	-	-	99	-	-
סה"כ					
-	-	-	-	-	-
33	-	-	31	-	2
127	-	-	112	14	1
4	-	3	1	-	-
4	-	3	1	-	-
37	-	3	32	-	2
-	-	-	-	-	-
37	-	3	32	-	2
131	-	3	113	14	1
-	-	-	-	-	-
131	-	3	113	14	1

(ב) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

4. נגזרים ALM^{(2),(1)}

חוזי FORWARD
חוזי אופציה לא סחירים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS⁽³⁾

5. נגזרים אחרים⁽⁴⁾

חוזי FORWARD
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

6. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

3. נגזרים ALM⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

4. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי⁽⁴⁾
סכומים שקוּזוּ במאזן
יתרה מאזנית של נכסים
בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי⁽⁵⁾
סכומים שקוּזוּ במאזן
יתרה מאזנית של התחייבויות
בגין מכשירים נגזרים

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 435 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 59 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.6.2017 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	שקל-מדד
				אחר	
2,047	-	-	838	-	1,209
4	-	-	4	-	-
8	-	-	8	-	-
1,661	-	-	1,342	319	-
3,720	-	-	2,192	319	1,209
63	63	-	-	-	-
1,030	-	993	37	-	-
1,030	-	993	37	-	-
17	-	-	17	-	-
17	-	-	17	-	-
2,157	63	1,986	108	-	-
124	-	-	124	-	-
27	-	-	24	-	3
96	-	-	83	11	2
5	1	4	-	-	-
5	1	4	-	-	-
32	1	4	24	-	3
-	-	-	-	-	-
32	1	4	24	-	3
101	1	4	83	11	2
-	-	-	-	-	-
101	1	4	83	11	2

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

⁽³⁾Swaps

סה"כ

2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

⁽⁴⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי

סכומים שקוּזוּ במאזן

יתרה מאזנית של נכסים

בגין מכשירים נגזרים

⁽⁵⁾ שווי הוגן ברוטו שלילי

סכומים שקוּזוּ במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות

בגין מכשירים נגזרים

הערות :

1. למעט חוזי החלפות מטבע חוץ SPOT.

2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך 291 מיליון ש"ח, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.

4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח.

5. מזה סך של 56 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2017 לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018 (לא מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
2	36	-	22	60
-	(14)	-	(8)	(22)
-	(4)	-	-	(4)
2	18	-	14	34
20	6	-	12	38
22	24	-	26	72
2	33	-	68	103
-	(14)	-	(8)	(22)
-	(10)	-	-	(10)
2	9	-	60	71

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:

- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל

נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾

סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:

- מכשירים פיננסיים

- בטחון במזומן ששועבד

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
2	17	-	18	37
-	(16)	-	(5)	(21)
-	-	-	-	-
2	1	-	13	16
24	5	-	14	43
26	6	-	27	59
2	64	-	65	131
-	(16)	-	(5)	(21)
-	(15)	-	-	(15)
2	33	-	60	95

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:

- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל

נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾

סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:

- מכשירים פיננסיים

- בטחון במזומן ששועבד

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
2	12	-	18	32	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(8)	-	(6)	(14)	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	(2)	-	-	(2)	- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
2	2		12	16	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
26	4	-	15	45	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
28	6	-	27	61	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	33	-	66	101	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(8)	-	(6)	(14)	- מכשירים פיננסיים
-	(9)	-	-	(9)	- בטחון במזומן ששועבד
2	16	-	60	78	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

3. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
202	205	708	-	1,115	חוזי ריבית:
-	-	37	293	330	שקל - מדד
1,334	1,017	70	99	2,520	אחר
1,476	10	-	-	1,486	חוזי מטבע חוץ
446	1	-	-	447	חוזים בגין מניות
					חוזי סחורות ואחרים
3,458	1,233	815	392	5,898	סך הכל
3,678	1,526	356	387	5,947	30 ביוני 2017 (לא מבוקר)
3,496	1,672	450	383	6,001	31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים, ההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מהגדרות חד-חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
 - **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים קטנים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים בינוניים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים גדולים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
 - **"מגזר ניהול פיננסי"**: הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים והתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים והתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.
- מדידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:
- הכנסות ריבית** - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:
- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
 - ההפרש שבין עלויות הריבית ששויכו לאותו מגזר (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות לפי "מחיר מעבר".
 - "מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).
 - על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם "מחיר מעבר" ספציפי לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.
 - רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים והתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ה"הון הפעיל" של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי** - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.
 - הכנסות תפעוליות** - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.
 - הוצאות תפעוליות** - מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018

(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
100	32	3	-	153	30	11	-	42	336
(14)	-	-	(4)	(7)	(1)	(4)	(3)	(42)	(75)
86	32	3	(4)	146	29	7	(3)	-	261
-	(16)	(1)	5	-	(2)	2	4	(9)	-
86	16	2	1	146	27	9	1	(9)	261
31	-	6	1	39	8	2	-	21	102
117	16	8	2	185	35	11	1	12	363
9	-	-	-	21	(2)	(1)	-	-	27
87	8	6	3	114	14	4	1	4	227
96	8	6	3	135	12	3	1	4	254
21	8	2	(1)	50	23	8	-	8	109
8	3	-	-	18	8	3	-	2	39
13	5	2	(1)	32	15	5	-	6	70
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	5	2	(1)	32	15	5	-	6	70
8,899	4,379	426	14	10,962	3,445	1,507	2	10,208	35,037
-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
8,720	4,371	415	5	10,826	3,464	1,520	1	-	24,536
22	-	-	-	164	39	18	-	-	243
56	39	-	-	18	-	-	-	-	74
8,846	4,427	501	5	11,171	3,334	1,471	20	-	24,847
8,924	4,466	501	5	11,353	3,373	1,489	20	-	25,164
10,995	-	-	1,422	7,304	1,496	4,381	4,181	-	29,779
250	-	19	8	321	39	11	1	2,054	2,684
11,245	-	19	1,430	7,625	1,535	4,392	4,182	2,054	32,463
11,166	-	-	1,485	7,550	1,251	3,738	4,467	-	29,657
6,761	2,799	468	6	10,463	3,847	1,730	25	590	23,422
6,931	2,834	470	6	10,517	3,869	1,657	28	599	23,607
3,252	-	-	1,380	2,131	563	1,958	866	-	10,150
76	16	2	-	139	26	9	-	-	-
10	-	-	1	7	1	-	1	-	-
86	16	2	1	146	27	9	1	-	-

הכנסות מריבית - מחיצוניים

הוצאות ריבית - לחיצוניים

הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו

ריבית בין מגזרית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית

סך ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח (הפסד) לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחי חברה כלולה

רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים :

מזה - חברות כלולות

- אשראי לציבור⁽¹⁾

אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾ :

- חובות פגומים

- בפיגור מעל 90 יום

- אחר

סך הכל אשראי לציבור

יתרה ממוצעת של התחייבויות :

- פקדונות הציבור

- אחר

סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה :

נכסי סיכון - יתרה ממוצעת

- יתרה לסוף תקופה

נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית :

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
91	29	3	-	151	24	13	-	43	322
(14)	-	-	(3)	(7)	(1)	(3)	(3)	(35)	(66)
77	29	3	(3)	144	23	10	(3)	8	256
3	(16)	-	4	(3)	(2)	1	5	(8)	-
80	13	3	1	141	21	11	2	-	256
29	-	6	1	38 ⁽³⁾	8 ⁽³⁾	3	-	(5)	74
109	13	9	2	179	29	14	2	(5)	330
4	-	-	-	20	(6)	5	-	-	23
89	9	6	3	106	13	5	-	5	221
93	9	6	3	126	7	10	-	5	244
16	4	3	(1)	53	22	4	2	(10)	86
7	1	1	-	21 ⁽³⁾	8 ⁽³⁾	-	-	(4)	32
9	3	2	(1)	32	14	4	2	(6)	54
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	3	2	(1)	32	14	4	2	(6)	54
8,212	3,927	397	19	10,765	2,775	1,682	2	9,441	32,896
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
8,028	3,920	387	7	10,643	2,798	1,697	-	-	23,173
20	-	-	-	166	33	21	-	-	240
52	37	-	-	15	-	-	-	-	67
8,162	3,926	476	6	10,685	2,776	1,648	-	-	23,277
8,234	3,963	476	6	10,866	2,809	1,669	-	-	23,584
10,531	-	-	-	7,233	1,405	3,793	3,624	-	27,956
234	-	15	10	279	32	13	3	2,063	2,634
10,765	-	15	1,380	7,512	1,437	3,806	3,627	2,063	30,590
10,695	-	-	1,561	7,071	1,299	3,446	3,726	-	27,798
6,057	2,548	443	9	9,817	3,497	2,012	20	527	21,939
6,145	2,580	443	9	9,988	3,496	2,029	13	537	22,217
3,299	-	-	1,370	1,891	577	2,285	758	-	10,180
71	13	3	-	136	20	9	-	-	-
9	-	-	1	5	1	2	2	-	-
80	13	3	1	141	21	11	2	-	-

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.
3. סווג מחדש.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
196	62	6	-	308	56	22	-	46	628
(26)	-	-	(7)	(13)	(2)	(7)	(6)	(43)	(104)
170	62	6	(7)	295	54	15	(6)	3	524
(1)	(32)	(2)	9	(2)	(4)	3	8	(13)	-
169	30	4	2	293	50	18	2	(10)	524
61	1	12	2	77	16	4	-	40	200
230	31	16	4	370	66	22	2	30	724
12	-	-	-	34	(4)	(1)	-	-	41
177	17	13	6	231	27	7	1	8	457
189	17	13	6	265	23	6	1	8	498
41	14	3	(2)	105	43	16	1	22	226
15	5	1	(1)	38	15	6	-	7	80
26	9	2	(1)	67	28	10	1	15	146
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
26	9	2	(1)	67	28	10	1	16	147
8,802	4,316	433	13	11,043	3,239	1,513	5	9,981	34,596
-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
8,623	4,309	421	5	10,903	3,262	1,526	4	-	24,323
22	-	-	-	164	39	18	-	-	243
56	39	-	-	18	-	-	-	-	74
8,846	4,427	501	5	11,171	3,334	1,471	20	-	24,847
8,924	4,466	501	5	11,353	3,373	1,489	20	-	25,164
10,886	-	-	-	1,456	7,336	4,162	4,166	-	29,421
247	-	19	8	322	37	11	1	2,023	2,649
11,133	-	19	1,464	7,658	1,452	4,173	4,167	2,023	32,070
11,166	-	-	1,485	7,550	1,251	3,738	4,467	-	29,657
6,590	2,763	467	6	10,408	3,826	1,805	23	580	23,238
6,931	2,834	470	6	10,517	3,869	1,657	28	599	23,607
3,343	-	-	1,396	2,113	565	1,918	846	-	10,181
150	30	4	-	279	48	17	-	-	-
19	-	-	2	14	2	1	2	-	-
169	30	4	2	293	50	18	2	-	-

הכנסות מריבית - מחיצוניים
הוצאות ריבית - לחיצוניים
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
ריבית בין מגזרית
הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח (הפסד) לאחר מיסים
חלק הבנק ברווחי חברה כלולה

רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים:
מזה - חברות כלולות
- אשראי לציבור⁽¹⁾:
אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾:
- חובות פגומים
- בפיגור מעל 90 יום
- אחר
סך הכל אשראי לציבור

יתרה ממוצעת של התחייבויות:
- פקדונות הציבור
- אחר
סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה:
נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
- יתרה לסוף תקופה
נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
מרכיבי הכנסות הריבית:
- מרווח מפעילות מתן אשראי
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
178	53	6	-	292	48	25	-	49	592
(26)	-	-	(6)	(13)	(2)	(6)	(5)	(37)	(95)
152	53	6	(6)	279	46	19	(5)	12	497
4	(29)	(1)	8	(4)	(4)	2	9	(15)	-
156	24	5	2	275	42	21	4	(3)	497
57	1	11	2	75 ⁽³⁾	16 ⁽³⁾	5	-	2	157
213	25	16	4	350	58	26	4	(1)	654
9	1	-	-	41	(1)	6	-	-	55
177	20	12	8	213	26	10	1	12	447
186	21	12	8	254	25	16	1	12	502
27	4	4	(4)	96	33	10	3	(13)	152
11	1	1	(1)	37 ⁽³⁾	12 ⁽³⁾	3	1	(5)	58
16	3	3	(3)	59	21	7	2	(8)	94
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
16	3	3	(3)	59	21	7	2	(7)	95
8,086	3,863	392	19	10,490	2,783	1,633	4	9,492	32,507
-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
7,906	3,852	381	7	10,364	2,808	1,654	2	-	22,741
20	-	-	-	166	33	21	-	-	240
52	37	-	-	15	-	-	-	-	67
8,162	3,926	476	6	10,685	2,776	1,648	-	-	23,277
8,234	3,963	476	6	10,866	2,809	1,669	-	-	23,584
10,471	-	-	-	7,140	1,322	3,536	3,725	-	27,633
233	-	16	11	280	34	13	2	2,020	2,593
10,704	-	16	1,450	7,420	1,356	3,549	3,727	2,020	30,226
10,695	-	-	1,561	7,071	1,299	3,446	3,726	-	27,798
5,970	2,515	442	9	9,646	3,497	1,995	26	518	21,661
6,145	2,580	443	9	9,988	3,496	2,029	13	537	22,217
3,287	-	-	1,377	1,839	577	2,304	795	-	10,179
137	24	5	-	263	40	19	-	-	-
19	-	-	2	12	2	2	4	-	-
156	24	5	2	275	42	21	4	-	-

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.
3. סווג מחדש.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017									
(מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
367	112	12	-	599	100	49	-	59	1,174
(51)	-	-	(13)	(24)	(3)	(12)	(11)	(41)	(155)
316	112	12	(13)	575	97	37	(11)	18	1,019
5	(60)	(3)	16	(9)	(8)	3	17	(24)	-
321	52	9	3	566	89	40	6	(6)	1,019
118	2	24	4	154	32	10	-	13	331
439	54	33	7	720	121	50	6	7	1,350
17	3	-	-	86	13	3	-	-	119
349	39	27	15	423	54	21	3	24	889
366	42	27	15	509	67	24	3	24	1,008
73	12	6	(8)	211	54	26	3	(17)	342
27	5	2	(3)	77	20	9	1	(7)	124
46	7	4	(5)	134	34	17	2	(10)	218
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
46	7	4	(5)	134	34	17	2	(8)	220
8,294	3,978	439	17	10,803	2,840	1,623	4	9,421	33,002
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
8,117	3,967	426	6	10,677	2,864	1,640	2	-	23,306
20	-	-	-	172	32	37	-	-	261
66	48	-	-	17	-	-	-	-	83
8,465	4,148	492	4	10,997	3,012	1,469	-	-	23,947
8,551	4,196	492	4	11,186	3,044	1,506	-	-	24,291
10,573	-	-	-	7,266	1,334	3,582	3,903	-	28,100
236	-	18	10	285	38	14	2	1,981	2,566
10,809	-	18	1,452	7,551	1,372	3,596	3,905	1,981	30,666
10,711	-	-	1,538	7,153	1,469	3,645	4,320	-	28,836
6,127	2,579	448	8	9,915	3,577	1,969	21	526	22,143
6,384	2,691	464	6	10,324	3,762	1,881	12	511	22,880
3,236	-	-	1,385	1,903	585	2,276	785	-	10,170
284	52	9	-	539	85	37	-	-	-
37	-	-	3	27	4	3	6	-	-
321	52	9	3	566	89	40	6	-	-

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה**א. כללי**

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 13, לעיל). בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מההגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחתך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

הפעילות העסקית בבנק, סווגה לחמישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

- **מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":**

- **מגזר משקי בית** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.
- **מגזר בנקאות פרטית** - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח).

- **מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:**

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה, שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".

כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דירור).

- **פעילות אחרת:**

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:

הוצאות תפעוליות - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לשיוך מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.

למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 13א' לעיל.

למידע נוסף באשר לשינויים באומדן התפלגות ההוצאות בחתך מגזרי פעילות, שיושמו בתקופת הדוח - ראה ביאור 1ג' (2) לעיל.

מכיוון שההגדרות שנקבעו בבנק למגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מההגדרות שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בנושא "מגזרי פעילות פיקוחיים" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
מס' הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו					
261	-	(4)	57	122	86
- מחיצוניים					
-	(9)	5	3	1	-
- בין מגזרי					
261	(9)	1	60	123	86
21	21	-	-	-	-
סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית הכנסות מימון שאינן מריבית					
282	12	1	60	123	86
סך הכל הכנסות מימון					
81	-	1	14	35	31
עמלות והכנסות אחרות					
363	12	2	74	158	117
סך ההכנסות					
27	-	-	(4)	22	9
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
227	4	3	32	101	87
הוצאות תפעוליות ואחרות					
254	4	3	28	123	96
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות					
109	8	(1)	46	35	21
רווח (הפסד) לפני מיסים					
39	2	-	16	13	8
הפרשה למיסים על הרווח					
70	6	(1)	30	22	13
רווח (הפסד) לאחר מיסים					
-	-	-	-	-	-
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה					
70	6	(1)	30	22	13
רווח נקי (הפסד)					
35,037	10,209	14	7,789	8,167	8,858
יתרה ממוצעת של נכסים					
24,169	-	4	7,700	7,867	8,598
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו					
29,779	-	1,348	10,771	6,665	10,995
יתרה ממוצעת של פקדונות					
24,801	-	5	7,900	8,064	8,832
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה					
מרכיבי הכנסות ריבית:					
		-	57	117	76
מרווח מפעילות מתן אשראי					
		1	3	6	10
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
		1	60	123	86
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחריות	בנקאות פרטיות	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	77	118	56	(3)	8
- מחיצוניים	3	-	1	4	(8)
- בין מגזרי	80	118	57	1	-
סך הכל (הוצאות) הכנסות מריבית	-	-	1	(5)	(4)
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	80	118	58	1	(5)
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון	29	33	15	1	-
עמלות והכנסות אחרות	109	151	73	2	(5)
סך ההכנסות	4	18	1	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	89	95	29	3	5
הוצאות תפעוליות ואחרות	93	113	30	3	5
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות	16	38	43	(1)	(10)
רווח (הפסד) לפני מיסים	7	14	15	-	(4)
הפרשה למיסים על הרווח	9	24	28	(1)	(6)
רווח (הפסד) לאחר מיסים	-	-	-	-	-
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה	9	24	28	(1)	(6)
רווח נקי (הפסד)	8,190	7,844	7,402	19	9,441
יתרה ממוצעת של נכסים	7,930	7,568	7,320	7	-
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו	10,531	6,376	9,592	1,457	-
יתרה ממוצעת של פקדונות	8,136	7,727	7,373	6	-
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה	71	112	53	-	-
מרכיבי הכנסות ריבית:	9	6	4	1	-
מרווח מפעילות מתן אשראי	80	118	57	1	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
524	3	(7)	118	240	170
-	(13)	9	3	2	(1)
524	(10)	2	121	242	169
38	38	-	-	-	-
562	28	2	121	242	169
162	2	2	28	69	61
724	30	4	149	311	230
41	-	-	(6)	35	12
457	8	6	62	204	177
498	8	6	56	239	189
226	22	(2)	93	72	41
80	7	(1)	33	26	15
146	15	(1)	60	46	26
1	1	-	-	-	-
147	16	(1)	60	46	26
34,596	9,981	13	7,793	8,051	8,758
23,959	-	5	7,703	7,752	8,499
29,421	-	1,382	10,570	6,583	10,886
24,801	-	5	7,900	8,064	8,832
		-	114	230	150
		2	7	12	19
		2	121	242	169

הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי

סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית
הכנסות מימון שאינן מריבית

סך הכל הכנסות מימון
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח

רווח (הפסד) לאחר מיסים
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה

רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו

יתרה ממוצעת של פקדונות

אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

מרכיבי הכנסות ריבית:
מרווח מפעילות מתן אשראי
מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו					
152	12	(6)	109	230	497
- מחיצוניים					
4	(15)	8	2	1	-
- בין מגזרי					
156	(3)	2	111	231	497
סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית					
-	(3)	-	1	-	(2)
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית					
156	(6)	2	112	231	495
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון					
57	5	2	28	67	159
עמלות והכנסות אחרות					
213	(1)	4	140	298	654
סך ההכנסות					
9	-	-	5	41	55
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
177	12	8	59	191	447
הוצאות תפעוליות ואחרות					
186	12	8	64	232	502
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות					
27	(13)	(4)	76	66	152
רווח (הפסד) לפני מיסים					
11	(5)	(1)	28	25	58
הפרשה למיסים על הרווח					
16	(8)	(3)	48	41	94
רווח (הפסד) לאחר מיסים					
-	1	-	-	-	1
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה					
16	(7)	(3)	48	41	95
רווח נקי (הפסד)					
יתרה ממוצעת של נכסים					
8,047	9,492	19	7,285	7,664	32,507
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו					
7,792	-	7	7,201	7,391	22,391
יתרה ממוצעת של פקדונות					
10,471	-	1,439	9,387	6,336	27,633
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה					
8,136	-	6	7,373	7,727	23,242
מרכיבי הכנסות ריבית:					
137		-	103	219	
מרווח מפעילות מתן אשראי					
19		2	8	12	
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
156		2	111	231	
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
מסקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות (הוצאות) מריבית, נטו					
316	475	223	(13)	18	1,019
5	1	2	16	(24)	-
- מחיצוניים					
- בין מגזרי					
321	476	225	3	(6)	1,019
-	1	1	-	8	10
סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית					
הכנסות מימון שאינן מריבית					
321	477	226	3	2	1,029
118	139	55	4	5	321
סך הכל הכנסות מימון					
עמלות והכנסות אחרות					
439	616	281	7	7	1,350
סך ההכנסות					
17	82	20	-	-	119
349	375	126	15	24	889
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
הוצאות תפעוליות ואחרות					
366	457	146	15	24	1,008
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות					
73	159	135	(8)	(17)	342
27	58	49	(3)	(7)	124
רווח (הפסד) לפני מיסים					
הפרשה למיסים על הרווח					
46	101	86	(5)	(10)	218
רווח (הפסד) לאחר מיסים					
-	-	-	-	2	2
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה					
46	101	86	(5)	(8)	220
רווח נקי לשנה (הפסד)					
8,254	7,926	7,384	17	9,421	33,002
יתרה ממוצעת של נכסים					
8,000	7,655	7,293	6	-	22,954
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו					
10,573	6,451	9,710	1,366	-	28,100
יתרה ממוצעת של פקדונות					
8,463	7,623	7,849	4	-	23,939
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה					
מרכיבי הכנסות הריבית:					
284	452	210	-	-	-
37	24	15	3	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי					
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
321	476	225	3	-	-
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
300	19	62	381	-	381
18	-	9	27	-	27
(29)	-	(16)	(45)	-	(45)
12	-	10	22	-	22
(17)	-	(6)	(23)	-	(23)
301	19	65	385	-	385
20	-	2	22	-	22

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					מסחרי מיליוני ש"ח
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
373	-	373	60	17	296
23	-	23	3	-	20
(52)	-	(52)	(12)	-	(40)
25	-	25	11	-	14
(27)	-	(27)	(1)	-	(26)
369	-	369	62	17	290
27	-	27	2	-	25

יתרת הפרשה לתחילת התקופה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
296	19	62	377	-	377
יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)					
29	-	12	41	-	41
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(51)	-	(32)	(83)	-	(83)
מחיקות חשבונאיות					
27	-	23	50	-	50
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
(24)	-	(9)	(33)	-	(33)
מחיקות חשבונאיות, נטו					
301	19	65	385	-	385
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
20	-	2	22	-	22
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)					
47	1	7	55	-	55
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(85)	(1)	(29)	(115)	-	(115)
מחיקות חשבונאיות					
28	-	25	53	-	53
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
(57)	(1)	(4)	(62)	-	(62)
מחיקות חשבונאיות, נטו					
290	17	62	369	-	369
יתרת הפרשה לסוף התקופה*					
25	-	2	27	-	27
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300
יתרת הפרשה לתחילת השנה					
119	-	119	14	3	102
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(218)	-	(218)	(57)	(1)	(160)
מחיקות חשבונאיות					
100	-	100	46	-	54
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות					
(118)	-	(118)	(11)	(1)	(106)
מחיקות חשבונאיות, נטו					
377	-	377	62	19	296
יתרת הפרשה לסוף השנה*					
25	-	25	2	-	23
*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	
13,789	719	13,070	34	-	13,036
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :					
- שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾					
- שנבדקו על בסיס קבוצתי					
4,500	-	4,500	-	4,469	31
- לפי עומק הפיגור					
7,594	-	7,594	4,395	-	3,199
- אחר					
25,883	719	25,164	4,429	4,469	16,266
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
227	-	227	2	-	225
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
- שנבדקו על בסיס פרטני					
- שנבדקו על בסיס קבוצתי					
3	-	3	-	3	-
- לפי עומק הפיגור					
133	-	133	61	16	56
- אחר					
363	-	363	63	19 ⁽²⁾	281
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליון ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 16 מיליון ש"ח.
3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 13,546 מיליון ש"ח. ההפרשה בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

30 ביוני 2017
(לא מבוקר)

סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח
13,039	678	12,361	42	-	12,319
4,034	-	4,034	-	3,970	64
7,189	-	7,189	4,163	-	3,026
24,262	678	23,584	4,205	3,970	15,409

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

- שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

- שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

- שנבדקו על בסיס פרטני

- שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017
(מבוקר)

סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח
13,146	513	12,633	36	-	12,597
4,248	-	4,248	-	4,198	50
7,410	-	7,410	4,271	-	3,139
24,804	513	24,291	4,307	4,198	15,786

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

- שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

- שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

- שנבדקו על בסיס פרטני

- שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום 30.6.2017 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2017 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 14 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 15 מיליון ש"ח).
3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 12,799 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 12,885 מיליון ש"ח). ההפרשה בגין אשראי זה, חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018						פעילות בישראל:
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
12	4	2,232	26	26	2,180	ציבור - מסחרי:
7	1	1,940	4	55	1,881	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	573	-	3	570	- פעילות בנדל"ן
44	13	11,268	159	127	10,982	שירותים פיננסיים
63	18	16,013	189	211	15,613	אחר
24	39	4,442	67 ⁽⁶⁾	-	4,375	סך הכל מסחרי
41	17	4,426	34	22	4,370	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
128	74	24,881	290	233	24,358	- אחר
-	-	184	-	-	184	סך הכל ציבור בישראל
128	74	25,065	290	233	24,542	בנקים בישראל
128	74	25,065	290	233	24,542	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	24	-	-	24	בינוי ונדל"ן
-	-	229	-	10	219	מסחרי אחר
-	-	253	-	10	243	סך הכל מסחרי
1	-	27	-	-	27	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	-	283	-	10	273	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	535	-	-	535	בנקים בחו"ל
1	-	818	-	10	808	סך הכל פעילות בחו"ל
129	74	25,164	290	243	24,631	סך הכל ציבור
-	-	719	-	-	719	סך הכל בנקים
129	74	25,883	290	243	25,350	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15ב' (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 40 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						פעילות בישראל:
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
33	3	1,975	20	25	1,930	ציבור - מסחרי:
2	-	1,866	4	31	1,831	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	485	-	3	482	- פעילות בנדל"ן
56	12	10,754	104	136	10,514	שירותים פיננסיים
91	15	15,080	128	195	14,757	אחר
28	37	3,938	67 ⁽⁶⁾	-	3,871	סך הכל מסחרי
42	15	4,202	32	20	4,150	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
161	67	23,220	227	215	22,778	- אחר
-	-	378	-	-	378	סך הכל ציבור בישראל
161	67	23,598	227	215	23,156	בנקים בישראל
161	67	23,598	227	215	23,156	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	14	-	-	14	בינוי ונדל"ן
-	-	315	-	25	290	מסחרי אחר
-	-	329	-	25	304	סך הכל מסחרי
1	-	32	-	-	32	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	-	364	-	25	339	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	300	-	-	300	בנקים בחו"ל
1	-	664	-	25	639	סך הכל פעילות בחו"ל
162	67	23,584	227	240	23,117	סך הכל ציבור
-	-	678	-	-	678	סך הכל בנקים
162	67	24,262	227	240	23,795	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15ב' (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 30 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל בלוח הסיילוקין של ההלוואה.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2017						פעילות בישראל: ציבור - מסחרי:
(מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ⁽⁵⁾ ועד 89 יום	90 של ⁽⁴⁾ יום ומעלה		אחר	פגומים ⁽³⁾		
9	3	2,173	24	30	2,119	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	-	1,856	1	33	1,822	- פעילות בנדל"ן
-	-	525	-	3	522	שירותים פיננסיים
48	13	10,939	131	164	10,644	אחר
58	16	15,493	156	230	15,107	סך הכל מסחרי
25	48	4,170	74 ⁽⁶⁾	-	4,096	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
47	18	4,304	36	20	4,248	- אחר
130	82	23,967	266	250	23,451	סך הכל ציבור בישראל
-	-	239	-	-	239	בנקים בישראל
130	82	24,206	266	250	23,690	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	25	-	-	25	בינוי ונדל"ן
-	-	268	-	11	257	מסחרי אחר
-	-	293	-	11	282	סך הכל מסחרי
1	1	28	1	-	27	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	1	324	1	11	312	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	274	-	-	274	בנקים בחו"ל
1	1	598	1	11	586	סך הכל פעילות בחו"ל
131	83	24,291	267	261	23,763	סך הכל ציבור
-	-	513	-	-	513	סך הכל בנקים
131	83	24,804	267	261	24,276	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15(ב)/(ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 35 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינוי בלווה הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם. הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי. במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 ביוני 2018

2019-2020				
(לא מבוקר)				
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.4	-	0.5	0.3	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.4	-	0.5	1.0	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.5	1.5	1.3	2.1	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.5	1.4	1.3	0.8	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)				
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.6	0.1	0.3	0.5	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.5	-	0.5	1.1	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.5	1.8	1.3	2.2	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.5	1.8	1.5	0.9	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחרת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה ירידה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. לפיכך, ומכיוון שמרבית הפרמטרים האחרים, מצביעים על יציבות או שיפור, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חלה הרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018				
(לא מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
פעילות בישראל:				
161	26	10	4	16
67	55	18	2	37
9	3	-	3	3
523	127	31	31	96
760	211	59	40	152
-	-	-	-	-
178	22	7	1	15
938	233	66	41	167
-	-	-	-	-
938	233	66	41	167
פעילות בחו"ל:				
-	-	-	-	-
29	10	9	-	1
29	10	9	-	1
-	-	-	-	-
29	10	9	-	1
967	243	75	41	168
-	-	-	-	-
967	243	75	41	168
סך הכל ⁽³⁾				
252	167	44	27	123
148	123	28	15	95

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה
פעילות בישראל:				
ציבור - מסחרי:				
211	25	17	6	8
43	31	27	-	4
9	3	-	3	3
563	136	54	30	82
826	195	98	39	97
-	-	-	-	-
188	20	18	-	2
1,014	215	116	39	99
-	-	-	-	-
1,014	215	116	39	99
פעילות בחו"ל:				
ציבור - מסחרי:				
-	-	-	-	-
31	25	5	7	20
31	25	5	7	20
-	-	-	-	-
31	25	5	7	20
1,045	240	121	46	119
-	-	-	-	-
1,045	240	121	46	119
מזה: ⁽³⁾				
261	179	75	40	104
141	114	72	8	42

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי		
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
187	30	12 ⁽³⁾	6	18 ⁽³⁾	בינוי ונדל"ן - בינוי
45	33	29	-	4	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
581	164	45 ⁽³⁾	32	119 ⁽³⁾	אחר
822	230	86	41	144	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
183	20	10 ⁽³⁾	-	10 ⁽³⁾	- אחר
1,005	250	96	41	154	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,005	250	96	41	154	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
30	11	11	-	-	אחר
30	11	11	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
30	11	11	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,035	261	107 ⁽³⁾	41	154 ⁽³⁾	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,035	261	107	41	154	סך הכל ⁽⁴⁾
					מזה: ⁽⁴⁾
277	193	57 ⁽³⁾	33	136 ⁽³⁾	- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
158	129	47 ⁽³⁾	12	82 ⁽³⁾	- חובות בארגון מחדש

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

3. סווג מחדש.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾		
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
-	-	27	-	-	28
-	1	34	-	1	65
-	-	3	-	-	3
1	1	161	-	-	137
1	2	225	-	1	233
-	-	-	-	-	-
-	-	22	-	-	24
1	2	247	-	1	257
-	-	-	-	-	-
1	2	247	-	1	257
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן:					
- בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
שירותים פיננסיים					
אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
- הלוואות לדיר					
- אחר					
סך הכל ציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
1	2	272	-	1	267
1	2	272	-	1	267

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 בסך של 4 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 3 מיליון ש"ח).
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו ^{(א)(3)}			הכנסות ריבית שנרשמו ^{(א)(3)}		
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	על בסיס מזומן	אחר	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	על בסיס מזומן	אחר
30	-	-	30	-	-
71	1	-	71	1	-
3	-	-	3	-	-
147	1	2	147	1	2
251	2	3	251	2	3
-	-	-	-	-	-
25	-	-	25	-	-
276	2	3	276	2	3
-	-	-	-	-	-
276	2	3	276	2	3

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוני ונדל"ן:

- בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

- הלוואות לדיר

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוני ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 בסך של 7 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

4. הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
(מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾ ⁽⁴⁾			
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾		על בסיס מזומן	אחר
פעילות בישראל:			
ציבור - מסחרי:			
בינוי ונדל"ן:			
38	1	-	- בינוי
39	1	-	- פעילות בנדל"ן
3	-	-	שירותים פיננסיים
208	3	2	אחר
288	5	2	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים			
-	-	-	- הלוואות לדיוור
26	-	-	- אחר
314	5	2	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
314	5	2	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:			
ציבור - מסחרי:			
בינוי ונדל"ן:			
-	-	-	אחר
23	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
23	-	-	בנקים בחו"ל
23	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
337	5	2	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
337	5	2	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2017 בסך של 14 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה סווגו כפגומים.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018				
(לא מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	אינו צובר ריבית

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

10	-	-	3	13	בינוי ונדל"ן - בינוי
5	-	-	7	12	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
48	-	-	25	73	אחר
63	-	-	35	98	סך הכל מסחרי
14	-	-	8	22	אנשים פרטיים - אחר
77	-	-	43	120	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
77	-	-	43	120	סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	3	3	מסחרי אחר
-	-	-	3	3	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	3	3	סך הכל פעילות בחו"ל
77	-	-	46	123	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
77	-	-	46	123	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 ועד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

5	-	-	3	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
7	-	-	6	13	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
31	-	1	38	70	אחר
43	-	1	47	91	סך הכל מסחרי
9	-	-	9	18	אנשים פרטיים - אחר
52	-	1	56	109	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
52	-	1	56	109	סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	5	5	מסחרי אחר
-	-	-	5	5	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	5	5	סך הכל פעילות בחו"ל
52	-	1	61	114	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
52	-	1	61	114	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	אינו צובר ריבית

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

14	4	-	-	10
13	5	-	-	8
-	-	-	-	-
79	31	3	-	45
106	40	3	-	63
19	8	-	-	11
125	48	3	-	74
-	-	-	-	-
125	48	3	-	74

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

-	-	-	-	-
4	4	-	-	-
4	4	-	-	-
-	-	-	-	-
4	4	-	-	-

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

129	52	3	-	74
-	-	-	-	-
129	52	3	-	74

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾
20	2	2	16	3	2
2	-	-	1	1	1
1	-	-	1	-	-
91	11	10	90	8	7
114	13	12	108	12	10
-	-	-	-	-	-
157	5	4	229	4	4
271	18	16	337	16	14
-	-	-	-	-	-
271	18	16	337	16	14

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾
42	5	5	44	6	5
3	1	1	1	1	1
2	-	-	1	-	-
199	26	25	174	17	16
246	32	31	220	24	22
-	-	-	-	-	-
394	12	10	487	9	8
640	44	41	707	33	30
-	-	-	-	-	-
640	44	41	707	33	30

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כלול בחובות פגומים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו		
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
(מבוקר)		
יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾
80	14	13
4	5	5
2	-	-
344	48	47
430	67	65
-	-	-
889	17	14
1,319	84	79
-	-	-
1,319	84	79
-	-	-
-	-	-
-	-	-
1	-	-
-	-	-
1	-	-
-	-	-
1,320	84	79
-	-	-
1,320	84	79

פעילות בישראל:

ציבור מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך כל הציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל

ציבור מסחרי:

בינוי נדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלון ⁽³⁾			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
5	1	9	1
-	-	-	-
-	-	-	-
27	1	20	2
32	2	29	3
-	-	-	-
39	-	43	1
71	2	72	4
-	-	-	-
71	2	72	4
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
71	2	72	4
-	-	-	-
71	2	72	4

פעילות בישראל:

ציבורי - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל
בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽³⁾					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017		בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
2	23	1	13	2	16
4	5	1	1	1	2
-	-	-	-	-	-
7	88	3	39	3	60
13	116	5	53	6	78
-	-	-	-	-	-
3	187	2	85	-	89
16	303	7	138	6	167
-	-	-	-	-	-
16	303	7	138	6	167

פעילות בישראל:

ציבורי - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018

(לא מבוקר)

יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
- עד 60%	3,251	105	3,356	2,272	239
- מעל 60%	1,051	9	1,060	725	73
	53	-	53	1	-
	4,355	114	4,469	2,998	312
סך הכל					

30 ביוני 2017

(לא מבוקר)

יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
- עד 60%	2,837	97	2,934	2,025	196
- מעל 60%	974	11	985	676	43
	50	1	51	2	-
	3,861	109	3,970	2,703	239
סך הכל					

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
- עד 60%	3,030	106	3,136	2,139	189
- מעל 60%	1,003	6	1,009	693	45
	53	-	53	1	-
	4,086	112	4,198	2,833	234
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. סינדיקציות של הלוואות

ההרכב (במיליוני ש"ח)

31.12.2017 (מבוקר)		30.6.2017 (לא מבוקר)		30.6.2018 (לא מבוקר)		
חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	
192	288	141	211	255	383	אשראי לציבור
9	14	9	13	17	26	סיכון אשראי חוץ מאזניים**
201	302	150	224	272	409	סך הכל סיכון אשראי

* הנתונים באשר להלוואות בסינדיקציה מתייחסים לאשראי מסחרי שניתן ביוזמת הבנק במסגרת ה"ק"ר לעידוד עסקים קטנים" המובטחות בחלקן בערבות מדינה. ההלוואות ללקוחות במסגרת ק"ר זו, ניתנו על ידי הבנק בשיתוף גוף מוסדי (כמתחייב מתנאי המכרז שפורסם על ידי משרד האוצר).

** סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)		30 ביוני 2017 (לא מבוקר)		30 ביוני 2018 (לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	
-	84	-	54	1	80	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי אשראי תעודות
5	299	6	296	5	273	ערבויות להבטחת אשראי
1	1,379	1	1,263	-	1,158	ערבויות לרוכשי דירות
11	902	11	873	8	955	ערבויות והתחייבויות אחרות
1	853	2	843	2	915	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*
5	1,388	4	1,336	4	1,453	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	494	-	702	-	367	התחייבויות להוצאת ערבויות
2	726	3	998	2	747	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלוואה לדיוור.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2018					
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾		פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל	
נכסים					
3,940	128	429	165	4,662	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,432	269	1,086	124	4,924	ניירות ערך
22,544	1,742	344	171	24,801	אשראי לציבור, נטו
-	2	-	-	7	השקעה בחברות כלולות
-	-	-	-	361	בניינים וציוד
-	15	34	3	56	נכסים בגין מכשירים נגזרים
343	3	-	1	382	נכסים אחרים
30,259	2,159	1,893	464	35,193	סך הכל נכסים
התחייבויות					
24,985	2,181	1,996	495	29,657	פקדונות הציבור
237	-	74	18	329	פקדונות מבנקים
129	-	24	-	153	פקדונות הממשלה
356	670	-	-	1,026	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
8	51	37	4	103	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,259	21	1	4	1,313	התחייבויות אחרות
26,974	2,923	2,132	521	32,581	סך הכל התחייבויות
3,285	(764)	(239)	(57)	2,612	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:					
(1,297)	1,029	221	47	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
3	-	(3)	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,991	265	(21)	(10)	387	סך הכל כללי
3	-	(3)	-	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,122	-	110	258	369	2,385	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,613	14	138	897	1,252	3,312	ניירות ערך
23,242	-	193	437	1,740	20,872	אשראי לציבור, נטו
5	3	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
361	361	-	-	-	-	בניינים וציוד
31	3	7	1	1	19	נכסים בגין מכשירים נגזרים
382	39	-	-	9	334	נכסים אחרים
32,756	420	448	1,593	3,373	26,922	סך הכל נכסים
התחייבויות						
27,798	-	585	1,882	2,465	22,866	פקדונות הציבור
145	-	16	53	-	76	פקדונות מבנקים
144	-	-	24	-	120	פקדונות הממשלה
923	-	-	-	668	255	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
131	3	4	8	57	59	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,261	31	5	2	12	1,211	התחייבויות אחרות
30,402	34	610	1,969	3,202	24,587	סך הכל התחייבויות
2,354	386	(162)	(376)	171	2,335	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	131	407	526	(1,064)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,354	386	(31)	25	697	1,277	סך הכל כללי
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

מבוקר (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017						
פריטים		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	שאינם כספיים ⁽²⁾	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
4,339	-	119	207	236	3,777	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	12	125	951	636	3,352	ניירות ערך
23,939	-	170	363	1,703	21,703	אשראי לציבור, נטו
6	4	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
351	351	-	-	-	-	בניינים וציוד
27	4	11	-	2	10	נכסים בגין מכשירים נגזרים
399	15	-	-	3	381	נכסים אחרים
34,137	386	425	1,521	2,582	29,223	סך הכל נכסים
התחייבויות						
28,836	-	493	1,747	2,225	24,371	פקדונות הציבור
200	-	9	74	-	117	פקדונות מבנקים
140	-	-	23	-	117	פקדונות הממשלה
1,026	-	-	-	669	357	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
101	4	10	3	53	31	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,361	30	14	7	13	1,297	התחייבויות אחרות
31,664	34	526	1,854	2,960	26,290	סך הכל התחייבויות
2,473	352	(101)	(333)	(378)	2,933	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	80	361	922	(1,363)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(4)	-	4	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,473	352	(21)	24	544	1,574	סך הכל כללי
-	-	-	(4)	-	4	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

השקעה בניירות ערך והתחייבויות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרימי התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווי המשמש את הבנק ובוחר את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל, שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים) (המשך):

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיוור המסולקות לעיתים לפני המועד החוזי שנקבע לפרעון, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו, המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחשוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי, לרבות סיכון האשראי של צד נגדי (CVA).

סיכון האשראי של צד נגדי מבוסס על מרווחי האשראי של חוזי CDS סחירים של הצד הנגדי לעסקה (במידה וקיימים כאלה), או על מרווחים המבוססים על דירוג האשראי של הלקוח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

30 ביוני 2018				
(לא מבוקר)				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
פיננסיים				
4,662	4,050	-	631	4,681
4,924	3,699	1,227	13	4,939
24,801	-	1	25,221	25,222
56	3	21	32	56
2	-	-	2	2
34	-	4	30	34
34,479 ⁽⁵⁾	7,752	1,253	25,929	34,934
התחייבויות פיננסיות				
29,657	-	22,498	7,404	29,902
329	-	329	-	329
153	-	129	27	156
1,026	259	9	825	1,093
103	3	49	51	103
785	-	-	785	785
32,053 ⁽⁵⁾	262	23,014	9,092	32,368
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
20	-	-	20	20

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 8,701 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 10,197 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
יתרה במאזן	שווי הוגן			
רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,122	-	403	3,135	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,613	1,075	14	5,638	ניירות ערך ⁽⁴⁾
23,242	20	23,483	23,505	אשראי לציבור, נטו
31	3	15	31	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	-	2	2	הלוואה לחברה כלולה
54	-	6	54	נכסים פיננסיים אחרים
32,064 ⁽⁵⁾	7,304	1,098	23,963	סך הכל נכסים פיננסיים
32,365				
התחייבויות פיננסיות				
27,798	-	20,672	7,377	פקדונות הציבור
145	-	145	-	פקדונות מבנקים
144	-	120	29	פקדונות הממשלה
923	261	9	737	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
131	3	69	59	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
726	-	-	726	התחייבויות פיננסיות אחרות
29,867 ⁽⁵⁾	264	21,015	8,928	סך הכל התחייבויות פיננסיות
30,207				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
19	-	-	19	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 8,276 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,643 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
יתרה במאזן	שווי הוגן			
רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,339	-	366	4,355	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	1,115	12	5,101	ניירות ערך ⁽⁴⁾
23,939	1	24,281	24,302	אשראי לציבור, נטו
27	10	13	27	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	-	2	2	הלוואה לחברה כלולה
71	4	67	71	נכסים פיננסיים אחרים
33,454 ⁽⁵⁾	1,130	24,741	33,858	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות				
28,836	-	21,906	29,068	פקדונות הציבור
200	-	200	200	פקדונות מבנקים
140	-	117	144	פקדונות הממשלה
1,026	266	11	1,114	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
101	4	42	101	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
802	-	-	802	התחייבויות פיננסיות אחרות
31,105 ⁽⁵⁾	270	22,276	31,429	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
20	-	-	20	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 8,976 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,807 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
107	-	-	-	107	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
					• אגרות חוב
3,890	-	-	631	3,259	- של ממשלת ישראל
550	-	-	550	-	- של ממשלות זרות
32	-	-	29	3	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
-	-	-	-	-	- אחרות
4,474	-	-	1,210	3,264	סך הכל ניירות ערך
-	-	-	-	-	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- בגין נגזרים משובצים
1	-	-	1	-	סה"כ אשראי לציבור
4	-	-	4	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
16	-	16	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
4	-	-	4	-	- אחר
28	-	13	15	-	• חוזי מטבע חוץ
3	-	-	-	3	• חוזים בגין מניות
5	-	3	2	-	• חוזי סחורות ואחרים
56	-	32	21	3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,642	-	32	1,236	3,374	סך הכל נכסים
					התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית:
8	-	-	8	-	- שקל מדד
87	-	51	36	-	- אחר
3	-	-	-	3	• חוזי מטבע חוץ
5	-	-	5	-	• חוזים בגין מניות
					• חוזי סחורות ואחרים
103	-	51	49	3	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
103	-	51	49	3	סך הכל התחייבויות

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
288	-	-	-	288
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
• אגרות חוב				
4,727	-	-	572	4,155
- של ממשלת ישראל				
426	-	-	426	-
- של ממשלות זרות				
164	-	-	54	110
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
2	-	-	-	2
• אגרות חוב - ממשלתיות				
6	-	-	6	-
- אחרות				
5,325	-	-	1,058	4,267
סך הכל ניירות ערך				
20	-	-	-	20
אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך				
2	-	-	2	-
- בגין נגזרים משובצים				
22	-	-	2	20
סה"כ אשראי לציבור				
6	-	-	6	-
נכסים פיננסיים אחרים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
2	-	2	-	-
• חוזי ריבית - שקל מדד				
-	-	-	-	-
- אחר				
26	-	11	15	-
• חוזי מטבע חוץ				
3	-	-	-	3
• חוזים בגין מניות				
31	-	13	15	3
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים				
5,672	-	13	1,081	4,578
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
-	-	-	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1	-	1	-	-
• חוזי ריבית:				
14	-	-	14	-
- שקל מדד				
113	-	58	55	-
- אחר				
3	-	-	-	3
• חוזי מטבע חוץ				
• חוזים בגין מניות				
131	-	59	69	3
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
131	-	59	69	3
סך הכל התחייבויות				

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
163	-	-	-	163	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
					• אגרות חוב
4,280	-	-	588	3,692	- של ממשלת ישראל
453	-	-	453	-	- של ממשלות זרות
55	-	-	55	-	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
-	-	-	-	-	- אחרות
4,790	-	-	1,096	3,694	סך הכל ניירות ערך
20	-	-	-	20	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- בגין גזרים משובצים
21	-	-	1	20	סה"כ אשראי לציבור
4	-	-	4	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים :
3	-	3	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
19	-	10	9	-	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
1	-	-	1	-	• חוזי סחורות ואחרים
27	-	13	10	4	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,005	-	13	1,111	3,881	סך הכל נכסים
					התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :
2	-	2	-	-	• חוזי ריבית :
11	-	-	11	-	- שקל מדד
83	-	53	30	-	- אחר
4	-	-	-	4	• חוזי מטבע חוץ
1	-	-	1	-	• חוזים בגין מניות
					• חוזי סחורות ואחרים
101	-	55	42	4	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
101	-	55	42	4	סך הכל התחייבויות

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: חוזי ריבית חוזי מטבע חוץ חוזי סחורות סך הכל
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ^{(2),(1)}	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1	16	(1)	16	15	
(43)	13	(8)	(38)	3	חוזי מטבע חוץ
-	3	-	3	3	חוזי סחורות
(42)	32	(9)	(19)	21	סך הכל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: חוזי ריבית חוזי מטבע חוץ סך הכל
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(2),(1)}	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4	(2)	(1)	1	(2)	
(51)	11	(6)	(46)	3	חוזי מטבע חוץ
(47)	9	(7)	(45)	1	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: חוזי ריבית חוזי מטבע חוץ סך הכל
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(2),(1)}	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4	(1)	(2)	1	(1)	
(51)	22	(14)	(43)	6	חוזי מטבע חוץ
(47)	21	(16)	(42)	5	סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ^{(1),(2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	15	-	16	15
(42)	6	(2)	(38)	4
-	3	-	3	3
(41)	24	(2)	(19)	22

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
חוזי ריבית
חוזי מטבע חוץ
חוזי סחורות
סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשן ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ^{(2),(1)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2	-	(1)	1	-
(50)	8	(4)	(46)	4
(48)	8	(5)	(45)	4

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

30 ביוני 2018					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון ניירות ערך סך הכל
(לא מבוקר)					
מדירות השווי ההוגן המתבססות על					
"רמה 1"	"רמה 2"	"רמה 3"	סך הכל	הפסד ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	76	76	(3)	
-	-	10	10	-	
-	-	86	86	(3)	

1. לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018.

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 ביוני 2017					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
"רמה 1"	"רמה 2"	"רמה 3"	סך הכל	הפסד ^(א)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	61	61	(1)	
-	-	11 ⁽²⁾	11	-	ניירות ערך
-	-	72	72	(1)	סך הכל

1. לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017.
2. סווג מחדש.

31 בדצמבר 2017					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
"רמה 1"	"רמה 2"	"רמה 3"	סך הכל	הפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	68	68	(9)	
-	-	10	10	-	ניירות ערך
-	-	78	78	(9)	סך הכל

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

- ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3" (המשך)
2. מידע כמותי

30 ביוני 2018					
(לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
טווח ⁽¹⁾	תוצאה ⁽²⁾				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	76	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
0.7	0.2 - 1.2	ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	היוון תזרימי מזומנים	16	- חוזי ריבית - שקל מדד
0.2	0.2 - 0.2	- ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(38)	- חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0 - 0.5	- סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		
0.0	0.0 - 0.0	סיכון אשראי צד נגדי	מודל דירוג	3	- חוזי סחורות

30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים	טכניקת	שווי	
טווח ⁽¹⁾	תוצאה ⁽²⁾	לא נצפים	הערכה	הוגן	
%	%			מיליוני ש"ח	
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	61	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	11 ⁽⁴⁾	ניירות ערך
				1	התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
(0.9)	(0.9) - (0.5)	ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	היוון תזרימי מזומנים		- חוזי ריבית - שקל מדד
(1.0)	(1.0) - (1.0)	ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(46)	- חוזי מטבע חוץ
0.2	0.0 - 3.4	סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		

31 בדצמבר 2017						
(מבוקר)						
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח		
טווח ⁽¹⁾	תוצאה ⁽²⁾					
%	%					
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	68		אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10		ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:	
(0.9)	0.6 - (2.0)	ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	- חוזי ריבית - שקל מדד	
(2.0)	(2.0) - (2.0)	- ציפיות אינפלציה ⁽³⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(43)	- חוזי מטבע חוץ	
0.1	0.0 - 3.7	- סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג			

1. הטווח נגזר מהתקופה המשוקללת לפרעון של כל אחד מהמכשירים הנגזרים.
2. ממוצע משוקלל.
3. עד שנה.
4. סווג מחדש.

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים

עמוד

תוכן עניינים

198.....	חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת
198.....	1. הדירקטוריון וההנהלה
198.....	2. המבקר הפנימי
198.....	3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
198.....	חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק
198.....	4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
198.....	5. הון אנושי
199.....	6. הסכמים מהותיים
199.....	7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
202.....	8. דירוג אשראי
203.....	חלק ג' - נספחים לדוח
204.....	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת**1. הדירקטוריון וההנהלה****מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון**

במחצית הראשונה של שנת 2018 קיים הדירקטוריון 8 ישיבות. בנוסף, התקיימו 28 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית**פרטי המבקרת הפנימית**

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. במחצית הראשונה של שנת 2018 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 38 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 40 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין הבנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק**4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק**

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6א' להלן. בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי**א. הסכמי עבודה בבנק**

מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

ב. סינוף

בסוף המחצית הראשונה של שנת 2018 מנה הבנק 76 סניפים (31.12.2017 - 77 סניפים).

6. הסכמים מהותיים

א. הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.

במהלך שנת 2017 גיבשו הצדדים, בסיוע מומחה חיצוני מתווה להסכם תמחור חדש, ולמנגנון חישוב עלות שירותי המחשב.

למידע נוסף באשר למתווה שגובש כאמור - ראה פרק 9'א' בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

ב. תוכנית להעתקת הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות

במסגרת צעדי ההתייעלות הננקטים על ידי קבוצת דיסקונט, חתם הבנק ביחד עם החברה האם וחברות נוספות בקבוצת דיסקונט ביום 27 ביוני 2016 על הסכם, במסגרתו רכשה הקבוצה מעיריית ראשון לציון קרקע בשטח של 20 דונם המיועדים להקמת מבנים שימשו את ההנהלה, המטה ויחידות תפעוליות אחרות.

לפרטים נוספים באשר למיזם זה - ראה פרק 27'ב' בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

א. חקיקה בתחום כרטיסי האשראי

(1) מתווה להפחתת "העמלה הצולבת"

שיעור העמלה הצולבת הנוכחי השורר בשוק כרטיסי האשראי (0.7%), נקבע בהסדר שגובש בשנת 2012 בין שלוש חברות כרטיסי האשראי, במעורבות הרשות להגבלים עסקיים, ויסתיים בסוף שנת 2018.

ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל מתווה להפחתת "העמלה הצולבת" (המהווה חלק מעמלת הסליקה שמשלם בית העסק לחברת האשראי).

בעסקאות חיוב נדחה, תופחת העמלה הצולבת בהדרגה, לשיעור של 0.5%, כדלקמן:

- בשנת 2019 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.60%.

- בשנת 2020 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.575%.

- בשנת 2021 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.55%.

- בשנת 2022 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.525%.

- החל משנת 2023 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.50%.

בנוסף, הודיע בנק ישראל על מתווה להפחתת ה"עמלה הצולבת" גם בעסקאות המתבצעות בכרטיסי חיוב מידי, בהדרגה, עד לשיעור של 0.25% (במקום 0.3% כיום), כדלקמן:

- בשנים 2021 - 2022 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.275%.

- החל משנת 2023 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.25%.

הכנסות הבנק מעמלות בגין כרטיסי אשראי כוללות שיעור מסוים מהעמלה הצולבת שגבתה חברת האשראי (הנובעת משימושי הלקוחות בכרטיסי אשראי שהונפקו על ידי הבנק), מכח הסכם שנחתם בין הבנק לבין חברת כרטיסי אשראי.

המתווה להפחתת העמלה הצולבת כאמור, עתיד לפגוע בהכנסות הבנק מעמלות בגין כרטיסי אשראי. עם זאת, לנוכח המגעים המתנהלים בין הבנק לבין חברת האשראי לחידוש הסכם ההנפקה המשותף, שבשלב זה טרם הבשילו לכדי הסכם מחייב - לא ניתן להעריך בשלב זה, את ההשלכות שיהיו למתווה זה, על הכנסות הבנק בעתיד.

(2) הסדרת מועדי הסליקה בעסקאות המתבצעות בכרטיסי חיוב נדחה

ביום 25 באפריל 2018 פרסמה הממונה על ההגבלים העסקיים מסמך להסדרת הפעילות בענף כרטיסי האשראי (במקום ההסדר הנוכחי שעתיד לפקוע ביום 31.12.2018), הכולל בין היתר שינויים בהסדר מועדי הסליקה בכרטיס "חיוב נדחה".

במסגרת ההסדר החדש יחויבו חברות הסולקות עסקאות חיוב נדחה בכרטיסי אשראי, המשולמות בתשלום בודד - להעביר את תמורתן לבתי העסק, בתוך יום אחד ממועד ביצוע הסליקה - החל מיום 1 ביולי 2021.

לפרטים נוספים באשר להשלכות האפשריות הנגזרות מהסדרי הסליקה החדשים על התאגידים הבנקאיים - ראה סעיף 3 להלן.

(3) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: "כרטיסי חיוב"

בעקבות השינויים המתחוללים בשוק כרטיסי האשראי, פרסם בנק ישראל ביום 2 ביולי 2018, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: "כרטיסי חיוב", במסגרתו שונו חלק מההסדרים הקיימים בשוק כרטיסי האשראי, ובכללם:

- התאגידים הבנקאיים יחויבו להעביר לחברת האשראי המתפעלת כרטיסי חיוב נדחה, את תמורת העסקאות, במועד בו נדרשת החברה הסולקת להעביר כספים אלו לבתי העסק - ללא תלות במועדי החיוב שנקבעו ללקוחות הבנק הרלוונטיים. דהיינו - התאגידים הבנקאיים יישאו באחריות לגישור על הפערים שעשויים להיווצר בין מועדי העברת תמורת העסקאות לבתי העסק, לבין מועדי חיוב הלקוחות בגין עסקאות אלו, הנגזרים מהוראות ההסדרה החדשות (ראה סעיף 2 לעיל).

- הסכמי תפעול חדשים בין התאגידים הבנקאיים (שהנפיקו כרטיסי חיוב), לחברות כרטיסי האשראי (לרבות שינויים מהותיים בהסכמים קיימים), שיחתמו עד ליום 31.1.2022, יומצאו למפקח על הבנקים.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף ביום פרסומן (למעט ההנחיות המתייחסות לשינוי במועדי סליקת העסקאות שייכנסו לתוקף ביום 1 בפברואר 2019).

הבנק מיישם את ההנחיות שנכנסו לתוקף ונערך ליישום יתר ההנחיות, במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

(4) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא: "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים"

בעקבות פרסום החוק "להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז - 2017", במסגרתו הוסדר גם שוק כרטיסי האשראי, לרבות הפרדת חברות האשראי מהתאגידים הבנקאיים השולטים בהן, פרסם בנק ישראל ביום 1 באוגוסט 2018, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 בנושא: "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים", במסגרתו הוגבלה חשיפת התאגידים הבנקאיים לחברות האשראי לשיעור של 15% מאמצעי ההון שלהם.

ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף ביום פרסום התיקון להוראה. כן נכללו במסגרת התיקון להוראה, הוראות מעבר המאפשרות לתאגידים הבנקאיים שחרגו מהמגבלות במועד היישום לראשונה - לעמוד במגבלות בהדרגה בתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.

ב. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, בנושא: "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי"

(1) שינוי משקל הסיכון של הלוואות לדיור מסוימות

ביום 15 במרס 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, במסגרתו הופחת משקל הסיכון של הלוואות לדיור המובטחות במלואן על ידי דירת מגורים, ושיעור המימון בגין עולה על 60%, מ- 75%, ל- 60%. ההקלה בחישוב משקל הסיכון להלוואות העונות על קריטריונים אלה, תחול על הלוואות שיינתנו לאחר פרסום התיקון להוראה (15.3.2018).

(2) קביעת משקל הסיכון של חברות האשראי

בעקבות חקיקת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("חוק שטרס") פרסם בנק ישראל ביום 2 ביולי 2018 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, במסגרתו נקבע לחשיפת אשראי של חברת כרטיסי אשראי, משקל סיכון זהה למשקל הסיכון של תאגיד בנקאי (המשמר את השיעור שנקבע בעבר לחשיפות אלו), גם לאחר שיושלם תהליך ההפרדה של חברות האשראי מהתאגידים הבנקאיים המחזיקים בהן. ההוראה נכנסה לתוקף ביום פרסומה ומיושמת על ידי הבנק החל ממועד זה.

ג. הנחיה בנושא: "עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים" (פקטורינג)

בעקבות הגידול שנרשם בהיקף העסקאות שבמסגרתן רוכשים תאגידים בנקאיים מלקוחותיהם חובות מסחריים ("עסקאות פקטורינג"), פרסם בנק ישראל ביום 28 במאי 2018 חוזר, הכולל קווים מנחים אותם נדרשים התאגידים הבנקאיים ליישם בעסקאות מסוג זה ובכללם:

- מערך ניהול הסיכונים נדרש למפות ולהעריך את הסיכונים הקיימים בפעילות זו.
 - הביקורת הפנימית נדרשת לבצע ביקורת מקיפה שתתייחס להיבטי ניהול האשראי, הדיווח הכספי והציות בעסקאות אלו. התאגידים הבנקאיים נדרשו להמציא לפיקוח על הבנקים דוח ביקורת כאמור, עד לסוף חודש יוני 2019.
 - הסיווג החשבונאי של עסקה כ"רכישת חוב מהלקוח", מותנה בקבלת חוות דעת משפטיות וחשבונאיות לפיהן העסקה עומדת בדרישות הסף החשבונאיות והמשפטיות ליישום "חשבונאות מכירה", שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, ובכללן:
 - קיום מודעות של החייב למכירת החוב לבנק.
 - יכולת התאגיד הבנקאי לגבות את החוב גם ממוכר החוב, אינה רחבה.
 - החוב שנרכש אינו מהווה חלק מחוב המובטח על ידי שיעבוד לצד ג'.
 - קיום חשבון ייעודי לביצוע העסקה.
- ככל שחוות הדעת יצביעו על היעדר התנאים המקדימים הנדרשים לרישום העסקה כ"עסקת מכר" - העסקה תטופל חשבונאית כעסקת אשראי ללקוח המקורי של התאגיד הבנקאי (המובטח ב"בטחון החוב המסחרי").

ככל שהעסקאות יטופלו חשבונאית כעסקאות מכר (בהתבסס על חוות הדעת) - החובות שירכשו ירשמו בספרי התאגיד במסגרת סעיף "אשראי לציבור" ויכללו בכל הדיווחים הרלוונטיים לבנק ישראל ולצורך חישוב היחסים הפיקוחיים.

- התאגיד הבנקאי יידרש להעריך את החשיפה לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור, ככל שהעסקאות יטופלו כ"רכישת חובות של חייבים".
- התאגיד הבנקאי יידרש לוודא שעומד לרשותו מידע מספיק על החייב שחובו נרכש לצורך הערכת איתנותו הפיננסית (בין אם העסקה תטופל כ"עסקת רכש חובות", ובין אם תטופל כ"עסקת אשראי בבטחון חוב החייב").
- בנוסף, כאשר העסקה מטופלת חשבונאית כ"רכישת חוב החייב", נדרש התאגיד הבנקאי להעריך במסגרת ניהול סיכוני האשראי את הסתברות המימוש של זכותו לחזור למוכר החוב, ולתת ביטוי מתאים להסתברות זו בהערכת איכות האשראי וסיכון ריכוזיות האשראי של מוכר החוב.

ד. מדיניות בנק ישראל להקמת בנק חדש והנחיות למבקש רשיון

ביום 3 ביוני 2018 פרסם בנק ישראל מסמך, המציג את מדיניות בנק ישראל להסדרת תהליך הקמת בנק, במטרה לייצור וודאות רגולטורית עוד בשלב המוקדם של הליך הרישוי, בכדי להקל על יזמים המעוניינים להקים בנק חדש.

המסמך כולל עקרונות והקלות בתחום הרגולציה ובכללם:

- הוראות הניהול הבנקאי התקין והוראות הדיווח לפיקוח החלות על הבנקים בישראל, יותאמו עבור בנקים חדשים וייקבעו על פי ההיקף ומורכבות פעילותם הצפויה בשלבים השונים, הסיכונים שיהיו גלומים בפעילותם ואיכות הבקרה בהם.
- בנק שינהל פעילות שאינה מורכבת (כגון פעילות קמעונאית), יידרש להון התחלתי בהיקף של 50 מיליון ש"ח בלבד.
- בהמשך, כשנכסי סיכון האשראי שלו יגיעו ל- 600 מיליון ש"ח, יידרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי ברובד הראשון בשיעור של 8%, וביחס הלימות הון כולל בשיעור של 11.5% בלבד.
- בנק חדש יוכל להתארח על תשתית מיחשוב של בנק קיים ולחילופין יוכל להשען על תשתית טכנולוגית של לשכת שירותי מחשוב בנקאיים, לכשתקום.
- בכדי לתמוך בהקמה של בנקים חדשים מחד, וכדי להגן על ציבור המפקידים מאידך, תקבע לבנק חדש "הגנת ינוקא" במבנה שיגובש במשותף בין בנק ישראל, והחשב הכללי באוצר.
- חברות כרטיסי האשראי שיופרדו מהבנקים יוכלו לפנות לבנק ישראל לצורך קבלת רשיון בנק ויזכו להקלות בהון והקלות רגולטוריות נוספות.
- לייזם המבקש להקים בנק, יינתן בשלב הראשון רשיון בנק מוגבל, שיינתן רק לאחר שהפיקוח השלים את בדיקות היושר, היושרה והחוסן הפיננסי של היזם ובחינת התוכנית העסקית. בנוסף, הרשיון המוגבל יתיר ליזם לקיים פעילות מצומצמת של מתן אשראי וקבלת פקדונות, עוד לפני שכלל ההיערכות הנדרשת מהיזם הסתיימה.

8. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AA+" (עם אופק דירוג יציב), שאושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017. כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

נספחים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים
5.26	293 ⁽⁶⁾	22,721	5.33	315 ⁽⁶⁾	24,043
2.77	4	604	1.96	3	650
0.10	1	1,798	0.10	1	3,862
1.60	24	5,881	1.52	17	4,480
1.12	-	16	0.09	-	4
-	-	6	-	-	6
4.21	322	31,026	4.12	336	33,045
-	-	452	-	-	493
-	-	1,418	-	-	1,499
4.21	322	32,896	4.12	336	35,037
(0.02)	-	2,239	(0.02)	-	1,997
(1.03)	(51)	19,779	(1.09)	(57)	20,928
(1.15)	(1)	145	(1.14)	(1)	149
(0.26)	-	191	(0.35)	-	146
(6.12)	(14)	921	(6.56)	(17)	1,023
(1.12)	(66)	23,275	(1.23)	(75)	24,243
-	-	5,938	-	-	6,854
-	-	452	-	-	493
-	-	925	-	-	873
(1.12)	(66)	30,590	(1.23)	(75)	32,463
-	-	2,306	-	-	2,574
(1.12)	(66)	32,896	(1.23)	(75)	35,037
3.09	-	-	2.89	-	-
3.35	256	31,026	3.20	261	33,045

נכסים נושאי ריבית *:

אשראי לציבור ⁽³⁾

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾

אג"ח למסחר

נכסים אחרים

סה"כ נכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾

סה"כ הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית*:

פקדונות הציבור - לפי דרישה

פקדונות הציבור - לזמן קצוב

פקדונות הממשלה

פקדונות מבנקים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾

סה"כ התחייבויות

אמצעים ההוניים

סה"כ התחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו ⁽⁸⁾ על הנכסים

נושאי הריבית

*הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018			
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה **	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה **	
25,582	263	4.18	28,782	283	3.99	מטבע ישראלי לא צמוד:
17,787	(21)	(0.46)	19,391	(23)	(0.47)	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
		3.72			3.52	פער הריבית
3,602	48	5.31	2,155	41	7.83	מטבע ישראלי צמוד למדד:
3,121	(42)	(5.46)	2,830	(48)	(6.92)	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
		(0.15)			0.91	פער הריבית
1,842	11	2.46	2,108	12	2.22	מטבע חוץ*:
2,367	(3)	(0.47)	2,022	(4)	(0.73)	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
		1.99			1.49	פער הריבית
31,026	322	4.21	33,045	336	4.12	סך פעילות בישראל:
23,275	(66)	(1.12)	24,243	(75)	(1.23)	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
		3.09			2.89	פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	גידול (קטיון) כמות ⁽⁹⁾	
22	5	17	נכסים נושאי ריבית
(8)	(12)	4	אשראי לציבור
14	(7)	21	נכסים נושאי ריבית אחרים
			סה"כ הכנסות ריבית
(6)	(3)	(3)	התחייבויות נושאות ריבית
(3)	(3)	-	פקדונות הציבור
(9)	(6)	(3)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
			סה"כ הוצאות ריבית

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך (14) מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 - 25 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית וניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 30 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 - זהה).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018		
שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	מיליוני ש"ח
אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח
5.03	554 ⁽⁶⁾	22,297	5.06	596 ⁽⁶⁾	23,838
1.52	5	643	1.19	4	652
0.10	1	1,792	0.10	2	3,622
1.06	32	5,934	1.15	26	4,490
1.39	-	16	0.12	-	16
-	-	6	-	-	6
3.89	592	30,688	3.88	628	32,624
-	-	444	-	-	485
-	-	1,375	-	-	1,487
3.89	592	32,507	3.88	628	34,596
(0.03)	-	2,254	(0.02)	-	1,964
(0.75)	(73)	19,509	(0.77)	(80)	20,753
(1.15)	(1)	147	(1.14)	(1)	145
(0.23)	-	204	(0.37)	-	136
(4.42)	(21)	924	(4.49)	(23)	1,025
(0.82)	(95)	23,038	(0.86)	(104)	24,023
-	-	5,870	-	-	6,704
-	-	444	-	-	485
-	-	874	-	-	858
(0.82)	(95)	30,226	(0.86)	(104)	32,070
-	-	2,281	-	-	2,526
(0.82)	(95)	32,507	(0.86)	(104)	34,596
3.07	-	-	3.02	-	-
3.27	497	30,688	3.24	524	32,624

נכסים נושאי ריבית *

אשראי לציבור⁽³⁾
פקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים מרכזיים
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾
אג"ח למסחר
נכסים אחרים
סה"כ נכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאי ריבית
נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית⁽⁵⁾

סה"כ הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית *

פקדונות הציבור - לפי דרישה
פקדונות הציבור - לזמן קצוב
פקדונות הממשלה
פקדונות מבנקים
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאים ריבית
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁽⁷⁾

סה"כ התחייבויות

אמצעים ההונים

סה"כ התחייבויות והאמצעים ההונים

פער הריבית

תשואה נטו⁽⁸⁾ על הנכסים
נושאי הריבית

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018			
שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.13	514	25,185	3.99	558	28,248	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.45)	(40)	17,563	(0.46)	(44)	19,099	סך נכסים נושאי ריבית
3.68			3.53			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
3.06	56	3,634	4.09	48	2,362	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(3.20)	(50)	3,132	(3.75)	(53)	2,854	סך נכסים נושאי ריבית
(0.14)			0.34			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.41	22	1,869	2.16	22	2,014	מטבע חוץ*:
(0.44)	(5)	2,343	(0.65)	(7)	2,070	סך נכסים נושאי ריבית
1.97			1.51			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
3.89	592	30,688	3.88	628	32,624	סך פעילות בישראל:
(0.82)	(95)	23,038	(0.86)	(104)	24,023	סך נכסים נושאי ריבית
3.07			3.02			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018 לעומת התקופה המקבילה אשתקד

גידול (קיסון)		
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾
42	3	39
(6)	(4)	(2)
36	(1)	37
(7)	(2)	(5)
(2)	(3)	1
(9)	(5)	(4)

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סה"כ הכנסות ריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור

התחייבויות נושאות ריבית אחרות

סה"כ הוצאות ריבית

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך (1) מיליון ש"ח (בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 - 16 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 60 מיליון ש"ח (בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 - 59 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים הנושאי ריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.